

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
BREŽICE**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

SEVNICA

2023 – 2032

OSNUTEK

Štev.:08-09/23

VSEBINA:

POVZETEK	7
UVOD	8
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	9
1.1 Opis naravnih razmer	9
1.1.1 Lega	9
1.1.2 Relief	10
1.1.3 Podnebne značilnosti	11
1.1.4 Hidrološke razmere	11
1.1.5 Matična podlaga in tla	11
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	12
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	14
1.1.8 Živalski svet	17
1.2 Površina in lastništvo gozdov	18
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	19
1.4 Družbeno gospodarske razmere	20
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom	21
1.5.1 Lovstvo	21
1.5.2 Kmetijstvo	22
1.5.3 Poselitev	22
1.5.4 Infrastruktura	23
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)	23
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti	23
1.6 Požarno ogroženi gozdovi	23
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote	24
1.8 Organiziranost javne gozdarske službe	24
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	25
2.1 Ekološke funkcije	25
2.2 Socialne funkcije	30
2.3 Proizvodne funkcije	30
3 OPIS STANJA GOZDOV	31
3.1 Gospodarske kategorije gozdov	31
3.2 Lesna zaloga	32
3.3 Prirastek	34
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	34
3.5 Tipi sestojev	35
3.6 Ohranjenost gozdov	36
3.7 Kakovost drevja	37
3.8 Poškodovanost drevja	37
3.9 Objedenost gozdnega mladja	38
3.10 Odmrlo drevje	39
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	40
4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	40
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	40
4.2.1 Posek	41
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela	45
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic	45
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	46
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013-2022	46
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013-2022	47
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	49
5.1 Razvoj gozdnih fondov	49
5.1.1 Površina	49
5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek	49
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	50
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	50
5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	52
6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI	54
6.1 Splošni cilji	54
6.2 Usmeritve	55
6.2.1 Splošne usmeritve	55
6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	56

6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	73
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	73
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	74
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	74
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	74
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	76
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	77
6.3	Ukrepi.....	78
6.3.1	Možni posek.....	78
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela.....	79
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	79
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov.....	80
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	80
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	81
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	82
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	84
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	84
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih.....	85
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena gradnova belogabrovja - 21022	85
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - 21041	92
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena podgorska bukovja na silikatnih kamninah - 21042.....	100
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 21051.....	108
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah - 21071.....	115
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 21140	123
10	LITERATURA.....	129
11	NAČRT SO IZDELALI.....	130
12	PRILOGE	131
	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote.....	131
	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	134
	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	152
	Seznam tarif po odsekih	158
	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	161
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	162

PREGLEDNICE

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	9
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija).....	13
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	13
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč.....	15
Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi.....	18
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....	19
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov).....	19
Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov).....	19
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	19
Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	20
Preglednica 11: Seznam in dolžina gozdnih cest v enoti.....	20
Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč.....	21
Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	25
Preglednica 14: Pregled ekološko pomembnih območij.....	26
Preglednica 15/N-SPA: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatni tipov, ki se nahajajo znotraj GGE Sevnica.....	27
Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi.....	28
Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Sevnica.....	29
Preglednica 18/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha).....	31
Preglednica 19/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	32
Preglednica 20/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	33
Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	33
Preglednica 22/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	33
Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	34
Preglednica 24/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	34
Preglednica 25/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev.....	35
Preglednica 26/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	35
Preglednica 27/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev.....	35
Preglednica 28/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov.....	36
Preglednica 29/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov.....	36
Preglednica 30/K: Kakovost drevja.....	37
Preglednica 31/PSD: Poškodovanost drevja.....	37
Preglednica 32/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno.....	38
Preglednica 33/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah.....	39
Preglednica 34/OD: Odmrlo drevje.....	39
Preglednica 35/D-PP: Ocena poseka med SVP in gozdnogospodarsko evidenco.....	41
Preglednica 36/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	41
Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih.....	42
Preglednica 38/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah.....	43
Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	43
Preglednica 40/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....	44
Preglednica 41/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	44
Preglednica 42/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno.....	45
Preglednica 43: Zgrajene in rekonstruirane vlake po lastništvu 2013-2022 (v metrih).....	46
Preglednica 44/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2013 do 2022 po namenu.....	46
Preglednica 45/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023.....	49
Preglednica 46/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	49
Preglednica 47/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	49
Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE.....	50
Preglednica 49/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	50
Preglednica 50: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev.....	64
Preglednica 51: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.....	65
Preglednica 52: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev.....	65
Preglednica 53: Enote kulturne dediščine.....	69
Preglednica 54: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve.....	70
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	78
Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	79
Preglednica 57/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti.....	80
Preglednica 58: Načrtovana gradnja gozdnih vlak po lastništvu (v metrih).....	80
Preglednica 59/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	82
Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti.....	83
Preglednica 61: Pregled novih poimenovanj RGR.....	84
Preglednica 62/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	85
Preglednica 63/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	86
Preglednica 64/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	86
Preglednica 65/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	87
Preglednica 66/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	87
Preglednica 67/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023.....	88
Preglednica 68/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	88
Preglednica 69/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	91
Preglednica 70/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	91
Preglednica 71/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	91
Preglednica 72/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del.....	92
Preglednica 73/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	93
Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	93
Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	94

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	94
Preglednica 77/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	95
Preglednica 78/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023.....	95
Preglednica 79/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	96
Preglednica 80/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	98
Preglednica 81/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	99
Preglednica 82/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	99
Preglednica 83/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del.....	100
Preglednica 84/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	100
Preglednica 85/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	101
Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	101
Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	102
Preglednica 88/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	103
Preglednica 89/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023.....	103
Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	104
Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	106
Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	106
Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	107
Preglednica 94/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del.....	108
Preglednica 95/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	108
Preglednica 96/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	109
Preglednica 97/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	109
Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	110
Preglednica 99/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	111
Preglednica 100/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023.....	111
Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	112
Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	114
Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	114
Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	114
Preglednica 105/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del.....	115
Preglednica 106/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	116
Preglednica 107/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	116
Preglednica 108/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	117
Preglednica 109/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	117
Preglednica 110/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	118
Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023.....	118
Preglednica 112/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	119
Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	121
Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	122
Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	122
Preglednica 116/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del.....	123
Preglednica 117/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	123
Preglednica 118/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	124
Preglednica 119/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	124
Preglednica 120/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	125
Preglednica 121/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	125
Preglednica 122/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023.....	126
Preglednica 123/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR	126
Preglednica 124/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	127
Preglednica 125/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	127
Preglednica 126: Stanje in razvoj gozdnih površin.....	162
Preglednica 127: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.....	162
Preglednica 128: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.....	163
Preglednica 129: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.....	163
Preglednica 130: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.....	164
Preglednica 131: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.....	164
Preglednica 132: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.....	164
Preglednica 133: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.....	165
GRAFIKONI	
Grafikon 1: Pregled poseka (m ³) po letih ureditvenega obdobja	44
Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sest.....	51
Grafikon 3: Lesna zaloga raznomernih sestojev in njena struktura po deb. razredih	52
Grafikon 4: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE	84
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21022	89
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21041	96
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21042	104
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21051	112
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21071	119
KARTE	
Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote.....	10
Karta 2: Krajinski tipi	13
Karta 3: Pregledna karta lovišč	22

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.556,15	219,53	65,80	5.841,48
Delež (%)	95,1	3,8	1,1	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek				
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	% od lesne zaloge			% na PR	
								igl.	lst.	sk.		
Skupaj GGE												
Večnamenski gozdovi	5.743,18	56,9	243,7	300,6	1,42	5,35	6,77	33,8	22,7	24,8	110,0	
GPN z načrtovanim posekom	38,32	20,0	202,6	222,7	0,47	4,84	5,31	43,2	20,8	22,8	95,5	
Varovalni gozdovi	59,98	10,3	251,7	262,0	0,42	9,10	9,52	18,0	9,7	10,0	27,6	
Skupaj vsi gozdovi	5.841,48	56,2	243,5	299,7	1,40	5,38	6,79	33,8	22,5	24,6	109,0	
Zasebni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	5.476,40	56,2	245,1	301,2	1,39	5,37	6,76	34,5	23,1	25,2	113,0	
GPN z načrtovanim posekom	19,77	20,3	232,5	252,8	0,52	5,57	6,09	31,9	20,9	21,8	90,5	
Varovalni gozdovi	59,98	10,3	251,7	262,0	0,42	9,10	9,52	18,0	9,7	10,0	27,6	
Skupaj vsi gozdovi	5.556,15	55,5	245,1	300,6	1,37	5,41	6,78	34,4	23,0	25,1	111,0	
Državni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	212,49	69,3	206,1	275,4	1,95	4,69	6,64	27,0	11,6	15,5	64,3	
GPN z načrtovanim posekom	7,04	5,5	144,0	149,6	0,11	4,25	4,36	100,0	9,5	12,8	44,0	
Skupaj vsi gozdovi	219,53	67,3	204,1	271,4	1,89	4,67	6,56	27,2	11,6	15,4	63,9	
Gozdovi lokalnih skupnosti												
Večnamenski gozdovi	54,29	86,4	256,1	342,5	2,68	5,85	8,53	12,9	11,6	11,9	47,8	
GPN z načrtovanim posekom	11,51	28,5	187,1	215,6	0,60	3,95	4,55	50,3	25,7	29,0	137,0	
Skupaj vsi gozdovi	65,80	76,2	244,0	320,3	2,32	5,52	7,84	15,3	13,5	13,9	56,9	

Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	45,69	3,00	2,00	50,69
Priprava tal	ha	3,05	0,20	0,00	3,25
Sadnja	ha	1,16	0,20	0,00	1,36
Obžetev	ha	6,34	5,16	0,00	11,50
Nega mladja	ha	30,93	1,08	0,00	32,01
Nega gošče	ha	121,95	18,59	5,56	146,10
Nega letvenjaka	ha	19,10	2,23	0,00	21,33
Nega drogovnjaka	ha	12,85	0,00	5,00	17,85
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	400	0	400
Zaščita z ograjo	m	850	0	350	1.200
Varstvo pred žuželkami	dni	100,0	20,0	0,0	120,0

Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj ha
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	346,03	5,7	1.143,54	19,0	4.530,55	75,3	6.020,12
Hidrološka funkcija	9,61	0,2	791,75	13,2	5.218,76	86,7	6.020,12
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	305,34	5,1	2.038,64	33,9	3.676,14	61,1	6.020,12
Klimatska funkcija	146,74	2,4	14,72	0,2	5.858,66	97,3	6.020,12
Zaščitna funkcija	25,69	100,0	0	0,0			25,69
Higiensko-zdravstvena funkcija	171,13	2,8	108,77	1,8	5.740,22	95,4	6.020,12
Obrambna funkcija	0	0,0	0	0,0			0
Rekreacijska funkcija	35,66	0,6	41,66	0,7	5.942,80	98,7	6.020,12
Turistična funkcija	2,17	<0,1	0	0,0	6.017,95	0,0	6.020,12
Poučna funkcija	0	0,0	0	0,0	6.020,12	100,0	6.020,12
Raziskovalna funkcija	0	0,0					0
Varovanje naravnih vrednot	271,32	73,6	97,34	26,4			368,66
Varovanje kulturne dediščine	24,96	62,0	15,31	38,0			40,27
Estetska funkcija	90,51	86,2	14,48	13,8			104,99
Lesnoproizvodna funkcija	5.526,36	94,9	0	0,0	299,34	5,1	5.825,70
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0	0,0	204,28	100,0			204,28
Lovnogospodarska funkcija	0	0,0	0	0,0			0

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Sevnica z veljavnostjo 2023 – 2032 je peti obnovitveni načrt za vse gozdove v enakem obsegu in z enakim imenom.

Načrt je izdelan v skladu z Zakonom o gozdovih (ZG, Uradni list RS, št. 30/93 in nasl.) in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10). Upoštevane so tudi usmeritve Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Brežice, naravovarstvene smernice Zavoda RS za varstvo narave, OE Celje (izdelane novembra 2022), Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Direkcije RS za vode (izdelane v Ljubljani, marca 2017) in podrobne kulturnovarstvene usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje (izdelane februarja 2023).

Okrajšave v tekstu:

GGE, enota gozdnogospodarska enota,

GGN gozdnogospodarski načrt,

GGO gozdnogospodarsko območje,

RGR, razred rastiščnogojitveni razred,

Pravilnik Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo,

SVP Stalne vzorčne ploskve,

ZGS Zavod za gozdove Slovenije,

ZG Zakon o gozdovih.

Gozdnogospodarski načrt GGE Sevnica je hkrati tudi Načrt prilagojenega gospodarjenja z gozdovi za naslednja posebna varstvena območja (območja NATURA 2000):

- SI3000280 Veliko Kozje
- SI3000274 Bohor
- SI5000026 Posavsko hribovje

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota leži v osrednjem severnem delu GGO Brežice. Na severozahodu meji na GGE Radeče, na jugu na GGE Šentjanž in GGE Studenec in na vzhodu na GGE Senovo. Na severu meji na GGO Celje (GGE Jurklošter in GGE Planina).

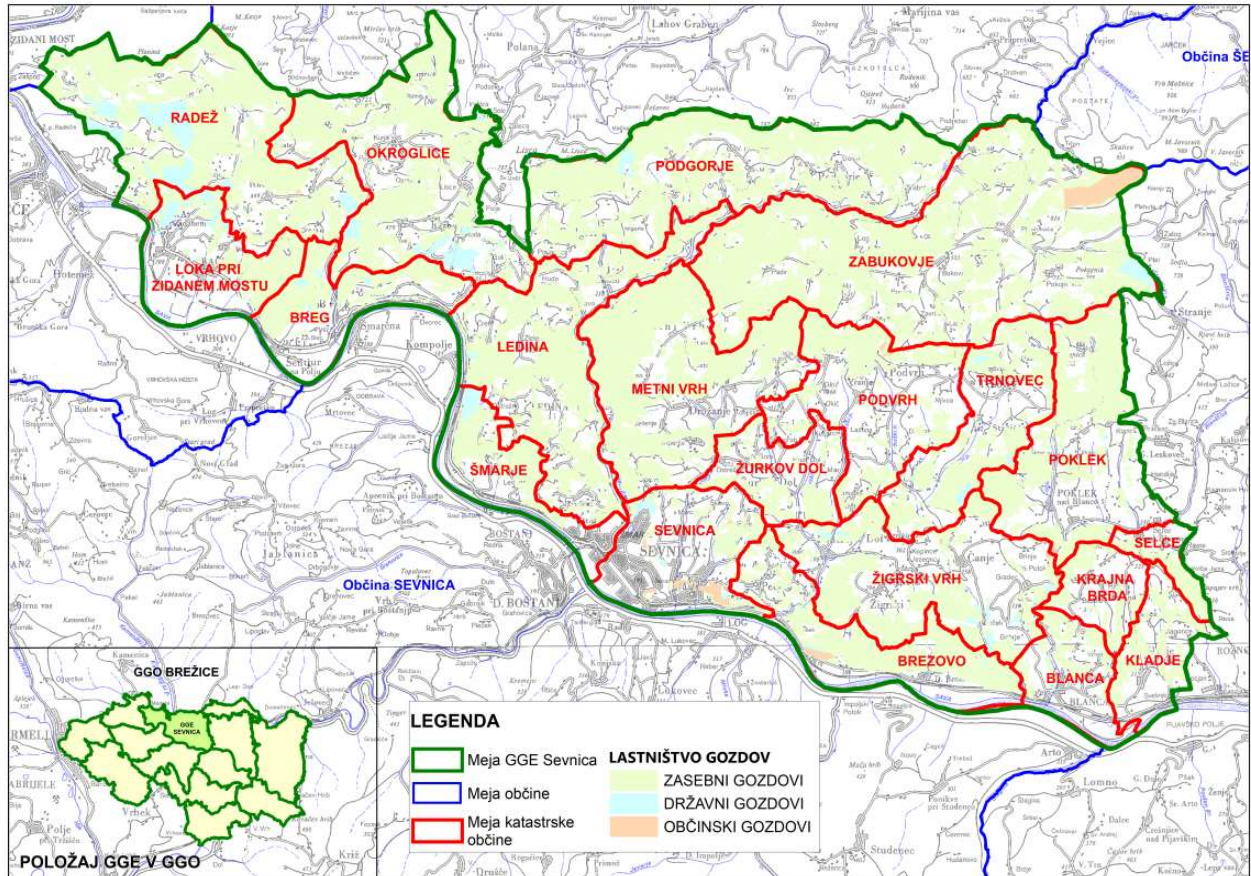
Severna meja poteka po grebenu hribovij Podgorje, Radež, Lovrenc, Veliko Kozje, Planina in Koprivnica. Na zahodnem delu se meja s Koprivnice spusti pri Obrežju pri Zidanem mostu do Save, ki je južna meja enote. Pri Kladju nad Blanco pa se vzhodna meja enote obrne naravnost proti severu in poteka ob Škocjanskem in Ložiškem potoku, Skaličkem grabnu in Sevničini.

Enota leži v celoti v občini Sevnica in zavzema 20 katastrskih občin.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE
SEVNICA			10.947,71	5.841,48
	1361	PODGORJE	973,27	623,8
	1362	OKROGLICE	819,79	494,65
	1363	RADEŽ	908,5	653,64
	1364	LOKA PRI ZIDANEM MOSTU	371,64	142,56
	1365	BREG	338,72	158,03
	1366	LEDINA	770,76	433,37
	1367	ZABUKOVJE	1.518,23	996,82
	1368	POKLEK	629,54	332,01
	1369	TRNOVEC	438,4	218,86
	1370	PODVRH	555,31	204,45
	1371	METNI VRH	782,96	497,52
	1372	ŽURKOV DOL	257,59	88,07
	1373	ŽIGRSKI VRH	701,76	305,11
	1374	KRAJNA BRDA	170,36	60,46
	1375	SELCE	93,98	52,54
	1376	KLADJE	224,54	83,02
	1377	BLANCA	237,33	66,65
	1378	BREZOVO	453,76	231,67
	1379	SEVNICA	417,86	84,8
	1380	ŠMARJE	283,41	113,45

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detajlna karta v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (karta št. 1: Pregledna karta).

1.1.2 Relief

Enota je zelo razčlenjena in razgibana.

Prevladuje gričevnat svet z nadmorskimi višinami med 200 m in 500 m. Globoko vrezane doline vodotokov se izmenjujejo s kopastimi hrbti, zaobljenimi vrhovi in slemeni. Proti severu gričevja postopoma prehajajo v hribovja.

Hribi enote so del Posavskega hribovja oz. Litijske antiklinale. Glavni greben od zahoda proti vzhodu tvorijo naslednji vrhovi: Koprivnica (925 m), Planina (932 m), Veliko Kozje (993 m), Lovrenc (722 m), Radež (765 m) ter greben Podgorje z vrhovi Lisca (948 m), Ješivec (924 m) in Rudenik (806 m).

Ozka dolina Sevnične v osrednjem delu enote preseka glavni greben. Proti vzhodu se hriboviti svet preko Zabukovja in Mrzle Planine nadaljuje do Bohorja.

Ravninski svet zajema najmanjše površine. Nahaja se v ozkem pasu ob Savi in ustju njenih pritokov. Nekoliko večje ravnine so pri Loki pri Zidanem mostu, Šentjurju na Polju ter med Blanco in Kladjem.

Bregovi se na zahodnem delu strmo spuščajo do Save, na osrednjem in vzhodnem delu enote pa do Sevnične. Nad levim bregom Sevnične, južno od Zabukovja razteza se hribovit teren, ki nima več tako strmih bregov in se počasi spušča do Save ter se konča na ravnica ob reki.

Najvišja točka je vrh Veliko Kozje (993 m), najnižja točka je ob Savi (Kladske njive) s 168 m.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Glavnina enota leži v območju zmerno kontinentalnega podnebja osrednje Slovenije.

Splošne značilnosti tega podnebja so :

- povprečne oktobrske temperature višje od aprilskih,
- največ padavin v poletnih mesecih in najmanj pozimi,
- povprečna letna količina padavin 1000 do 1300 mm.

Po podatkih Agencije RS za okolje (od leta 1981-2010) znaša za območje enote povprečna letna temperatura zraka od 8°C do 12°C, povprečna julijska temperatura zraka se giblje od 16°C do 22°C, povprečna januarska pa od -2°C do 2°C. Spomladanske temperature so podobne jesenskim. Zaradi vpliva celinskosti so med letom prisotna velika temperaturna nihanja. Z višjo nadmorsko višino se povprečne vrednosti temperature zmanjšujejo, padavin pa je več.

Razporeditev padavin je čez leto dokaj enakomerna. Ni izazitih viškov ali nižkov. Najbolj namočeni so poletni meseci, kar je zelo dobrodošlo za razvoj rastlin. Po podatkih Agencije RS za okolje (od leta 1981-2010) znaša povprečna letna višina korigiranih padavin od 1.100 mm do 1.300 mm. Količina padavin se manjša od severa proti jugu, na kar vpliva tudi nadmorska višina.

Po podatkih Agencije RS za okolje (od leta 1971-2000) olistanje (pojav prvih listov) bukve za gričevnati predel enote začne v tretji dekadi aprila, za hriboviti pa v prvi dekadi maja. Olistanje hrasta začne povečini v prvi dekadi maja, na najvišjih legah pa v drugi dekadi maja.

1.1.4 Hidrološke razmere

Največji vodotok v enoti je reka Sava, ki predstavlja zaježitveno površino spodnje savskih hidroelektrarn. Celotno območje je gosto prekrito s stalnimi potoki, ki se izlivajo v reko Savo. Predstavljajo njene leve pritoke. Največji je Sevnica, ki se v Savo vliva v Sevnici.

Potoki v enoti večinoma nastajajo v hribovitem delu, postopoma se v gričevnatem delu združujejo in tečejo proti Savi v smeri juga. Edino potok Bočna teče v smeri severa in se vliva v Gračnico, ki pa je pritoka Savinje.

Ostali večji potoki so: Žirovniški potok, Liški potok, Črni potok, Vranjski potok, Čanjski potok, Blanščica in Ložiški potok.

Naravnih jezer ni. Na Savi so akumulacijska jezera HE Vrhovo, HE Boštanj in HE Blanca. V enoti je več manjših zasebnih ribnikov (Okroglice, Čanje, Poklek..), pri Kopitarni v Sevnici pa je akumulacijsko jezero ob Sevnici namenjeno namakanju lesa na skladišču.

Potoki v zgornjem toku imajo hudourniški značaj in ob nalivih hitro in močno narastejo. Območja poplav na osnovi integralne karte poplavne nevarnosti in karte razredov poplavne nevarnosti (Atlas voda) so določena na jugu enote, ob vodotoku Sava. Na območju enote so, z občinskimi odloki zavarovana vodovarstvena območja z režimom varovanja I, II in III. Območje enote skoraj v celoti leži v različno ogroženem plazljivem območju glede na opozorilno karto pojavljanja zemeljskih plazov, prav tako su v območju enote erozijska območja z zahtevnimi in običajnimi zaščitnimi ukrepi.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga je precej raznolika. Glede prisotnosti določenih kamnin lahko, v grobem razdelimo enoto v tri pasove od Save proti severu.

V prvem, najožjem pasu, ob reki Savi, prevladujejo rečni sedimenti: prod, pesek in glina. To so ravninski predeli in nižja gričevja. V najnižjih ravninskih predelih ter v dolinah potokov prevladujejo hidromorfna tla, psevdoglej in mestoma glej. Na nekoliko višjih predelih pa kambična, distrična rjava tla.

V drugem, osrednjem pasu enote največjo površino tvori kremenov peščenjak, kremenov konglomerat in meljevec (Loka, Okroglice, Breg, Ledina, Metni vrh, Zabukovje). Proti jugovzhodu (Sevnica, Drožanje, Žurkov Dol, Žigrski vrh, Čanje, Poklek) pa so pogostejše mešane, sedimentne kamnine iz miocena (apneni in glinasti laporji, apnenci z roženci, litotamnijski apnenec). Na dveh večjih območjih se v enoti nahaja nekarbonaten pesek ali sviš (Pešenk in Lončarjev Dol). Kamnine so povečini neprepustne za padavinsko vodo. Mednje so mestoma stisnjene ali narinjene prepustnejše karbonatne kamnine (apnenec, dolomit). Na stiku enih in drugih prihaja na dan podzemna voda v številnih izviri in potočkih.

Osrednji pas je tudi najširši. V tem pasu se, glede na lego in razmerje karbonatov in nekarbonatov, izmenjujejo distrična in evtrična rjava tla ter mestoma rjava pokarbonatna tla. Na najstrmejših pobočjih ponekod tudi rendzine. Tla spadajo v razred kambičnih tal, večinoma so globoka, značilna pa je velika plazljivost, zlasti na mestih, kjer je vpad kamenine vzporeden vpadu pobočja.

V tretjem, najvišjem pasu (Veliko Kozje, Lisca, Mrzla Planina, Podgorje) prevladujejo karbonatne kamnine iz triasa in krede (dolomit, dolomit s plastmi meljevca, apnenec, apnenec z roženci). Okoli Žirovnice ter pod Lisco je prisoten karbonatni grušč. Skupno v tem pasu prevladujejo evtrična rjava tla in rendzine ter mestoma rjava pokarbonatna tla.

V enoti so distrična rjava tla na nekarbonatnih in z bazami revnih matičnih podlagah najbolj razširjen tip tal. Ker je mineralizacija organske snovi povečini potekala v neugodnih razmerah (antropogene monokulture iglavcev, steljarjenje v preteklosti, zelo kislata tla, hladno podnebje z obilo padavin ipd.) je marsikje nastala debela organska plast in humusne oblike slabše rodovitnosti (prhnina, surov humus).

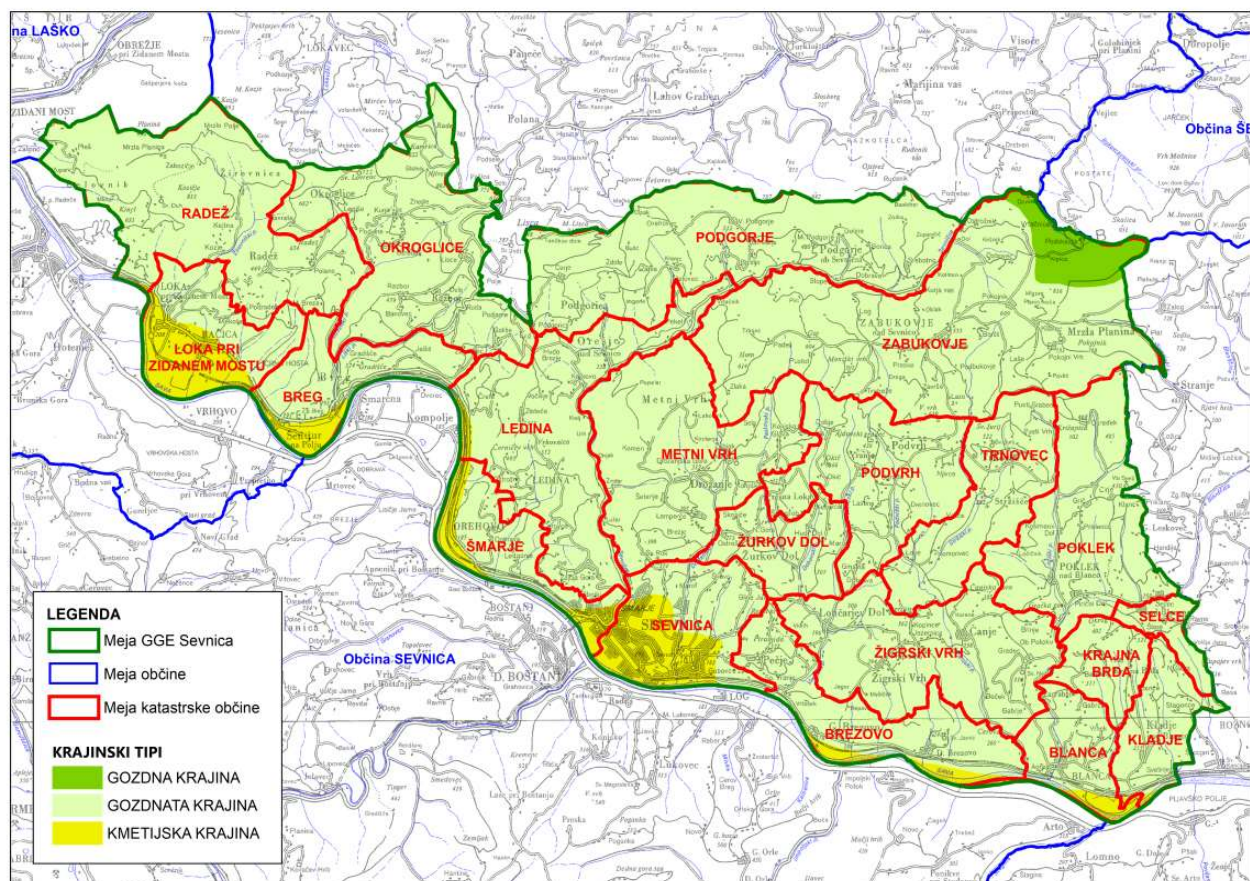
1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost

Večino enote (93%) predstavlja tip gozdnate krajine. Strnjene gozdne površine severovzhodnega dela enote predstavljajo gozdno krajino (del bohorskega kompleksa). Ravninski del enote ob reki Savi je znotraj kmetijske krajine. Gozd tukaj porašča 5% površine.

Celotna površina enote je 10.947,71 ha. Površina gozdnega prostora (gozd in ostala zemljišča v gozdnem prostoru) je 6.020,27 ha. Površina gozdov je 5.841,48 ha. Gozdnatost enote je 53,4%.

Zaraščajočih kmetijskih zemljišč v gozdnem prostoru je 122,57 ha.

Karta 2: Krajinski tipi

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajini v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Celotna površina (ha)	Delež (%)	Površina gozda (ha)	Gozdnatost (%)
Gozdnata	10.188,22	93,1	5.706,50	56,0
Gozdna	142,91	1,3	105,80	74,0
Kmetijska	616,58	5,6	29,18	4,7
Skupaj	10.947,71	100,0	5.841,48	53,4

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov.

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	10.947,71	100,0
Gozd	5.841,48	53,4
Ostala gozdna zemljišča	29,72	0,3
- daljnovodi	25,44	0,2
- obore	4,28	0,0
Gozdni prostor	149,07	1,4
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	18,15	0,2
- zaraščajoče površine	122,57	1,1
- infrastrukturni objekti	7,92	0,1
- drugo	0,43	0,0
Negozdni prostor	4.927,44	45,0
- zaraščajoče površine	33,11	0,3
- drugo	4.894,33	44,7

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

V gričevnatem pasu enote prevladujejo gradnova belogabrovja v podgorskem pa bukovja. V odvisnosti od reliefa ter lege, bukovja pogosto segajo v gričevnati pas, gradnova belogabrovja pa v podgorski. Nižinski pas enote je v kmetijski rabi. Gozdna vegetacija nižin (dobovja in črnojelševja) se obdržala po dolinah posameznih potokov.

Območje enote so zaradi svojih značilnosti umestili v preddinarsko ekološko regijo (Kutnar in sod. 2002). Na severu meji na predalpsko ekološko regijo. Mestoma se pojavljajo predpanonske in submediteranske rastlinske združbe.

Glede na kriterije Pravidnika (delež rastišču tuje drevesne vrste) v enoti prevladujejo ohranjeni sestoji (76%). Kljub temu je naravno razmerje drevesnih vrst v rastiščih spremenjeno. V gričevnatem pasu je z izsekavanjem hrasta ter s saditvijo smreke, rdečega bora in robinije umetno povečan delež iglavcev, drugih trdih listavcev ter bukve. V podgorskem pasu pa je pod vplivom človeka na račun bukve, umetno povečan delež iglavcev in drugih trdih listavcev.

Rastišča smo opredeljevali po Priročniku za razpoznavanje gozdnih rastiščnih tipov (Veselič in sod., 2022). Skupno smo opredelili 17 rastiščnih tipov. Glede na matično podlago in višinske pasove so razdeljeni v 10 skupin.

Največji delež v enoti (44%) ima skupina gozdnih rastišč **podgorska bukovja na silikatnih kamninah**. V tej skupini je prevladujoč rastiščni tip Kisloljubno gradnovo bukovje.

Na karbonatnih in mešanih karbonatno-silikatnih kamninah največji delež ima skupina rastišč **podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah** (19%). V tej skupini je prevladujoč rastiščni tip Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje.

Na 13% površine enote so **gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah** s prevladujočim rastiščnim tipom Kisloljubno gradnovo belogabrovje.

Na 11% površine enote so **gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev** s prevladujočim rastiščnim tipom Bazoljubno gradnovje.

Z manj kot 10 odstotnim deležom v enoti so prisotna še rastišča vrb in črne jelše, doba, gradna, gorske bukve ter velikega jesena, lipe, bresta in javorja.

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	159,39	2,7
521	Nižinsko črnojelševje	4,67	0,1
611	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovj	154,72	2,6
22	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	24,54	0,4
531	Dobovje in dobrovo belogabrovje	24,54	0,4
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	79,12	1,4
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	79,12	1,4
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	754,22	12,9
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	754,22	12,9
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.116,42	19,1
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	955,14	16,4
554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	161,28	2,8
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	2.565,26	43,9
731	Kisloljubno gradnovo bukovje	1.990,69	34,0
732	Kisloljubno hrastovje	391,03	6,7
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	105,96	1,8
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	77,58	1,3
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamn.	230,89	4,0
631	Preddinarsko gorsko bukovje	230,89	4,0
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	68,26	1,2
600	Podgorsko-gorsko lipovje	8,47	0,1
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	59,79	1,0
31	toploljubna bukovja	221,75	3,8
591	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	221,75	3,8
32	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	621,63	10,6
561	Bazoljubno gradnovje	524,38	9,0
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	97,25	1,7
	Skupaj	5.841,48	100,0

V najboljšežnejšem gozdnem rastiščnem tipu Kisloljubno gradnovo bukovje (1.990 ha) je prevladujoča gozdna združba bukve in pravega kostanja (*Castaneo-Fagetum sylvaticae* (Marinček et Zupančič. 1979) 1995).

V enoti je združba vezana na kolinska rastišča s peščeno matično podlago (Poklek, Pešenk, Nova Gora, Lončarjev Dol) in podgorska rastišča na kremenovih peščenjakih in konglomeratih (Metni vrh, Podgorje, Ledina, Podgorica). Tla razvita na teh kamninah sodijo v distrična rjava tla. Večinoma so globoka, razen na strminah. Po dolgotrajnejšem dežju zelo mokra in blatna. Združba v glavnem porašča severne lege in osojne reliefne uleknine. Na prisojnih legah so praviloma gradnovja s cerom, brezo in kostanjem.

Sestoje praviloma tvori bukev (*Fagus sylvatica*), primešani so ji graden (*Quercus petraea*), kostanj (*Castanea sativa*) in breza (*Betula pendula*). V spremenjenih sestojih v drevesnem sloju prevladujejo smreka (*Picea abies*) in rdeči bor (*Pinus sylvestris*).

Grmovna plast je skromna, v glavnem sestavljena iz vrst iz drevesnega sloja. Značilne so še vrste: robida (*Rubus* sp.), jesenska vresa (*Calluna vulgaris*), nemška košeničica (*Genista germanica*), nizka relika (*Chamaecytisus supinus*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*).

V zeliščni plasti so značilne: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), navadni zajčji lapuh (*Mycelis muralis*), savojska škržolica (*Hieracium sabaudum*), gozdna škržolica (*Hieracium murorum*), svečnik (*Gentiana asclepiadea*), navadna rebrenjača (*Blechnum spicant*), navadna sladka koreninica (*Polypodium vulgare*), škrlatnordeča zajčica (*Prenanthes purpurea*) in različni mahovi...

Rastiščni koeficient po Koširju je 11.

Terase ob Savi in nižja gričevja porašča rastiščni tip Kisloljubno gradnovo belogabrovje (754 ha). Kamnine so v glavnem sestavljene iz rečnih sedimentov. Prevladuje nekarbonat. Tla so globoka distrična rjava, ponekod psevdoglej. Rastišča so zaradi vpliva človeka najbolj spremenjena (steljarjenje, saditev iglavcev, panjevsko gospodarjenje...).

Glede na Priročnik rastišče predstavlja samo združba navadnega gabra in borovnice (*Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli* (M. Wraber 1969) Marinček 1994).

Sestoje praviloma tvori graden (*Quercus petraea*), primešani so kostanj (*Castanea sativa*), breza (*Betula pendula*), rdeči bor (*Pinus sylvestris*) in smreka (*Picea abies*). V jarkih so še bukev (*Fagus sylvatica*), dob (*Quercus robur*), črna jelša (*Alnus glutinosa*) in navadni gaber (*Carpinus betulus*).

V grmovni plasti so značilne: jesenska vresa (*Calluna vulgaris*), navadna krhlika (*Frangula alnus*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), robida (*Rubus* sp.), nizka relika (*Chamaecytisus supinus*) in vrste iz drevesne plasti.

V zeliščni plasti so značilne: trstikasta stožka (*Molinia caerulea* subsp. *arundinacea*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), orlova praprot (*Pteridium aquilinum*), žajbljasti vrednik (*Teucrium scorodonia*), vredenikov jetičnik (*Veronica chamaedrys*), plazeči skrečnik (*Ajuga reptans*) in različni mahovi...

Rastiščni koeficient po Koširju je 11.

V gozdnem rastiščnem tipu Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (955 ha) je prevladujoča gozdna združba bukve in navadnega tevja (*Hacquetio-Fagetum* Košir 1962).

Združba porašča hriboviti svet med Bohorjem in Velikim Kozjem. To so večinoma karbonatna pobočja in grebeni. Preperina, ki tvori tla, je plitkejša s površinsko kamenitostjo. Prevladujejo rendzine in rjava pokarbonatna tla.

Sestoje tvori bukev (*Fagus sylvatica*). V drevesnem sloju so pogosti še graden (*Quercus petraea*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), češnja (*Prunus avium*), brest (*Ulmus glabra*), ostrolistni javor (*Acer platanoides*), jelka (*Abies alba*), beli gaber (*Carpinus betulus*) in brek (*Sorbus torminalis*).

V grmovni plasti so značilne vrste: navadna kalina (*Ligustrum vulgare*), dobrovita (*Viburnum lantana*), navadni volčin (*Daphne mezereum*), širokolistna lobodika (*Ruscus hypoglossum*), mali jesen (*Fraxinus ornus*).

Zeliščni sloj je pester. Značilne vrste so: trobentica (*Primula vulgaris*), črni teloh (*Helleborus niger*), navadna smrdljivka (*Aposeris foetida*), navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), velecvetna mrtva kopriva (*Lamium orvala*), navadna medenika (*Melittis melissophyllum*), navadna mačja zel (*Clinopodium vulgare*), spomladanski grahor (*Latyrus vernus*), mandljevolistni mleček (*Euphorbia amygdaloides*), lepljiva kadulja (*Salvia glutinosa*), tevje (*Hacquetia epipactis*), navadni jetrnik (*Anemone hepatica*)...

Rastiščni koeficient po Koširju je 9.

V gozdnem rastiščnem tipu Bazoljubno gradnovje (524 ha) je prevladujoča gozdna združba gradna in barvilne mačine (*Serratulo tinctoriae - Quercetum petraeae* Ht. ex Zupančič et Žagar in Zupančič, Žagar et Vreš 2009).

Sestoji te združbe poraščajo izrazito prisojna večinoma karbonatna pobočja. Tla so plitve rendzine in žepasta rjava pokarbonatna tla, pogosto s površinsko kamenitostjo. Rastišča so topla in suha. Rast dreves počasna. V enoti so največje površine združbe v predelih okoli Čelovnika, v dolgem pasu južnih pobočij med Lisco in Podgorjem ter nad Okroglicami.

Sestoje praviloma tvorita cer (*Quercus cerris*) in graden (*Quercus petraea*). Primešani so še bukev (*Fagus sylvatica*), kostanj (*Castanea sativa*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), rdeči bor (*Pinus sylvestris*), mokovec (*Sorbus aria*) in brek (*Sorbus torminalis*).

V grmovnem sloju so poleg vrst iz drevesnega sloja značilne: črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), rumeni dren (*Cornus mas*), dobrovita (*Viburnum lantana*), drobnica (*Pyrus pyraeaster*), navadna kalina (*Ligustrum vulgare*), njivski šipek (*Rosa arvensis*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), enovrati glog (*Crataegus monogyna*)...

V zeliščnem sloju so značilne vrste: barvilna mačina (*Serratula tinctoria*), navadna mačja zel (*Clinopodium vulgare*), črni grahor (*Lathyrus niger*), hermelika (*Sedum maximum*), škrlatnomodro ptičje seme (*Buglossoides purpureocaerulea*), navadna medenika (*Melittis melissophyllum*), gorski silij (*Peucedanum oreoselinum*), rumeni naprstec (*Digitalis lutea*) in druge vrste toploljubnih gradnovo bukovih gozdov.

Rastiščni koeficient po Koširju je 3.

V coni kisloljubnih belogabrovij in bukovij so mestoma izjemno suha, prisojna pobočja poraščena le s hrastom. Opredelili smo jih v rastiščni tip Kisloljubna hrastovja (391 ha). Poleg hrasta je v drevesni sestavi najpogostejši kostanj. Redko še kakšna bukev, cer ali umetno vneseni iglavec. V grmovnem in zeliščnem sloju najdemo vrste značilne za kisloljubna belogabrovja in bukovja. Za razliko od slednjih pa je pogostejša gozdna šašuljica (*Calamagrostis arundinacea*) ter na vlažnejših mestih trstikasta stožka (*Molinia caerulea ssp. arundinacea*).

Vzdolž potokov v kolinskem in podgorskem pasu ter na povirnih krajih so pogosta jelševja in velikojesenovja. Sestojte praviloma tvorita črna jelša (*Alnus glutinosa*) in veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), primešani so še češnja (*Prunus avium*), beli gaber (*Carpinus betulus*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), kostanj (*Castanea sativa*) in vrba iva (*Salix caprea*). V grmovni plasti so poleg vrst iz drevesnega sloja najpogostejše navadna leska (*Corylus avellana*) in črni bezeg (*Sambucus nigra*). V zeliščni plasti so značilne vrste: navadna regačica (*Aegopodium podagraria*), kosmata zlatca (*Ranunculus lanuginosus*), lopatičasta zlatca (*Ranunculus ficaria*), trilistna penuša (*Cardamine trifolia*), gozdna zvezdica (*Stellaria nemorum*), navadna kalužnica (*Caltha palustris*)...

Rastiščni koeficient po Koširju je 7.

Karta rastišč v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 3).

1.1.8 Živalski svet

Najštevilčnejša vrsta divjadi v GGE je srnjad. Številčnejša je v delih GGE, kjer je večja razdrobljenost gozdnih površin in se te prepletajo s kmetijskimi površinami. Od ostalih vrst rastlinojedih parkljarjev se občasno pojavljata gams in navadna jelenjad. Občasno se pojavijo tudi posamezni osebki damjaka, ki pa navadno izvirajo iz obor za rejo divjadi. Od ostalih vrst divjadi so stalno prisotne še divji prašič, lisica, jazbec, kuna zlatca, kuna belica, nutrija, šakal, poljski zajec, navadni polh, siva vrana, sraka, šoja, in rasa mlakarica.

Od zavarovanih vrst se v GGE pojavljajo številne vrste ujed in sov, bober, vidra in druge vrste. Od velikih zveri se v GGE vse pogosteje pojavlja rjavi medved.

Območje GGE je del širše ekološke enote Bohorja in Orlice, ki se razteza od Kunšperka na vzhodu do Velikega Kozjega na zahodu.

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Gozdni rob, pestrost talnega rastja	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	Ohranjanje vodnih virov, vzdrževanje košenic v gozdnem prostoru.
Divji prašič	Pestra drevesna sestava, množica razvojnih faz gozda, pestro talno rastje, krajinska pestrost	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	Ohranjanje vodnih virov, sadnja plodonosnih vrst
Gams	Strmi, odmaknjeni predeli, termofilne lege	Občasna prisotnost	Primerno	
Polh	Drevesa z dupli, bukovi gozdovi, plodonosne drevesne vrste	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	Ohranjanje dreves z dupli
Lisica	Krajinska pestrost	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	
Jazbec	Krajinska pestrost	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	
Kuna zlatica	Drevesa z dupli	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	Puščanje dreves z dupli
Kuna belica	Drevesa z dupli	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	Puščanje dreves z dupli
Poljski zajec	Krajinska pestrost	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	Vzdrževanje remiz
Raca mlakarica	Ohranjanje obrežne vegetacije	Stalna, stabilna populacija	Ugodno	
Sraka	Krajinska pestrost	Nestabilna	Ugodno	
Šoja	Krajinska pestrost	Nestabilna	Ugodno	
Siva vrana	Krajinska pestrost	Stabilna	Ugodno	

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Gozdne površine so bile ugotovljene na podlagi dejanskega stanja na terenu in izločene s pomočjo digitalnih ortofoto posnetkov v merilu 1 : 5.000.

Površina vseh gozdov v enoti je 5.841,48 ha in se je v primerjavi z preteklim načrtom povečala za 198,09 ha. Povečanje je deloma posledica spremenjene meje enote, pretežno pa posledica uvrščanja zaraščajočih kmetijskih zemljišč v gozd.

Vsi gozdovi enote se nahajajo v občini Sevnica.

Prevladujejo zasebni gozdovi. Državnih gozdov je slabih 4% in so sestavljeni v glavnem iz posameznih, manjših, prostorsko razpršenih državnih zemljišč.

Lastniško razmerje se v zadnjem ureditvenem obdobju ni bistveno spremenilo. Nekoliko se je povečal delež državnih in občinskih gozdov (odsek 91b).

Največ zasebnih posestnikov (45%) ima do 1 ha gozda. V lasti imajo 3% zasebnih gozdov enote. Značilno za ta razred je da je zainteresiranost za gospodarjenje nizka. Pogosta so opuščanja gospodarjenja po več desetletij.

Največji delež zasebnih gozdov (36%) imajo lastniki z velikostjo gozdne posesti od 10 ha do 30 ha. V teh gozdovih je interes za gospodarjenje z gozdovi sicer večji, vendar odvisen od ekonomskega in socialnega statusa in potreb lastnika ter razmer na trgu lesa.

V enoti je 1% večjih lastnikov, ki spadajo v razred z 30 ha do 100 ha gozdno posestjo. V lasti imajo 15% zasebnih gozdov.

Vseh lastnikov (upoštevajoč solastnike) je 1.452. Povprečna zasebna gozdna posest v enoti je velika 3,82 ha, kar je za 0,92 ha več kot je povprečna gozdna posest v celotnem brežiškem gozdnogospodarskem območju (2,9 ha).

Glede na preteklo obdobje je število posestnikov ostalo nespremenjeno, povprečna posest pa je za 0,10 ha večja.

Največji zasebni lastnik je krajan iz Sevnice. V lasti ima nekaj več kot 100 ha gozda.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.556,15	219,53	65,80	5.841,48
Delež (%)	95,1	3,8	1,1	100,0

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	45,2	45,2	3,2	3,2
1 do 5 ha	36,2	81,4	25,6	28,8
5 do 10 ha	9,0	90,4	17,3	46,1
10 do 30 ha	8,3	98,7	36,6	82,8
30 do 100 ha	1,2	99,9	15,1	97,9
nad 100 ha	0,1	100,0	2,2	100,0
Skupaj	100,0		100,0	

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%)		Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
	Leto-10	Leto		
do 1 ha	45,2	45,2	657	657
1 do 5 ha	36,2	36,2	525	1.182
5 do 10 ha	9,0	9,0	131	1.313
10 do 30 ha	8,3	8,3	121	1.434
30 do 100 ha	1,2	1,2	17	1.451
nad 100 ha	0,1	0,1	1	1.452

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	4.904,95	84,8	11	67	22	-	-	-
Z žičnico	32,77	0,6	-	23	-	77	-	-
Kombinirano I	37,72	0,7	10	61	29			
Ni odprto	806,06	13,9						
Skupaj	5.781,50	100,0	11	67	22	1	-	-

Opomba: Površina ne vključuje varovalnih gozdov (59,98 ha)

Spravilne razmere v enoti Sevnica so bolj neugodne, kot je povprečje na območju. V enoti prevladuje traktorsko spravilo. Ročnega spravila v kombinaciji s traktorskim je malo. Dobri 2/3 površine enote ima spravilno razdaljo do 400 m, kar je ugodno. 22% površine enote pa ima spravilno razdaljo od 400 do 600 m. Skoraj 14% površine enote je zaprte za spravilo lesa, kar je slabše od povprečja območja. V zadnjem desetletju se je še povečala, ker se je povečala skupna površina gozdov. Nove površine gozdov, ki so se zarasle žal niso odprte za spravilo gozdov.

Po Uredbi o pristojbini v enoti ni zaprtih gozdov. Enota Sevnica nima večjih strnjenih gozdnih kompleksov. Zasebni in državni gozdovi so nezadostno odprti z gozdnimi cestami. Glede na sestojne razmere in lesno zalogo bi bila optimalna odprtost gozdov okoli 21 m/ha. Dejanska odprtost pa je nižja in je prikazana v spodnji preglednici. V zadnjem desetletju se je še zmanjšala,

ker se je povečala površina gozdov. Zaradi digitalizacije gozdnih cest se je malenkostno spremenila tudi skupna dolžina gozdnih cest.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	29,6	0,8	30,4	5,2
Javne ceste	61,0		61,0	10,4
Skupaj	90,6		91,4	15,6

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste

Na portalu gozdnih prometnic, ki je v izdelavi, ima ZGS na področju GGE Sevnica trenutno vrisanih 2039 vlak, v skupni dolžini 632.684 m. Povprečna dolžina vlake je 310 m. Odprtosti z vlakami je 108 m/ha.

Preglednica 11: Seznam in dolžina gozdnih cest v enoti

Šifra	Naziv gozdne ceste	Dolžina (m)
83734	OCVIRKOVA ŽAGA-PODSKALICA	722
83733	TREBEŽ-DOBJE	932
83732	MALA BREZA-POLANA	679
83731	KRAK SEVNIČNA	484
83730	AGREŽ - ODD 98	605
83729	PERC - SEVNIČNA (ODD 100)	1.392
83728	ŽIGRSKI VRH - G. BREZOVO	695
83727	HRASTINA-ŽIGRSKI VRH	932
83726	POKLEK - RAKOVEŠE	888
83725	POKLEK - PEŠENK	731
83724	ODD 78-VEENE	517
83723	REBER - OSREDEK	648
83722	TRNOVEC - LAŠE	1.370
83721	KLANEC - POKOJNI VRH	510
83719	MALO PODGORJE - ODD112	287
83718	GORICA - ODD111	539
83717	PUSTOL - KONJSKA GLAVA	1.435
83715	ZLAŠKA CESTA - ODD 102	248
83714	ZLAKA-PEKEL	2.373
83712	PEKEL	213
83710	LOVRENC - SELE	2.065
83709	VOTOVEC-MALA BREZA	1.120
83708	ŠENTJUR-ČRNA HOSTA	1.067
83707	ZAVRATE - LOVRENC	1.087
83706	LOKA-ODD54	602
83705	MRZLO POLJE	609
83704	ZAKOZIČJE	705
83703	ŽIROVNICA - MRZLA PLANINA	2.006
83702	ČELOVNIK - MLINAR	973
83701	PLEŠ-MRZLA PLANINA	1.756
81711	CERJE - MALA LISCA	2.181
SKUPAJ		30.371

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Enota spada v Posavsko statistično regijo. Večina prebivalstva živi na podeželju. Mesto Sevnica predstavlja zaposlitveno, izobraževalno, upravno, kulturno in storitveno središče za večino prebivalcev enote.

Na predstavitveni spletni strani občine je izpostavljeno: "Tradicija gospodarstva in razvoj podjetništva sta prisotna tako v Sevnici kot tudi v nekaterih drugih krajevnih središčih. Kovinarska, lesno-predelovalna in tekstilna industrija so prevladujoče panoge v občini. Med večjimi podjetji, ki delujejo na območju občine bi izpostavili Plastoform, Preis Sevnica, Siliko, Stilles in Tanin. S podjetji Inplet, Kopitarna in Lisca sta močno zastopani tudi tekstilna in modna industrija. Pomemben je razvoj kmetijstva in samooskrbe. Lokalni pridelovalci in predelovalci hrane se povezujejo v prepoznavno Kmečko zadrugo Sevnica.

Na območju občine deluje več javnih zavodov in podjetij, med njimi 7 vzgojno-izobraževalnih zavodov, zdravstveni dom, lekarna, dom starejših občanov, komunalno podjetje, knjižnica in zavod za turizem, kulturo, šport in mladinske dejavnosti. "

Statistični podatki Statističnega urada RS za leto 2021 kažejo o občini Sevnica tako sliko:

- Med osebami v starosti 15 let–64 let (tj. med delovno sposobnim prebivalstvom) je bilo približno 68% zaposlenih ali samozaposlenih oseb (tj. delovno aktivnih), to je več od slovenskega povprečja (67%);
- Povprečna mesečna plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah, je bila v tej občini v bruto znesku za približno 10% nižja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji.

Prva sevniška industrija je temeljila na predelavi in obdelavi lesa: Kopitarna, Žaga, Tanin, Mizarska produktivna zadruga – Stilles ter več obrtnih delavnic za izdelavo pohištva. Kopitarna Sevnica obratuje od leta 1886, ko je nemška družina Winkle razširila svojo dejavnost izdelovanja kopit na območju enote.

Podjetje Tanin obratuje od leta 1924. Tovarna Stilles, stilno pohištvo in notranja oprema se je oblikovala leta 1970 iz Mizarske produktivne zadruge, ki je nastala leta 1947. Les-Kro je mizarska delavnica specializirana za proizvodnjo lesenega pohištva v manjših serijah in po naročilu kupcev.

V enoti so tri večje žage (Blanca, Kranjc, Žnidaršič) ter več manjših mizarskih obratov in manjših žag.

Lastniki gozdov so deloma vključeni v Društvo lastnikov gozdov mirense doline. Še vedno pa se veliko dela v gozdu opravi v obliki medsosedske pomoči.

V okviru ZGS, Krajevne enote Sevnica se redno organizirajo tečaji za varnejše delo v gozdu.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

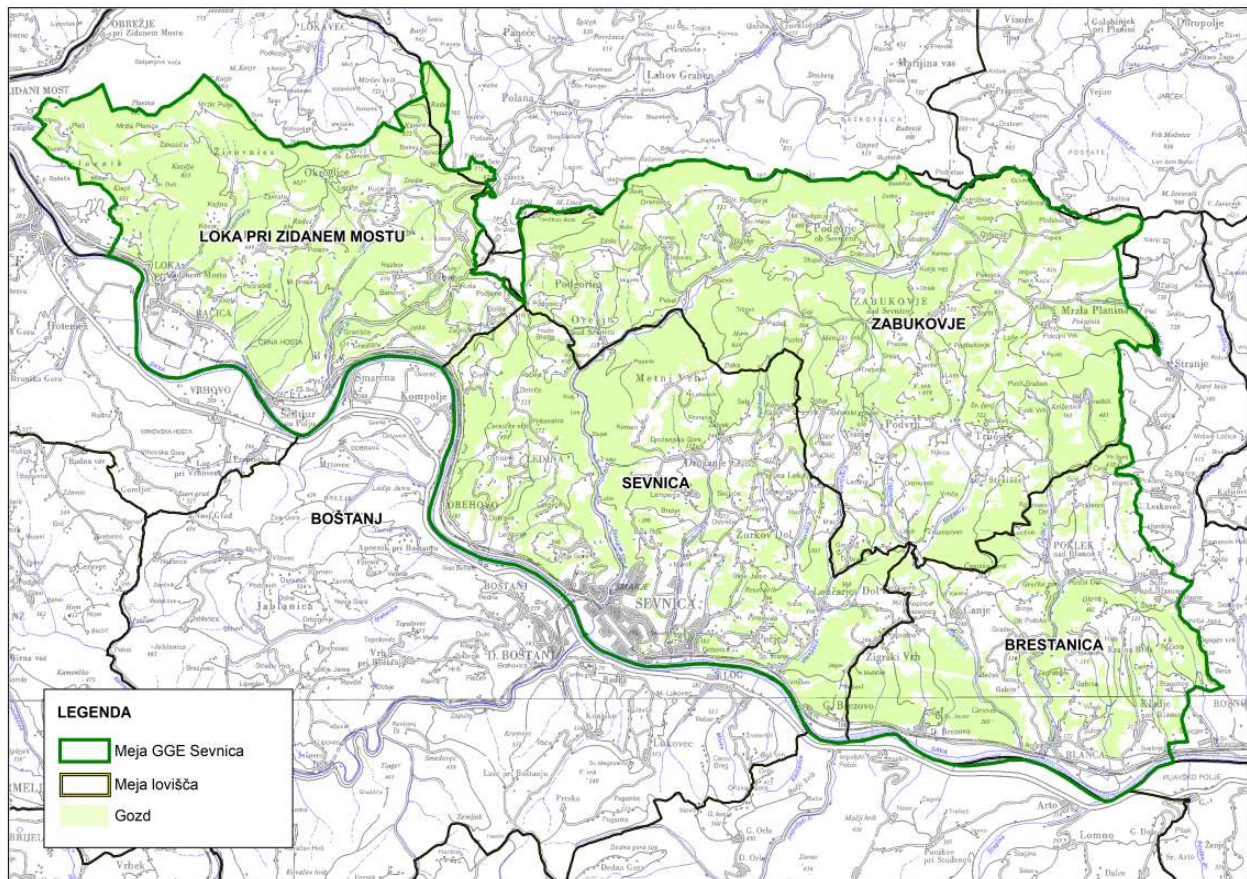
1.5.1 Lovstvo

Območje GGE Sevnica je razdeljeno na lovišča Sevnica, Brestanica, Loka pri Zidanem Mostu in Zabukovje, ki spadajo v Posavsko lovsko upravljavsko območje ter v manjšem delu lovišče Jurklošter, ki spada v Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljavsko območje. Vsa razen lovišča Sevnica, segajo tudi v druge gozdnogospodarske enote. Koncesijsko pogodbo za upravljanje z loviščem in divjadjo v lovišču so sklenile dosedanje lovske družine. Lovišč s posebnim namenom v mejah GGE ni.

Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč

Območje	Ime lovišča	Površina gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba*
Posavsko	Brestanica	754,98	del
	Sevnica	1.387,96	
	Loka pri Zidanem Mostu	1.396,27	del
	Zabukovje	2.256,14	del
Savinjsko – Kozjansko	Jurklošter	46,13	del
		5.841,48	

* GGE ne zajema celega lovišča. Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

V južnem, ravninskem delu enote ob reki Savi prevladuje kmetijska dejavnost. Za okolico Blance in Loke pri Zidanem mostu je značilno sadjarstvo, predvsem pridelava jabolk. Na strmejših južnih pobočjih v Podvrhu in Čanjah so tudi vinogradi. V višjih legah je kmetijstvo omejeno na večje terase in položnejša pobočja. V pretežno gozdnatem in strmejšem severnem delu prevladuje živinoreja.

1.5.3 Poselitev

Poselitev se od juga proti severu zmanjšuje. Najbolj gosto je poseljena nižina ob Savi, kjer leži upravno in občinsko središče Sevnica ter obcestna naselja Orehovo, Loka in Blanca. Večja gostota naselij je v osrednjem delu enote, vendar so le-ta manjša. V hribovitejšem delu je poselitev zelo odvisna od cestnih povezav. Prevladujejo manjša razložena naselja z gručastim jedrom in številni zaselki. Pojavljajo se tudi posamezne zaokrožene kmetije. V odročnih krajih je prisotna deagrarizacija oziroma zaraščanje kmetijskih površin. Delež kmetijsko aktivnega prebivalstva se zmanjšuje.

Po podatkih Statističnega urada RS za leto 2021 je v občini Sevnica gostota naseljenosti 65 prebivalec/km², kar je pod državnim povprečjem (104). Naravni prirast v občini je negativen, selitveni prirast pa je pozitiven. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta je negativen (-0,3). Skupni prirast občine je nekoliko večji od državnega.

1.5.4 Infrastruktura

Cestna in komunalna infrastruktura v občini se neprestano izboljšuje.

Glavna cestna odseka sta: regionalna cesta III. reda Radeče-Breg-Sevnica-Brestanica in regionalna cesta II. reda Boštanj-Planina. Zahodni del enote seka turistična cesta (regionalna cesta III. reda) Breg-Lisca-Jurklošter.

Za prevoz ljudi in blaga je zelo pomembna dvotirna železniška proga Ljubljana-Dobova.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

Na območju enote so delujoče HE Blanca, HE Boštanj in HE Vrhovo. Zaradi elektrarn so razpeljani številni daljnovodi. Največji je 110 kV daljnovod Trbovlje-Brestanica-Krško. Po enoti poteka tudi plinovod R42 Brestanica-Sevnica-Radeče.

V enoti je največji aktiven kamnolom Zabukovje. Mestoma so še manjši neaktivni kamnolomi, ki se občasno sanirajo (izkoriščajo). V JV delu enote je zaradi mivke več manjših, peskokopov (Lončarjev dol, Čanje, Dolenje Brezovo).

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Občina Sevnica ima izdelane strateške dokumente s katerimi se vključuje v prizadevanja pri blažitvi podnebnih sprememb ter pri uskladitvi gospodarskega razvoja z rabo energije na okolju prijazen način.

Konkretnejših gospodarskih dejavnosti v prostoru, ki bi močnejše vplivali na gozd in gospodarjenje z gozdovi zaenkrat ni. Določen vpliv na mikroklimo, živalski svet in okoliške gozdove bi lahko imel akumulacijski bazen na reki Savi. Spremenjen cikel vodnega poplavljanja gozdov lahko povzroči odmiranje nižje ležečih gozdov.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Razdelitev gozdov glede na požarno ogroženost predvideva štiri kategorije: zelo velika požarna ogroženost, velika ogroženost, srednja ogroženost in majhna požarna ogroženost. Kriteriji za razvrščanje so enotni za Slovenijo, dejavniki, ki vplivajo pa so naslednji: drevesna vrsta, starost sestojev, srednja letna temperatura – količina padavin – relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, sušna obdobja, matični substrat in vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, urejenost gozdov in gozdna higiena.

V enoti sta opredeljeni le dve kategoriji požarne ogroženosti: srednja in majhna. Po površini prevladujejo gozdovi z majhno ogroženostjo, ki jih je 68%, srednje ogroženih pa 32%.

Možnost požara je večja v gozdovih s srednjo požarno ogroženostjo, ki se nahajajo v okolici Loke (Črna hosta), na pobočjih med Savo in Čelovnikom, po južnih pobočjih Lisce, v okolici Mrzle planine ter vzdolž železnice med Dolenjim Brezovim in Blanco.

V minulem desetletju sta bila v GGE Sevnica zabeležena dva gozdna požara: v letu 2019 na 3 ha pod Razborjem in v letu 2020 na 0,60 ha v Krajnih brdih.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Enota je sestavni del Gozdnogospodarskega območja Brežice. Meja enote se je v primerjavi z preteklim načrtom spremenila. Sosednji oddelek 12044 GGE Bohor (Amerika) administrativno in lastniško spada v občino Sevnica. Zato je priključen v GGE Sevnica z označbo odseka 09091B. Dosedanji oddelek 09091 postane odsek 09091A. Celotna meja je tudi digitalno usklajena s katastrom.

Vseh oddelkov je 126, vseh odsekov pa 58. Povprečna gozdna površina oddelka je 35,20 ha, povprečna površina odseka pa je 24,25 ha.

Meje odsekov in oddelkov so ostale nespremenjene. Digitalno so korigirane na katastrske meje.

Enoto pokrivata revirja Loka in Zabukovje.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota Sevnica organizacijsko sodi v Območno enoto Zavoda za gozdove Brežice, Krajevno enoto Sevnica s sedežem v Sevnici. V enoti sta dva revirja, Loka in Zabukovje.

2 Prikaz funkcij gozdov

Pri določanju vrste in stopnje poudarjenosti funkcij v gozdnogospodarski enoti smo upoštevali merila za vrednotenje funkcij gozdov Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Pri tem smo upoštevali usmeritve osnutka Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Brežice (v postopku sprejemanja), Naravovarstvene smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Podrobne kulturnovarstvene usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Usmeritve s področja upravljanja z vodami Direkcije republike Slovenije za vode.

Funkcije gozdov so ovrednotene s tremi stopnjami poudarjenosti in so kot funkcijske enote prikazane na interaktivni karti v merilu 1 : 25.000. Funkcijske enote določajo gozdni prostor, torej zajemajo gozd in negozdna zemljišča, ki so z gozdom funkcionalno povezana. Pri 1. stopnji poudarjenosti funkcije določajo način gospodarjenja z gozdom in pri 2. stopnji poudarjenosti pomembno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.

Najpogostejša je kombinacija ekoloških in socialnih funkcij na 1. stopnji (430,64 ha). To so skalovita pobočja in gozdovi na Velikem Kozjem, kjer se prepletata funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s funkcijo varovanja naravnih vrednot na 1 stopnji. Širši pas gozdov okrog Sevnice ima na 1. stopnji klimatsko in higiensko-zdravstveno funkcijo.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj ha
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	346,03	5,7	1.143,54	19,0	4.530,55	75,3	6.020,12
Hidrološka funkcija	9,61	0,2	791,75	13,2	5.218,76	86,7	6.020,12
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	305,34	5,1	2.038,64	33,9	3.676,14	61,1	6.020,12
Klimatska funkcija	146,74	2,4	14,72	0,2	5.858,66	97,3	6.020,12
Zaščitna funkcija	25,69	100,0	0	0,0			25,69
Higiensko-zdravstvena funkcija	171,13	2,8	108,77	1,8	5.740,22	95,4	6.020,12
Obrambna funkcija	0	0,0	0	0,0			0
Rekreacijska funkcija	35,66	0,6	41,66	0,7	5.942,80	98,7	6.020,12
Turistična funkcija	2,17	<0,1	0	0,0	6.017,95	0,0	6.020,12
Poučna funkcija	0	0,0	0	0,0	6.020,12	100,0	6.020,12
Raziskovalna funkcija	0	0,0					0
Varovanje naravnih vrednot	271,32	73,6	97,34	26,4			368,66
Varovanje kulturne dediščine	24,96	62,0	15,31	38,0			40,27
Estetska funkcija	90,51	86,2	14,48	13,8			104,99
Lesnoproizvodna funkcija	5.526,36	94,9	0	0,0	299,34	5,1	5.825,70
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0	0,0	204,28	100,0			204,28
Lovnogospodarska funkcija	0	0,0	0	0,0			0

2.1 Ekološke funkcije

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 708,34 ha gozdnega prostora. Po površini je največ gozdov s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Sem sodijo z Uredbo razglašeni varovalni gozdovi in gozdovi na velikih strminah. Teh gozdov je 346 ha in jih najdemo v S delu enote od Velikega Kozjega na Z prek pobočij Lisce do Bohorja na V. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki smo jo pripisali gozdnim ostankom v kmetijski krajini, coni travišč in skalovitim pobočjem in gozdom Velikega Kozjega (naravna vrednota). Teh gozdov je 305 ha. Klimatsko funkcijo imajo ožji pasovi okrog Sevnice in Loke pri zidanem mostu. Hidrološko predstavljajo ožja območja vodnih zajetij Dolna I, Lisce, Pri stari žagi, Na Gmajni, Draga, Pod Gričem in Pokojnik.

Ekološke funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na 3.020,16 ha gozdnega prostora.

Največ je gozdov s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, in sicer 2.039 ha. To so predvsem območja Nature 2000 in ekološko pomembnih območij. Sledijo gozdovi s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki jih je 1.144 ha. Hidrološko funkcijo imajo širša vodovarstvena območja in dodatno še 25, 50 in 100 m (reka Sava) pasovi ob vodotokih.

Na manjših površinah je zastopana še klimatska funkcija.

Na območju GGE Sevnica so naslednja EPO območja, ki pokrivajo 2.406,09 ha gozdnega prostora:

- 12600 Bohor – Veternik se nahaja na S in SZ delu od Metnega vrha do Brunka in Zaloške gore in zavzema 1.588,63 ha gozdnega prostora.
- 12100 Zasavsko hribovje se nahaja v S delu enote, od Čelovnika do pogorja Lisce in zavzema 817,38 ha gozdnega prostora.
- 63700 Sava od Radeč do državne meje se nahaja v širšem porečju reke Save v J delu enote in zavzema 0,08 ha gozdnega prostora.

Gozdnogospodarski načrt GGE Sevnica je hkrati tudi Načrt prilagojenega gospodarjenja z gozdovi na območjih NATURA 2000. Vseh gozdov na območju Nature 2000 je 1.109,33 ha oziroma 18,4% gozdnega prostora enote. V celoti se prekrivajo z EPO območji. Na 1.207,39 ha so samo EPO območja. Znotraj NATURA območij so 4 upravljavske cone:

- SI3000274 Bohor obsega gozdove v osrednjem V delu enote v velikosti 968,16 ha gozdnega prostora.
- SI3000280 Veliko Kozje se nahaja na skrajnem SZ delu enote in zavzema 89,47 ha gozdnega prostora.
- SI5000026 Posavsko hribovje se nahaja na S delu zahodnega dela enote in se deloma prekriva z območjem Veliko Kozje (29,29 ha). Celotno območje obsega 80,98 ha gozdnega prostora.

Preglednica 14: Pregled ekološko pomembnih območij

KODA	IME	OPIS
12600	Bohor - Veternik	Bohor z najvišjim vrhom Veliki Javornik (1023 m) in Vetnik predstavljata jugovzhodni del posavskega hribovja. Strma severna pobočja poraščajo različni bukovi in jelovi gozdovi. Tu je življenjski prostor redkih rastlinskih vrst (navadna jarica - <i>Eranthis hyemalis</i> , Blagayev volčin - <i>Daphne blagayana</i>), večih vrst ptic in sesalcev, med njimi divje mačke - <i>Felis silvestris</i> . Na južnih pobočjih so vrstno pestri ekstenzivno gojeni travniki. Pomembni so kot rastišče številnih vrst orhidej in življenjski prostor nekaterih redkih in ogroženih žuželk (hrošči, metulji) in plazilcev.
12100	Zasavsko hribovje	Območje sestavlja več različnih naravovarstveno pomembnih enot, skupna so jim predvsem strma ostenja, življenjski prostor ogroženih vrst ptic. <ul style="list-style-type: none"> • Za sotesko Save od naselja Sava do Radeč so značilna karbonatna ostenja, življenjski prostor ogroženih vrst ptic. Tu je tudi značilna vegetacija skalnih razpok. • Kopitnik z bogato ilirsko floro in posameznimi alpskimi vrstami. Območje poraščajo bukovi gozdovi, v manjšem delu je rastišče črnega bora. • Veliko Kozje in Lisca sta v pretežni meri poraščena z bukovimi gozdovi. Prevladujoči ilirski flori so primešane posamezne alpske vrste.
63700	Sava od Radeč do državne meje	Za območje je značilna velika raznolikost vodnih in obvodnih habitatov: struga reke Save s prodišči in odseki erodiranih sten, občasno poplavljen, stalne mrtvice, loke in fragmenti nižinskih poplavnih gozdov, ki predstavljajo življenjske prostore številnim redkim in ogroženim vrstam, zlasti pticam, ribam in dvoživkam. Na območju gradnje hidroelektrarn je območje s stališča ohranjanja gozdne in obvodne vegetacije razvrsteno. Brežine so umetno utrjene brez lesnate vegetacije in občasni poplavnih ravnici.

Preglednica 15/N-SPA: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatni tipov, ki se nahajajo znotraj GGE Sevnica

KODA	IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE SEVNICA
SI3000280	Veliko Kozje	POO	Habitatni tip: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) (8210) Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok
SI3000274	Bohor	POO	<u>Hrošči</u> : alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)* bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) <u>Dvoživke</u> : hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <u>Metulji</u> : črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Raki</u> : navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* <u>Habitatni tipi</u> : (9110) Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum), (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))
SI5000026	Posavsko hribovje	POV	Ptice: <ul style="list-style-type: none"> • planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), • sokol selec (<i>Falco Peregrinus</i>), • črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) • velika uharica (<i>Bubo bubo</i>) • belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT

Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Arenionio-Fagion))	POO Bohor (SI3000274)	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, stieljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	2.797,44	44,11	Ugodno
	POO Veliko Kozje (SI3000280)		394,73	24,38	Ugodno
Skupaj				68,49	
(9110) Bukovi gozdovi (Iuzulo fagetum)	POO Bohor (SI3000274)	Kisloljubni bukovi gozdovi uspevajo na nekarbonatni, kislilni podlagi od nižnj do gozdne meje. Pogosto jih najdemo na prisojnih pobočjih. V vseh slojnih vegetacije najdemo značilnice za kislilno podlago: v drevesnem je to pravi kostanj, v grmovnem čistina krhlika, v zeliščnem pa borovnica in orfova praprota. Grmovni in zeliščni sloj sta praviloma slabše razvita. Habitatni tip se pojavlja po vsej Sloveniji, pogostejši pa je na vzhodu. Zlasti v preteklosti so ga ogrožali stieljarjenje, spreminjanje v smrekove gozdove, prekomerna sečnja in panjevsko gospodarjenje.	1.130,57	60,48	Ugodno
(8210) Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok	POO Veliko Kozje (SI3000280)	To so močno nagnjene in srme skalnate stene, kjer se vegetacija višjih rastlin razvije le v razpokah. Podlaga je stabilna. Vodni režim: redka, občasna voda ob dežju, sicer zelo suha rastišča. Količina hranil v prsti: majhna. Kislost prsti: rahlo bazična do nevtralna, lahko tudi rahlo zakisljena. Geološka podlaga: karbonatna. Klimatske razmere: ostro podnebje, pogosti nalivi, sončna pripetka, velika dnevno-nočna nihanja, veter, ki spiha sneg in dodatno hladi.	103,71	90,39	Ugodno

Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Sevnica

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
hrbski urh (<i>Bombina variegata</i>)	POO Bohor (SI3000274)	Gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmirni kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje; tipična mnestišča hrbskega urha so nezasečene občasne luže v ali blizu gozda; je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne. Razmnoževanje: parjenje poteka od sredine aprila do začetka avgusta, letno so mogoča do tri paritvena obdobja. Prezimujejo na kopnem med septembrom (oktobrom) in koncem marca.	6.831,95	1.167,94	Ugodno
planinski orol (<i>Aquila chrysaetos</i>),	Posavsko hribovje (SI5000026)	V Sloveniji so redki gnezdiči zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci, in mitrovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja.	3.507,63	55,85	Ugodno
sokol selec (<i>Falco Peregrinus</i>),	Posavsko hribovje (SI5000026)	Je ekološki generalist in poseljuje velik spekter različnih življenjskih okolij. Sokol selec lovi razne vrste ptic, do velikosti vrane, izključno v letu. Gnezdi v nedostopnih prepadnih stenah. Kljub temu pa je pogoj za gnezditve sokola selca večinoma prisotnost skalnih sten. Le-te morajo biti skoraj vselej previsne in dobro razgledne. V času gnezdenja potrebuje mir.	3.507,63	56,19	Ugodno
črna štorčija (<i>Ciconia nigra</i>)	Posavsko hribovje (SI5000026)	Najdemo jo v poplavnih gozdovih, vlažnih travnikih, gozdovih ob stoječih in tekočih sladkih vodah. Črna štorčija je selivka, gnezdi od aprila do julija. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi in mirnimi conami, v polmeru do 4 km od gnezda pa prehranjevalne površine s prevladujočimi vlažnimi travniki, stoječimi in tekočimi sladkimi vodami. Hrani se pretežno z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji.	2.298,82	55,85	Ugodno
velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)	Posavsko hribovje (SI5000026)	Velika uharica gnezdi v razčlenjenih skalnih stenah s policami in luknjami, ki jih obdajajo ekstenzivno obdelovane odprte površine, na katerih lovi. Prehranjuje se pretežno s sesalci in pticami. Je stalnica. V Sloveniji velja za redko gnezditko (60-80 parov) in je pogostejša predvsem v toplejših predelih. Ogrožena je zaradi motenj v času gnezdenja (plezalci, jadralni padalci, pohodniki), trkov z električni vodi ter intenzifikacije kmetijstva.	3.516,39	55,85	Ugodno
belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)	Posavsko hribovje (SI5000026)	V Sloveniji so redki gnezdiči zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Par si je zvest celo življenje.	3.507,63	877,41	Ugodno

2.2 Socialne funkcije

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 503,12 ha gozdnega prostora.

Največ je gozdov s funkcijo varovanja naravne dediščine, ki smo jo pripisali skalovitim pobočjem in gozdovom na Velikem Kozjem. Higijensko-zdravstveno funkcijo opravljata pasova gozda okrog Sevnice in Loke pri Zidanem Mostu, večjih smetišč in pasovi med naselji. Estetsko funkcijo imajo gozdovi v okolici objektov arheološke dediščine, mestnega gozda Sevnica, nekaterih slikovitih strmin in gozdnih ostankov v kmetijski krajini. Mestni gozd Sevnica ima poudarjeno rekreacijsko vlogo, območje gradu Sevnica pa turistično. Objekti arheološke dediščine (najdišča Revanšce, Ajdovski Gradec in Gradec), gomilno grobišče Dele, naselbina Dobrava in park gradu Sevnica opravljajo funkcijo varovanja kulturne dediščine. Gozdovi nad železniško progo Brestanica-Zidani Most imajo zaščitno funkcijo.

Socialne funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na 249,90 ha gozdnega prostora. Med socialnimi funkcijami na 2. stopnji je največ higijensko-zdravstvene funkcije in funkcije varovanja naravne dediščine, in sicer zavzema največjo površino Lisca (travniki in gozdovi z ilirsko floro na vršnem delu Lisce). Rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi v širšem pasu Sevnica (izven mestnega gozda Sevnica). Funkcijo varovanja kulturne dediščine smo pripisali gozdnim pasovom (vplivnim območjem) okrog nekaterih cerkva (Čanje, Dolnje Brezovo, Čelovnik, Okroglice, Drožanje, Razbor, Trnovec nad Sevnico), nekaterih domačij in kulturne krajine Loško-Račiškega, Blanškega in Dolnje Brezovškega polja.

2.3 Proizvodne funkcije

Vsi gozdovi v območju, razen ekocelic, so pomembni za lesnoproizvodno funkcijo. Na prvi stopnji je poudarjena na 92% gozdnega prostora (95% gozda). To so gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Na tretji stopnji je določena v razglašanih varovalnih gozdnih in površinah ki so na novo uvrščene v gozd.

Prisotna je tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin, in sicer gozdovi, kjer je delež kostanja večji od 25% in območja gozdne čebelje paše.

Naravovarstvene smernice za GGN Sevnica je izdelal Zavod RS za varstvo narave OE Celje novembra 2022. Objekti so smiselno vključeni v funkcijske enote. Prav tako so v funkcijske enote vključeni tudi objekti, ki se nahajajo v gozdnem prostoru in so kot enote zavedeni v Registru nepremične kulturne dediščine ali pa je bil podan predlog za njihov vpis.

V tabeli niso zajeti linijski objekti (cona rak koščak, pešpoti, kolesarske poti, učna pot Loka) in točkovni objekti (posebna drevesa, jame, zajetja, objekti kulturne dediščine), kjer je površina funkcijske enote manjša od 3 ha. Ti objekti so prikazani na karti.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 7).

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Večina gozdov v enoti je večnamenskih, gospodarskih (98%).

Zaradi poudarjenih socialnih funkcij je občina Sevnica manjši del gozdov z Odlokom razglasila kot gozd s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 54/04).

Na 1% gozdov enote so varovalni gozdovi razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/2005 in nasl.).

Preglednica 18/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	5.476,40	212,49	54,29	5.743,18
Gpn, ukrepi so dovoljeni	19,77	7,04	11,51	38,32
Varovalni gozdovi	59,98	0,00	0,00	59,98
Skupaj	5.556,15	219,53	65,80	5.841,48

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4).

Preglednica 19/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
Zasmrečena gradnova belogabrovja	711 -Kisloljubno gradново belogabrovje	641,62	65,2
	731 -Kisloljubno gradново bukovje	103,12	10,5
	732 -Kisloljubno hrastovje	80,72	8,2
	Ostalo	157,94	10,5
Skupaj RGR		983,34	100,0
Podgorska bukovja na silikatih kamninah	731 -Kisloljubno gradново bukovje	1.557,72	73,4
	732 -Kisloljubno hrastovje	173,47	8,2
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	114,14	5,4
	Ostalo	276,71	13,0
Skupaj RGR		2.122,04	100,0
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih kamninah	731 -Kisloljubno gradново bukovje	245,14	50,3
	732 -Kisloljubno hrastovje	86,29	17,7
	711 -Kisloljubno gradново belogabrovje	47,22	9,7
	Ostalo	109,05	22,3
Skupaj RGR		487,69	100,0
Gozdovi toploljubnih listavcev	561 -Bazoljubno gradnovje	260,09	60
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	93,83	21,6
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	40,4	9,3
	Ostalo	39,14	9,1
Skupaj RGR		433,44	100,0
Podgorska bukovja na karbonatih in mešanih kamninah	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	706,76	41,2
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	227,76	13,3
	561 -Bazoljubno gradnovje	224,65	13,1
	Ostalo	557,53	32,4
Skupaj RGR		1.716,67	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		5.743,18	100,0
Gozdovi toploljubnih listavcev	561 -Bazoljubno gradnovje	2,73	100,0
Skupaj RGR		2,73	100,0
Podgorska bukovja na karbonatih in mešanih kamninah	541 -Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	2,48	7,0
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	23,19	65,2
	561 -Bazoljubno gradnovje	9,92	27,9
Skupaj RGR		35,59	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		38,32	100,0
Varovalni gozdovi	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	48,34	80,6
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	6,85	11,4
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	3,13	5,2
	Ostalo	1,66	2,8
Skupaj RGR		59,98	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		59,98	100,0
Skupaj vsi gozdovi		5.841,48	100,0

Skupno so gozdovi glede na rastiščne razmere, drevesno sestavo ter usmeritve območnega načrta razdeljeni v šest rastiščnogojitvenih razredov.

3.2 Lesna zaloga

V lesni zalogi prevladujejo listavci (81%). Povprečna lesna zaloga enote je 299,7 m³/ha.

Skupno je največji delež zaloge v drevesih od 30 do 50 cm premera (49%). V tanjših drevesih (10-30 cm premera) je 29% povprečne zaloge. V najdebelejših drevesih (nad 50 cm premera) je 22% zaloge.

Povprečna lesna zaloga enote je za 14 m³/ha višja od povprečne lesne zaloge GGO (286 m³/ha). Delež iglavcev je za 3 odstotne točke višji od povprečnega deleža v GGO.

Preglednica 20/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	11,4	19,9	23,3	27,6	17,8	37,7	12,6
Jelka	6,5	17,7	21,8	31,4	22,6	3,5	1,2
Bor	8,8	19,2	23,5	29,9	18,6	14,3	4,8
Macesen	18,1	32,8	22,8	15,5	10,8	0,6	0,2
Ostali igl.	7,3	17,8	28,5	23,0	23,4	0,1	0,0
Bukev	7,0	20,6	24,6	23,6	24,2	132,4	44,2
Hrast	7,1	21,9	25,4	22,9	22,7	47,0	15,7
Pl. lst.	10,5	24,2	23,4	21,6	20,3	12,1	4,0
Dr. tr. lst.	9,3	23,5	24,2	22,1	20,9	47,4	15,8
Meh. lst.	12,3	28,2	24,0	19,7	15,8	4,6	1,5
Iglavci	10,5	19,7	23,3	28,3	18,2	56,2	18,8
Listavci	7,7	21,7	24,7	23,0	22,9	243,5	81,2
Skupaj	8,2	21,3	24,5	24,0	22,0	299,7	100,0

V lesni zalogi je vodilna drevesna vrsta z 44% bukev. V zalogi listavcev prevladujejo še graden z 15%, beli gaber z 4%, kostanj z 4%, cer z 3% in gorski javor z 3%. Z znatnejšim deležem v zalogi listavcev so še črni gaber, robinija, črna jelša...

V zalogi iglavcev prevladujejo smreka z 13%, rdeči bor z 5% in jelka z 1%. Z manjšimi deleži se pojavljajo še zeleni bor, macesen, duglazija. Razen jelke in ponekod rdečega bora so vsi drugi iglavci umetno vneseni.

Deleži vseh posameznih drevesnih vrst so prikazani v tabeli v prilogi načrta.

Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	328.315	308.527	14.771	5.017
	m ³ /ha	56,2	55,5	67,3	76,2
Listavci	m ³	1.422.571	1.361.710	44.804	16.057
	m ³ /ha	243,5	245,1	204,1	244,1
Skupaj	m³	1.750.886	1.670.237	59.575	21.074
	m³/ha	299,7	300,6	271,4	320,3

Povprečna lesna zaloga v državnih gozdovih je za 29,2 m³/ha manjša kot v zasebnih. V državnih gozdovih je v povprečni lesni zalogi večji delež iglavcev (za 6 odstotnih točk).

Preglednica 22/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Rastiščno gojitveni razred	Površina	Lesna zaloga v m ³ /ha	Število SVP	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	21022	Zasmrečena gradnova belogabrovja	983,34	291,2	263	7,0
	21041	Podgorska bukovja na silikatih kamninah	2.122,04	292,5		
2	21042	Zasmrečena podgorska bukovja na silikati	487,69	278,7	41	15,6
3	21051	Gozdovi toplojubnih listavcev	436,17	269,0	165	10,1
	21071	Podgorska bukovja na karbonatih in mešan	1.752,26	279,5		
OKULARNA OCENA						
	21140	Varovalni gozdovi	59,98	262,1		

Meritve lesne zaloge so potekale na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) z mrežo 500 m X 250 m, in sicer za vso GGE, razen za varovalne gozdove. Lesno zalogo v sestojih smo ocenjevali okularno in jo korigirali z rezultati meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Vse gozdnogospodarske razrede smo uvrstili v 3 stratume, da je vzorčna napaka manjša od 15%. Pri tem je bila v varovalnih gozdovih izvedena samo okularna ocena.

Tarife smo povzeli po prejšnjem gozdnogospodarskem načrtu in jih po potrebi prilagodili novemu stanju. Pri tem smo upoštevali evidence poseka, meritve višin na stalnih vzorčnih ploskvah in presoje pri izdelavi opisov za odseke.

Seznam tarif po odsekih je v prilogi načrta.

3.3 Prirastek

Povprečni letni prirastek znaša 6,79 m³/ha. Izračunan je iz izravnanih prirastnih nizov, ugotovljenih na osnovi razlik v volumnih istih dreves na ponovljenih stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,32	0,38	0,31	0,28	0,12	1,41	20,7
Listavci	1,05	1,62	1,25	0,88	0,59	5,38	79,3
Skupaj:	1,37	2,00	1,56	1,16	0,71	6,79	100,0

Povprečni prirastek iglavcev je 2,5% na lesno zalogo letno, listavcev pa 2,2%. Pri iglavcih je največ prirastka na drevesih I. in II. debelinskega razreda. Pri listavcih pa je prirastek največji na drevesih II. in III. debelinskega razreda.

Skupni povprečni letni prirastek enote je za 0,91 m³/ha nižji od povprečja v GGO (7,7 m³/ha). Ločeno je pa prirastek iglavcev nekoliko višji. Sestavljajo 21% letnega prirastka.

Prirastni nizi po rastiščnogojitvenih razredih so prikazani v prilogi načrta.

Preglednica 24/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	8.196	7.629	415	153
	m ³ /ha	1,40	1,37	1,89	2,32
Listavci	m ³	31.456	30.067	1.026	363
	m ³ /ha	5,39	5,41	4,67	5,52
Skupaj	m³	39.652	37.696	1.441	516
	m ³ /ha	6,79	6,78	6,56	7,84

V državnih gozdovih je povprečni letni prirastek za 0,22 m³/ha nižji kot v zasebnih.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatke o razvojni fazi sestojev smo pridobili s terenskimi opisi sestojev in kasnejšo digitalizacijo. Razvojne faze so bile izločene na osnovi kriterijev Pravilnika.

Preglednica 25/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha
Mladovje	119,53	2,0							
Drogovnjak	620,18	10,6	2,62	0,4	0,0	33,2	66,8	0,0	259,9
Debeljak	2.420,89	41,6	302,14	12,5	3,3	83,9	12,8	0,0	366,1
Sestoj v obnovi	1.182,42	20,2	787,54	66,6	5,0	74,7	20,3	0,0	242,0
Raznomerno (ps-šp)	24,27	0,4	8,82	36,3	0,0	100,0	0,0	0,0	218,9
Raznomerno (sk-gnz)	1.443,14	24,7	185,04	12,8	0,0	64,2	35,8	0,0	282,2
Panjevec	7,12	0,1							95,1
Pionirski gozd z grmišči	23,93	0,4							124,0
Skupaj	5.841,48	100,0	1.286,16	22,0					299,7

Največji površinski delež v enoti imajo debeljaki in raznomerni sestoji. Najmanj je mladovij.

Drogovnjakov je na 11% površine enote, mladovij pa na 2%. Panjevci in pionirski gozdovi so večinoma novonastale gozdne površine iz zaraščanj.

V primerjavi s povprečnimi deleži v GGO je v enoti delež mlajših razvojnih faz nižji, starejših pa višji.

Podmladek pokriva 22% površine enote. Največ ga je v sestojih v obnovi in v raznomernih sestojih. Večinoma je dobrih zasnov.

Preglednica 26/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	162,62	33,35	9,02	0,00	0,00	599,84	81,55	79,28	285,47	35,03	1.286,16
%	12,64	2,59	0,70	0,00	0,00	46,64	6,34	6,16	22,20	2,72	100,00

V podmladku je največ bukke, sledijo drugi trdi listavci in plemeniti listavci.

Preglednica 27/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	119,53	7,3	75,4	16,7	0,6	20,7	39,1	40,2	0,0	22,9	70,8	5,2	1,1
Drogovnjak	620,18	3,4	39,5	54,2	2,9	5,7	43,0	51,3	0,0	42,6	36,8	15,7	4,9
Debeljak	2.420,89					8,7	72,1	19,2	0,0	5,3	44,3	44,4	6,0
Sestoj v obnovi	1.182,42					6,6	87,7	5,7	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	24,27					0,0	60,7	39,3	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	1.443,14					0,4	63,6	36,0	0,0				
Panjevec	7,12												
Pionirski gozd z grmišči	23,93	0,0	28,5	71,5	0,0								
Skupaj	5.841,48												

Po podatkih s terenskih opisov ima večina mladovj dobro zasnovo, negovanost pa je pomanjkljiva. Večina drogovnjakov ima pomanjkljivo zasnovo in pomanjkljivo negovanost.

Debeljaki so večinoma normalnega sklepa in pomanjkljivo negovani. Sestoji v obnovi in raznomerni sestoji so večinoma pomanjkljivo negovani.

3.5 Tipi sestojev

S pomočjo digitalnih ortofoto načrtov (DOF), temeljnih topografskih načrtov (TTN) in digitalnih katastrskih načrtov (DKN) smo na terenu izločili sestoji in jim pripisali ustrezne numerične podatke. S pomočjo postopka digitalizacije smo jih zapisali v digitalni obliki. Sestoji smo izločili

na podlagi razlik v razvojni fazi, sklepu, negovanosti, vrsti načrtovane sečnje, lesni zalogi, drevesni sestavi in gozdnogojitveni usmeritvi. Pripisali smo jim ustrezno lastniško kategorijo, možen posek in predvidena gojitvena dela.

Sestoje smo zaključevali na meji odseka oz. oddelka. Izločili smo 1.562 sestojev povprečne velikosti 3,74 ha.

Po merilih Pravilnika so, glede na delež drvesnih vrst v lesni zalogi, sestoji zduženi v spodaj prikazane tipe drevesne sestave gozdov.

Preglednica 28/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	17,11	0,3
Gozdovi bukve in hrasta	369,56	6,3
Bukovi gozdovi	884,50	15,1
Drugi pretežno listnati gozdovi	2.913,18	50,0
Gozdovi bukve in jelke	7,19	0,1
Gozdovi bukve in smreke	29,63	0,5
Jelovi gozdovi	1,22	0,0
Smrekovi gozdovi	69,11	1,2
Borovi gozdovi	3,09	0,1
Drugi pretežno iglasti gozdovi	137,14	2,3
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.409,75	24,1
Skupaj	5.841,48	100,0

Gozdovi v enoti so razdeljeni v 11 tipov. Prevladujejo sestoji mešane drevesne sestave. Največje površine obsegajo mešani pretežno listnati gozdovi (delež listavcev višji od 75%), sledijo mešani gozdovi iglavcev in listavcev nato dominantno bukovi gozdovi (delež bukve je večji od 75%) in gozdovi bukve in hrasta (delež bukve ali hrasta je med 26% in 75% ter skupno najmanj 75%).

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov je ocenjena za vsak odsek posebej, oziroma je eden od pomembnejših kriterijev za izločanje odsekov. V enoti je večina gozdov ohranjena (75%). Za ostale gozdove je značilno, da je umetno vnešenih iglavcev (večinoma smreke) v lesni zalogi več kot 30%.

V gospodarski kategoriji Varovalni gozdovi in v kategoriji gozdov s posebnim namenom ni spremenjenih gozdov.

Preglednica 29/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	4.288,68	74,6	1.301,67	22,7	152,83	2,7	0,00	0,0	5.743,18	98,3
Gpn, ukrepi so dovoljeni	38,32	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	38,32	0,7
Varovalni gozdovi	59,98	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	59,98	1,0
Skupaj vsi gozdovi	4.386,98	75,1	1.301,67	22,3	152,83	2,6	0,00	0,0	5.841,48	100,0

3.7 Kakovost drevja

Kakovost lesa smo ugotavljali na stalnih vzorčnih ploskvah za drevesa, debelejša od 29 cm. Skupno je ocenjeno 2.799 dreves. Največ bukve, hrasta in dr.trdih listavcev. Med iglavci prevladujejo ocene za smreko in rd.bor.

V enoti primanjkuje dreves odlične kakovosti lesa. Tako pri iglavcih kot pri listavcih prevladuje drevje dobre kakovosti (les v prvem segmentu Ž_{II}, v drugem pa Ž_{III} ali P).

Pri bukvi ima ~30% dreves les prav dobre kakovosti (v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti Ž_{II}), ~40% dreves pa dobre. Drevesa hrasta so povprečno ocenjena z nekoliko višjo oceno. Prav dobro kakovost lesa ima ~36% dreves.

Slabša kakovost lesa je bolj izrazita pri drugih trdih in mehkih listavcih.

Pri iglavcih je manj lesa slabe in zadovoljive kakovosti več pa dobre. Drevesa bora so ocenjena z znatno višjo oceno kot drevesa smreke.

Preglednica 30/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	310	0,3	22,9	67,2	9,0	0,6
Jelka	31	0,0	54,9	41,9	3,2	0,0
Bor	156	5,1	47,5	32,7	9,6	5,1
Macesen	9	0,0	11,1	88,9	0,0	0,0
Bukev	1.258	10,1	28,8	39,1	14,8	7,2
Hrast	483	7,2	35,8	36,9	13,5	6,6
Pl. Ist.	160	0,6	26,3	48,7	18,1	6,3
Dr. tr. Ist.	335	0,0	6,0	20,9	33,4	39,7
Meh. Ist.	57	0,0	17,5	42,2	22,8	17,5
Skupaj iglavci	506	1,8	32,2	55,3	8,7	2,0
Skupaj listavci	2.293	7,1	26,5	36,7	17,7	12,0
Skupaj	2.799	6,1	27,5	40,2	16,0	10,2

V primerjavi z skupno kakovostjo lesa v GGO je v enoti delež dreves odlične in prav dobre kakovosti višji.

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodbe smo ugotavljali na stalnih vzorčnih ploskvah. Skupni delež dreves z večjo poškodbo znaša 6,8%. Največ je poškodb na vejah. Poškodba na deblu in koreničniku je ugotovljena na 3,1% dreves. Osutost krošenj pa ni ugotovljena.

Poškodbe na vejah so najpogosteje posledica naravnih ujm (veter, snegolom, žledolom) in deloma sečenj. Poškodbe na deblu in koreničniku so predvsem posledica sečnje in spravila. Najpogosteje se pojavljajo ob vlakah in začasnih skladiščih.

Preglednica 31/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,1
Veje	3,7
Osutost	0,0
Skupaj	6,8

V primerjavi s skupno poškodovanostjo dreves v GGO (17,6%) je v enoti delež poškodovanega drevja znatno nižji.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa na terenu prostorsko ni vezana na območje GGE ali GGO, ampak se opravlja po "ekoloških enotah" (popisne enote - PE) pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd. V letih 2014, 2017 in 2020 smo v vseh popisnih enotah izvedli drugi, tretji in četrti popis objedenosti gozdnega mladja. Ugotavljamo, do so sistematično pridobljeni podatki pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

GGE Sevnica skupaj z GGE Pišece, Bohor, Senovo in dela GGE Radeče severno od Save, sodi v PE Kozjansko, ki se nadaljuje tudi v Celjsko GGO. PE obsega vsa lovišča Posavskega LUO, ki ležijo severno od reke Save, z izjemo manjšega dela lovišč Brežice, Videm ob Savi in Čatež ob Savi ter se nadaljuje proti severu v Savinjsko-Kozjansko LUO.

V letu 2020 smo v vseh PE izvedli tretji popis. V vsaki od popisnih enot je bilo popisanih najmanj 51 ploskev, na katerih smo ugotavljali vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Kljub temu, da je stopnja poškodovanosti odvisna od številnih dejavnikov, nam ta podatek nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede trendov gibanja njene številčnosti in gostot.

Pri tolmačenju rezultatov popisa poškodovanosti mladja se je treba zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je npr. delež poškodovanosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež poškodovanosti smreke praviloma visok pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in poškodovanostjo mladja najbolj odraža pri bukvi. Bukev je med divjadjo srednje priljubljena, prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je navsezadnje graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Primerjava poškodovanosti gozdnega mladja (za vse drevesne vrste skupaj) med posameznimi popisi kaže, da so značilne razlike med popisoma leta 2010 in 2014, ko se je poškodovanost povečala iz 19,5% na 26,9%, nato pa se je v naslednjih popisih poškodovanost mladja nižala in v zadnjem popisu upadla na 17,7%. Podoben trend je opazen pri deležu poškodovanih osebkov bukke.

Analiza preraščanja mladja v višje višinske razrede, kjer je najpomembnejša predvsem sestava mladja v najvišjem razredu (100-150 cm), kaže uspešno preraščanje mladja vseh ključnih drevesnih vrst (bukve, jelka, smreka, plemeniti in drugi trdi listavci), razen hrasta in mehkih listavcev.

Preglednica 32/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost(%)
1. do 15 cm	61.533	-
2. 16-30 cm	35.096	15,5
3. 31-60 cm	26.244	22,8
4. 61-100 cm	14.419	17,8
5. 101-150 cm	5.994	8,2
Skupaj 1-5	143.287	-
Skupaj 2-5	81.754	17,7

Opomba: upoštevati je potrebno, da je število vzorčnih ploskev znotraj gozdnogospodarske enote praviloma majhno (le nekaj ploskev)

Preglednica 33/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)					Objedenost
	do 15 cm	15 - 30 cm	31-60 cm	61-100 cm	101-150 cm	%
Smreka	3	2	5	5	3	0,0
Jelka	2	2	2	3	4	11,5
Bukev	20	41	57	69	75	5,2
Hrasti	20	7	1			8,0
Plemeniti list.	23	30	20	11	8	44,1
Drugi trdi list.	33	17	15	12	10	28,0
Mehki list.						100,0
Iglavci	5	4	7	9	7	4,8
Listavci	95	96	93	91	93	18,6
Skupaj	100	100	100	100	100	17,7

3.10 Odmrlo drevje

Odmrlo drevje smo ugotavljali na stalnih vzorčnih ploskvah. Prisotnost odmrlega drevja je ugotovljena na 291 ploskev (62%).

Povprečni izračunan volumen odmrle lesne mase za enoto znaša 18,25 m³/ha, kar je 6,1% od povprečne lesne zaloge. Skupaj z volumnom panjevine (0,22 m³/ha) znaša skupna količina odmrle lesne mase 18,47 m³/ha.

Večina odmrlega drevja (89%) je v prvem razširjenem debelinskem razredu. Gre za tanjša drevesa, odmrla večinoma kot posledica naravne selekcije. Najmanj odmrlega lesa je najdebelejšem razredu. Povprečno je odmrlih skoraj 33 dreves na hektar, od tega je ~2/3 dreves ležečih.

Preglednica 34/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	0,85	7,59	8,44	2,17	18,38	20,55	3,02	25,97	28,99
	m ³ /ha	0,33	2,90	3,23	0,89	7,01	7,90	1,22	9,91	11,13
30 - 49 cm	št./ha	0,13	1,41	1,54	0,09	1,62	1,71	0,22	3,03	3,25
	m ³ /ha	0,25	2,53	2,78	0,14	2,90	3,04	0,39	5,43	5,82
50 in več cm	št./ha	0,00	0,09	0,09	0,00	0,26	0,26	0,00	0,35	0,35
	m ³ /ha	0,00	0,34	0,34	0,00	0,96	0,96	0,00	1,30	1,30
Skupaj	št./ha	0,98	9,09	10,07	2,26	20,26	22,52	3,24	29,35	32,59
	m³/ha	0,58	5,77	6,35	1,03	10,87	11,90	1,61	16,64	18,25

V primerjavi s skupno količino odmrle lesne mase za celo GGO (27,02 m³/ha) je v enoti delež odmrlega drevja znatno nižji.

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Lastništvo in upravljanje z gozdovi na območju enote se je skozi čas spreminjalo. Do II. svetovne vojne z gozdovi gospodarijo veleposestniki. Največji so bili lastnik sevniške žage baron Hoscheg in lastnika Kopitarne brata Winkler. Bilo je še nekaj manjših gozdnih veleposestnikov, ki so se ukvarjali le z lesno trgovino.

Ostali manjši del gozdov je bil v zasebni lasti. Po II. svetovni vojni je z bivšimi posestniškimi gozdovi, ki so postali last države, upravljalo Gozdno gospodarstvo Brežice. Po letu 1991 je bil del državnih gozdov vrnjen v posedovanje in upravljanje, del pa je ostal v državni lasti.

Načrtno urejanje vseh gozdov na območju današnje enote sega v 60-ta leta prejšnjega stoletja. Prvič so bili gozdovi urejeni skupaj s tremi načrti: Sevnica I (1960 – 1969), Sevnica II (1961 – 1970) in Loka (1962 – 1971). Skupaj je bilo urejenih 5.009 ha zasebnih gozdov in 123 ha 'družbenih' gozdov.

Prvi načrt, ki je združil vse tri enote, je bil GGN GGE Sevnica z veljavnostjo 1973 – 1982. Meje enote so ostale do danes nespremenjene, vendar je bilo urejenih samo 4.995,57 ha zasebnih gozdov. Ostali gozdovi (SLP-1 in KK Mercator Sevnica) so bili urejeni v okviru občine Sevnica.

GGN GGE Sevnica (1983 – 1992) je prvi načrt, ki je bil izdelan po teritorialnem načelu. Urejenih je bilo 5.509,59 ha gozdov (5.036,91 ha zasebnih in 472,09 ha SLP). Sledil mu je GGN GGE Sevnica (1993 – 2002), ki je uredil skupaj 5.649,59 ha gozdov.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Na gospodarjenje so bistveno vplivale naravne ujme zato je tudi znaten delež sanitarnega poseka (43%). Poglavitni vzroki so bili: snegolom iz leta 2012, žledolom v letu 2014, vetrolom v letu 2020, podlubniki na smreki in bolezni na listavcih.

V gozdovih na predelu Črne hoste je orkanski veter avgusta 2020 podrl in polomil 13.000 kubičnih metrov lesa ali 10.500 dreves iglavcev in listavcev na okoli 300 ha površine. Hkrati je padala tudi debela toča, ki ni poškodovala samo drevja, ampak tudi precej streh, avtomobilov in uničila poljščine. Močna toča je povzročila poškodbe na iglicah in vejicah še stoječih borov. Ti pa so postali bolj dovzetni za razrast glive *Diplodia pinea*, ki povzroča sušico najmlajših borovih poganjkov. Naslednje leto spomladi so okuženi vršički porjaveli. Preostali bori so si nekoliko opomogli. V drugi polovici leta 2022 pa je nastalo nekaj žarišč podlubnikov na smreki.

Na vitalnost sestojev v enoti so negativno vplivali še naslednji škodljivi organizmi:

- v drugi polovici preteklega obdobja je na hrastih zabeležena večletna, zaporedna, množična prisotnost hrastove čipkarke,
- v zadnjih letih preteklega obdobja je na bukvi zabeležena množična prisotnost bukove listne uši in bukovega rilčkarja skakača (zmanjšana listna masa na skoraj celotnem območju),
- v prvi polovici preteklega obdobja je na kostanju zabeležena množična prisotnost kostanjeve šiškarice,
- zaradi glivičnih bolezni množično sušenje jesenov (jesenov ožig) in bresta (holandska bolezen).

Na višino izvedenega poseka so poleg ujme vplivali še naslednji dejavniki: razmere na trgu lesa, nihanje stanja v gospodarstvu ter spodbude iz podeželjskih skladov. Precejšen je bil tudi posek zaradi krčitev v kmetijske namene (izdatnejše spodbude v kmetijstvu) ter za graditev gozdnih vlak. Gojitvena dela so predvsem vezana na umetno obnovo pri sanacijah, nega naravnih

mladovij pa močno zaostaja za načrtovano. Gradnja vlak je zaradi spodbud potekala pospešeno, sistem vzdrževanja gozdnih cest pa je potekal utečeno.

V zasebnih gozdovih realizacija izvedenega poseka ne odstopa od povprečja za celotno GGO. Realizirana je približno polovica načrtovanega poseka. Količina letnega poseka na hektar (3,54 m³/ha) je nekoliko višja od povprečja v GGO (3,18 m³/ha).

Gospodarjenje z državnimi gozdovi je potekalo skladno z načrtovanim, deloma pa je bilo prilagojeno potrebnim sanacijskim sečnjam. Leta 2016 je z Zakonom o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16) ustanovljeno podjetje v lasti Republike Slovenije "Slovenski državni gozdovi" d.o.o. (SiDG) z nalogo razpolaganja z državnimi gozdovi, upravljanja državnih gozdov in pridobivanja gozdov. S to spremembo gozdna dela v državnih gozdovih izvajajo usposobljeni zunanji izvajalci, ki jih SiDG izbere po postopkih javnega naročanja.

4.2.1 Posek

Po gozdarskih evidencah je v preteklem ureditvenem obdobju skupno posekano 199.769 m³ lesa (22% lesa iglavcev). Glede na načrtovani posek je skupna realizacija sečnje dosegla 49%.

Za primerjavo in kontrolo je posekano drevje evidentirano tudi na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 35/D-PP: Ocena poseka med SVP in gozdnogospodarsko evidenco

	Število ploskev	Posek na ploskvah (m ³ /ha/leto)	Odklon zaupanja E+- (5%) (m ³ /ha/leto)	Posek evidence (m ³ /ha/leto)	Delež evid. poseka (%)
Skupaj	469	4,4	0,9	3,5	80%

Intervalna ocena poseka na stalnih vzorčnih ploskvah (N=469) znaša ob 5% tveganju 4,4 m³/ha/leto ± 0,9 m³/ha/leto oz. 248.309 m³ ± 50.790 m³. Evidentiran posek v gozdnogospodarskih evidencah znaša 80% ugotovljenega poseka na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 36/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

	Načrtovani posek	Realizacija poseka – po gozdarskih evidencah		Realiziran posek – po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	79.131	43.278	55,7	56.434	71,3
Listavci	325.663	156.490	48,1	191.875	58,9
Skupaj	404.794	199.769	49,4	248.309 ± 50.790	61,3

Po podatkih iz SVP je količina izvedenega poseka nekoliko večja. Razlogi večjega razhajanja med evidentiranim posekom in posekom izračunanim iz podatkov stalnih vzorčnih ploskev so lahko:

- posek manjših količin drevja brez označitve (majhne gozdne posesti),
- nepopolne evidence odmrle lesne mase,
- nepopolne evidence o izvedenih krčitvah v kmetijske namene (sečnje gozdnih robov zaradi kmetijskih spodbud),
- lastniki posekajo poleg označenih še neoznačena in pri sečnji poškodovana drevesa, vendar tega ne sporočijo revirnemu gozdarju,
- med gradacijo podlubnikov so lastniki posekali napadana drevesa iglavcev, količin pa niso javili revirnim gozdarjem.

Posek iz gozdnogospodarskih evidenc je v odklonu zaupanja glede na podatke izračunane iz SVP. Preglednice v nadaljevanju prikazujemo na osnovi podatkov iz gozdnogospodarskih evidenc.

Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2013 do 2022 leta

RGR		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00041-Bukovja na silikatih	Iglavci	29.466	14.567	49,4	3,6
	Listavci	168.571	90.212	53,5	22,3
	Skupaj	198.037	104.778	52,9	25,9
00042-Zasmrečena bukovja na silikatih	Iglavci	31.531	21.503	68,2	5,3
	Listavci	40.516	21.742	53,7	5,4
	Skupaj	72.047	43.245	60,0	10,7
00051-Gozdovi toploljubnih listavcev	Iglavci	962	433	45,0	0,1
	Listavci	16.855	4.097	24,3	1,0
	Skupaj	17.817	4.529	25,4	1,1
00071-Podgorska bukovja na karbonatih	Iglavci	17.136	6.764	39,5	1,7
	Listavci	97.737	40.333	41,3	10,0
	Skupaj	114.873	47.098	41,0	11,6
00140-Varovalni gozdovi	Iglavci	36	12	33,0	0,0
	Listavci	1.984	106	5,4	0,0
	Skupaj	2.020	118	5,9	0,0
skupaj	Iglavci	79.131	43.278	54,7	10,7
	Listavci	325.663	156.490	48,1	38,7
	Skupaj	404.794	199.769	49,4	49,4

Ureditveno obdobje od 2003 do 2012 leta

RGR		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00041-Bukovja na silikatih	Iglavci	15.014	9.529	63,5	3,8
	Listavci	111.208	59.882	53,8	24,2
	Skupaj	126.222	69.411	55,0	28,0
00042-Zasmrečena bukovja na silikatih	Iglavci	24.275	21.894	90,2	8,8
	Listavci	19.376	12.776	65,9	5,2
	Skupaj	43.651	34.670	79,4	14,0
00051-Gozdovi toploljubnih listavcev	Iglavci	678	161	23,7	0,1
	Listavci	6.473	3.041	47,0	1,2
	Skupaj	7.151	3.202	44,8	1,3
00071-Podgorska bukovja na karbonatih	Iglavci	7.812	5.609	71,8	2,3
	Listavci	61.945	28.900	46,7	11,7
	Skupaj	69.757	34.509	49,5	13,9
00140-Varovalni gozdovi	Iglavci	37	5	14,2	0,0
	Listavci	836	143	17,2	0,1
	Skupaj	873	149	17,0	0,1
skupaj	Iglavci	47.816	37.198	77,8	15,0
	Listavci	199.838	104.743	52,4	42,3
	Skupaj	247.654	141.941	57,3	57,3

V obdobju 2013-2022 je bilo posekano 41% lesa več kot v obdobju 2003-2012. V obdobju 2013-2022 je delež lesa iglavcev v sečni masi za 4 odstotnih točk manjši kot v obdobju 2003-2012.

Realizacija načrtovane sečnje je v obdobju 2013-2022 za 8 odstotnih točk nižja kot v obdobju 2003-2012.

V zadnjih dvajsetih letih je največja količina poseka realizirana v rastiščnogojitvenem razredu bukovja na silikatih. Po intenzivnosti pa sečnja lesa bila najvišja v zasmrečenih bukovjih.

Preglednica 38/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	73.791	310.640	384.431	4.930	13.001	17.931	410	2.022	2.432	79.131	325.663	404.794
Izveden - m ³	39.391	147.412	186.803	3.535	8.445	11.980	352	634	986	43.278	156.490	199.769
Realizacija - %	53,4	47,5	48,6	71,7	65,0	66,8	85,9	31,3	40,5	54,7	48,1	49,4
Povp. drevo - m ³	1,20	0,95	0,99	1,15	0,79	0,87	1,57	1,33	1,41	1,20	0,94	0,99

Skupna realizacija načrtovanega poseka je bila v zasebnih gozdovih 49%, v državnih pa 67%.

Povprečno posekano drevo je v zasebnem gozdu večje kot v državnem.

Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

	Vrste poseka											Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek				
	Redčen.	Pomlad.	Prebir.											
ZASEBNI GOZDOVI														
Iglavci	m ³	11.264	9.598	15	0	0	5.736	11.052	750	802	174	39.391	14,0	55,9
	%	28,6	24,4	0,0	0,0	0,0	14,6	28,1	1,9	2,0	0,4	100,0		
Listavci	m ³	23.936	50.743	190	0	7	37.986	26.961	3.667	3.006	907	147.412	11,4	43,9
	%	16,2	34,5	0,1	0,0	0,0	25,8	18,3	2,5	2,0	0,6	100,0		
Skupaj	m³	35.200	60.341	205	0	7	43.722	38.013	4.417	3.808	1.081	186.803	11,9	46,0
	%	18,8	32,3	0,1	0,0	0,0	23,4	20,4	2,4	2,0	0,6	100,0		
DRŽAVNI GOZDOVI														
Iglavci	m ³	1.648	629	0	0	0	20	1.189	38	6	4	3.535	25,7	88,9
	%	46,6	17,8	0,0	0,0	0,0	0,6	33,6	1,1	0,2	0,1	100,0		
Listavci	m ³	2.756	3.709	0	0	0	935	715	191	57	81	8.445	18,0	69,4
	%	32,6	43,8	0,0	0,0	0,0	11,1	8,5	2,3	0,7	1,0	100,0		
Skupaj	m³	4.404	4.338	0	0	0	955	1.904	229	63	85	11.980	19,8	74,2
	%	36,8	36,2	0,0	0,0	0,0	8,0	15,9	1,9	0,5	0,7	100,0		
GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI														
Iglavci	m ³	0	51	16	0	0	155	107	23	0	0	352	18,4	61,2
	%	0,0	14,6	4,5	0,0	0,0	44,2	30,3	6,4	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	26	317	8	0	0	259	1	9	14	0	634	8,4	33,9
	%	4,1	50,1	1,3	0,0	0,0	40,8	0,1	1,4	2,2	0,0	100,0		
Skupaj	m³	26	368	24	0	0	414	108	32	14	0	986	10,4	40,4
	%	2,6	37,3	2,4	0,0	0,0	42,1	11,0	3,2	1,4	0,0	100,0		
SKUPAJ GGE														
Iglavci	m ³	12.912	10.278	31	0	0	5.912	12.348	810	808	179	43.278	14,6	57,7
	%	29,8	23,7	0,1	0,0	0,0	13,7	28,5	1,9	1,9	0,4	100,0		
Listavci	m ³	26.718	54.770	198	0	7	39.180	27.677	3.867	3.077	988	156.490	11,6	44,7
	%	17,1	35,0	0,1	0,0	0,0	25,0	17,7	2,5	2,0	0,6	100,0		
Skupaj	m³	39.630	65.048	229	0	7	45.092	40.025	4.677	3.885	1.167	199.769	12,1	47,0
	%	19,8	32,7	0,1	0,0	0,0	22,6	20,0	2,3	1,9	0,6	100,0		

Po vrsti poseka je skupno največ sečnje bilo sanitarne skupaj s posekom oslabeledega drevja (43% od posekanega lesa). Tretjina poseka je izvedena zaradi pomladitve.

Delež poseka za potrebe gradnje gozdne infrastrukture je bil 2%. Zaradi posegov v gozd (krčitve) je bilo posekano 3.885 m³ lesa.

Preglednica 40/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	15,8	16,1	1,9
Jelka	0,7	7,3	0,1
Bor	4,8	12,2	0,6
Macesen	0,3	15,9	0,0
Ostali igl.	0,1	36,5	0,0
Bukev	40,4	11,0	4,9
Hrast	16,1	12,4	2,0
Pl. lst.	3,3	9,3	0,4
Dr. tr. lst.	16,7	13,0	2,0
Meh. lst.	1,8	12,7	0,2
Skupaj iglavci	21,7	14,6	2,6
Skupaj listavci	78,3	11,6	9,5
Skupaj	100,0	12,1	12,1

V skupni masi posekanega lesa je bilo 22% iglavcev in 78% listavcev. Posek iglavcev je bil intenzitete 15% na zalogo, listavcev pa 12%. Posamično je najintenzivnejša bila sečnja pri smreki. Sečnja hrasta je bila intenzivnejša od sečnje bukke.

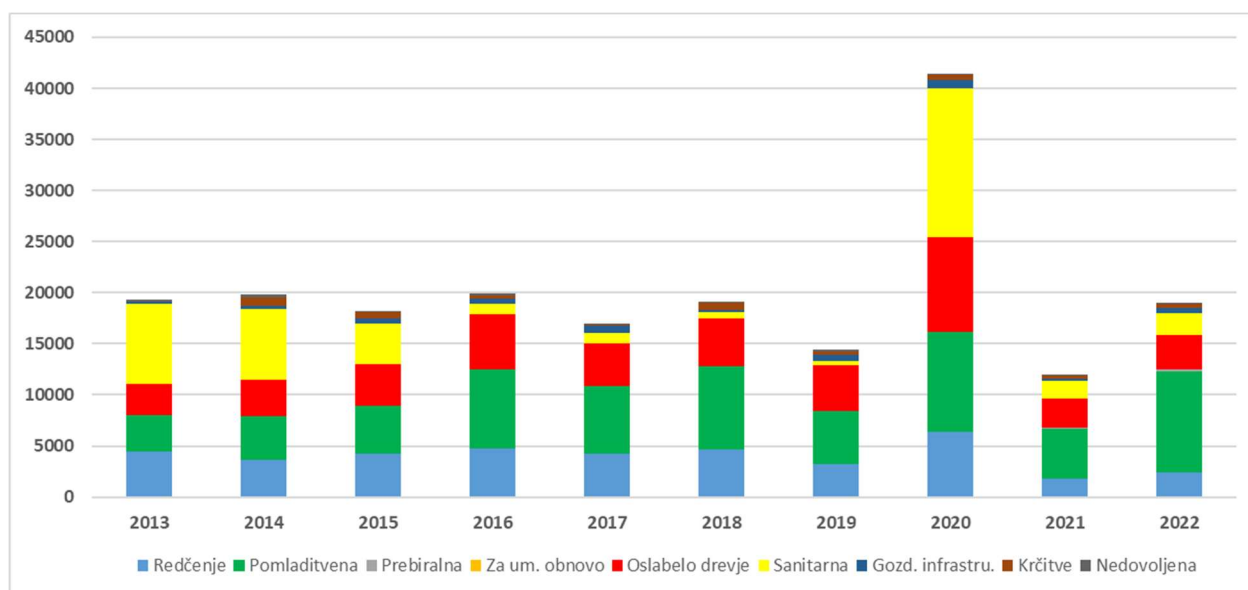
V skupnem poseku je bilo največ lesa bukke (40%), dr. trdih listavcev (17%), smreke (16%) in hrasta (16%). Skupaj je posekano 12% lesne zaloge.

Preglednica 41/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,0	8,4	17,1	17,5	19,7	14,6	7,7
Listavci	4,0	7,7	12,7	13,7	16,1	11,6	27,7
Skupaj	4,0	7,8	13,4	14,5	16,7	12,1	35,4

Posek je bil skoncentriran na debelo drevje. Intenziteta sečnje v zadnjem (V) debelinskem razredu je bila najmočnejša (17%). V debelinskih razredih I in II (10-29 cm premera) se je intenziteta sečnje gibala od 4% do 8% od zaloge.

Povprečni letni posek v enoti je bil 3,54 m³/ha. Gibal se je med 15.000 in 20.000 m³/leto. Izjema je leto 2020 zaradi vetroloma.

Grafikon 1: Pregled poseka (m³) po letih ureditvenega obdobja

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

V zasebnih gozdovih je glavnina del opravljena pri sanacijah s sadnjo. Nega naravnega mladovja je slabše realizirana. Opravljena je na 44 ha od 574 ha načrtovane. Tudi ostala gojitvena dela so bila opravljena na zelo majhnem deležu načrtovane površine (priprava sestoja, nega tanjšega drogovnjaka).

V državnih gozdovih so bila gojitvena dela, v skladu z letnimi plani, večinoma v celoti realizirana. Nega v mladovjih je krepko presežila načrtovano površino. Poudarek aktivnosti je bil predvsem na negi mladja in gošče.

Skupno je nanižja realizacija pri ukrepu priprave sestoja in negi tanjšega drogovnjaka. Izvedena dela varstva so močno presežena v primerjavi z načrtovanim (sanacijske sadnje).

Preglednica 42/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	344,33	1,60	0,5	11,85	6,50	54,9
Priprava tal	ha	3,73	1,50	40,2	0,00	0,63	0,0
Sadnja	ha	0,85	2,70	317,6	0,00	0,73	0,0
Obžetev	ha	3,20	1,70	53,1	0,00	0,20	0,0
Nega mladja	ha	192,32	19,71	10,2	2,00	5,95	297,5
Nega gošče	ha	264,29	12,45	4,7	9,53	14,95	156,9
Nega letvenjaka	ha	117,55	11,75	10,0	2,85	3,80	133,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	81,32	4,15	5,1	0,28	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	400,00	1.720,00	430,0	0,00	250,00	0,0
Zaščita s količ. ali tulci	kos	0,00	900,00	0,0	200,00	175,00	87,5
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	45,46	0,0	0,00	0,26	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,55	1,10	24,2	360,73	9,20	2,6
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	3,73	2,13	57,1
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	0,85	3,43	403,5
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	3,20	1,90	59,4
Nega mladja	ha	1,19	0,05	4,2	195,51	25,71	13,2
Nega gošče	ha	1,19	0,45	37,8	275,01	27,85	10,1
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,95	0,0	120,40	16,50	13,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0,0	81,60	4,15	5,1
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	400,00	1.970,00	492,5
Zaščita s količ. ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	200,00	1.075,00	537,5
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,13	0,0	0,00	45,85	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Novozgrajenih gozdnih cest v preteklem obdobju ni bilo. Če ne bi bilo subvencij PRP 200-2013 iz naslova ukrepa 121 "Povečanje gospodarske vrednosti gozdov", bi bil obseg gradenj vlak še bistveno manjši. Glede na preteklo ureditveno obdobje se je obseg gradenj gozdnih vlak skoraj prepolovil.

Preglednica 43: Zgrajene in rekonstruirane vlake po lastništvu 2013-2022 (v metrih)

Leto	Zasebni gozd		Državni gozd	
	nove	rekonstruirane	nove	rekonstruirane
2013	2.065		323	
2014	437			
2015	1.392		504	
2016	1.528		479	84
2017	2.065			
2018	1.142			222
2019	1.728			
2020	654			
2021	2.305			
2022	2.872	132		500
Skupaj	16.188	132	1.306	806

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru rednega gospodarjenja z gozdovi (izbira drevja za posek, gojitvena in varstvena dela, gradnja gozdnih prometnic).

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2013-2022

V preteklem desetletju 2013-2022 je bilo zaradi posegov v gozd skupno izkrčeno 29,1 ha gozdov.

Preglednica 44/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2013 do 2022 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,0	1,4	25,7	0,0	0,0	2,0	29,1

Na osnovi 21. člena Zakona o gozdovih in v skladu s prostorsko in gradbeno zakonodajo se je ZGS opredeljeval do posegov v gozd in gozdni prostor. Skupno je bilo vloženih 148 vlog, od tega največ za namene kmetijstva in urbanizacije, in sicer 53 za kmetijstvo in 53 za urbanizacijo. Večina posegov za namen urbanizacije je bilo načrtovanih v vplivnem pasu gozda in krčitev gozdov ni bila predvidena.

Za namen kmetijstva pa je bilo izkrčenih 25,7 ha gozdov. Od tega je bilo 42 vlog, ki smo jih prejeli z namenom krčenja gozda na 20,8 ha, za katere smo izdali odločbe.

Po spremembi Zakona o gozdovih (Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) se dovoljenje za krčitev gozda izdaja v obliki odločb.

Za potrebe infrastrukture se je obravnavalo 29 vlog, nekaj vlog je vključevalo krčitev na skupno 1,4 ha gozda.

Zaradi energetike je bilo sprejetih 7 vlog, vendar novih krčitev v gozd in gozdni prostor ni bilo.

Pod kategorijo drugo (obore, plezališče) je bilo izkrčenih 2,0 ha.

Zaradi posegov v gozd (krčitve) je skupno bilo posekano 3.885 m³ lesa.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2013-2022

Lesna zaloga in prirastek

Po sedanjih inventurnih podatkih je povprečna lesna zaloga enote večja za 8 m³/ha, oz je za ~7,5 m³/ha večja od pričakovane (upoštevajoč prirastek ter načrtovano sečnjo v preteklem desetletju).

Kljub intenzivnejšem poseku iglavcev je sedanji delež iglavcev v zalogi za ~4 m³/ha višji od pričakovanega.

V debelinski strukturi povprečne zaloge je prišlo do upada deleža dreves I. in II. debelinskega razreda (10-29 cm premera) ter porasta deleža dreves nad 50 cm premera.

Povprečni letni hektarski prirastek je manjši za 0,7 m³.

V enoti se zaradi neizkoriščenega poseka povečuje povprečna zaloga predvsem na debelejših drevesih, ki so začela slabše priraščati. Kljub nekoliko intenzivnejšem poseku iglavcev, njihov delež v zalogi se še vedno krepi.

Razvojne faze

Pri enomernih sestojih je v preteklem načrtu bil ugotovljen primanjkljaj mladovij in drogovnjakov ter presežek debeljakov. Podana je bila usmeritev hitrejšega zaključevanja obnov (na ~390 ha) z namenom povečanja deleža mladovij. Po sedanjih podatkih za enoto se je površina mladovij namesto povečala, zmanjšala za skoraj 40 ha. Zaradi nezaključenih obnov je površina sestojev v obnovi večja za 100 ha.

Površine drogovnjakov in debeljakov so se z novim popisom občutno zmanjšale na račun raznomernih gozdov. Nenegovani, vrzelasti, večinoma že pomlajeni drogovnjaki in debeljaki s skupinami primešanih iglavcev v sestojih so sedaj zajeti v raznomerno skupino. Značilno je da prevladuje vertikalno zapolnjena zgradba teh gozdov.

Razmerje razvojnih faz se pri enomernih sestojih ne približuje modelnemu razmerju optimalne rabe. Povečuje se delež raznomernih sestojev kot posledica opuščanja male posesti, ekstenzivnega in oportunističnega gospodarjenja ter nedokončanih pomladitev.

Posek

Skupno znaša dosežen posek 49% od načrtovanega (55% pri iglavcih in 48% pri listavcih).

Prevladovali sta sanitarna in pomladitvena sečnja bukve, smreke, hrasta in dr.trdih listavcev. Posek je bil skoncentriran na debelo drevje. Več kot 1/2 poseka je realizirana v drevesih nad 40 cm premera. Največ v deblinskih stopnjah 9 in 10 (26% poseka).

Doseženi delež pomladitvenega poseka in redčenja je manjši od načrtovanega, delež sanitarnega pa je znatno presešel načrtovano.

Gojitvena dela

Nega naravnih mladovij je dosegla 12% načrtovane, kar je v okvirju povprečja za območje. Načrtovane so bile večje površine (360 ha) ukrepa priprave sestoj na naravno obnovo s tendenco pospeševanja obnov. Glede na realizacijo je bil odziv zanemarljiv.

Glavnina gojitvenih aktivnosti je bila posvečena sanacijam po ujmah s saditvijo ter nego in zaščito nasadov.

Gradnja gozdnih prometnic

V ciljnih preteklega načrta je bil severni predel pod Metnim vrhom opredeljen kot prednostni za gradnjo nove ceste. Novogradenj gozdnih cest v enoti ni bilo.

Glede na preteklo ureditveno obdobje se je obseg gradenj gozdnih vlak skoraj preplopolvil.

Funkcije gozdov

Gozdovi enote v glavnem imajo naravno sestavo, ki zagotavlja ekološko stabilnost. Za ohranitev ekoloških in socialnih funkcij gozda pa je potrebna tudi proizvodna stabilnost (trajnost) in urejenost gozda. Delež gozda s pomembnimi ekološkimi in socialnimi funkcijami v enoti se ne zmanjšuje.

Dolgoročno, na trajnost zagotavljanja vseh funkcij gozda negativno vplivajo trendi:

- povečanja deleža smreke,
- zmanjševanje deleža graditeljev sestojev - hrasta in bukve,
- kritičen delež mladovij in drogovnjakov v enomernih sestojih,
- oportunistično gospodarjenje (časovno se odziva na trenutni dobiček) in
- kopičenje zaloge v debelejših nekvalitetnih drevesih.

Biomeliorativna dela so izvajali upravljavci lovišč skladno z Letnimi načrti lovsko upravljavskih območij in Letnimi načrti lovišč ter kmetje s subvencionirano košnjo v gozdnem prostoru.

Doseganje ciljev v gozdovih v lasti RS

Predvsem zaradi zaraščanj se nekoliko povečala površina državnih gozdov v enoti. Povprečna lesna zaloga je za ~13 m³/ha manjša. Delež iglavcev je v lesni zalogi za 2 odstotne točke višji. Zmanjšuje se delež hrasta ter povečuje delež dr.trdih listavcev in smreke. Povečal se je delež mladovij in raznomernih sestojev ter zmanjšal delež drogovnjakov.

V preteklem desetletju je letni posek znašal 5,6 m³/ha. V realiziranem poseku je bilo 30% lesa iglavcev (od tega večinoma iz sanitarnih vzrokov). Skupni posek je dosegel 67% načrtovanega.

Gojitvena dela, predpisana z gozdnogojitvenimi načrti, so večinoma realizirana. Poudarek je bil na negi mladovij.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Meja enote je spremenjena. Enoti je pripojen oddelek 12044 GGE Bohor. Glede na pretekli načrt se je površina vseh gozdov enote povečala za 198 ha. Povečanju skupne površine so botrovala še zaraščanja kmetijskih zemljišč.

Gozdnatost območja enote je večja za 1,7 odstotnih točk. Zaraščajočih površin v gozdnem prostoru je 123 ha, kar je skoraj enkrat več kot v preteklem načrtu.

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Povprečna lesna zaloga v enoti se je v zadnjih dvajsetih letih povečala za ~22 m³/ha. Povečanje lesne zaloge je večinoma rezultat nerealizirane sečnje.

Delež iglavcev se je v povprečni zalogi povečal za 2,1 odstotnih točk (največ pri smreki). Pri listavcih se krepijo deleži dr.trdih listavcev, upadajo pa deleži hrasta in bukve.

Povprečni volumen letnega prirastka je 10% manjši od prirastka iz preteklega obdobja. Glede na zalogo je letni prirastek na ravni 2,3% zaloge letno.

Po podatkih iz evidenc, je letni realiziran posek v preteklem ureditvenem obdobju znašal 3,54 m³/ha (0,77 m³/ha za iglavce in 2,77 m³/ha za listavce).

Načrtovani posek za naslednje desetletje je 7,38 m³/ha.

Preglednica 45/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	5.777,71	46,5	231,7	278,2	1,45	5,86	7,32	0,64	1,81	2,46
2013	5.643,39	52,7	239,0	291,6	1,33	6,20	7,53	0,77	2,77	3,54
2023	5.841,48	56,2	243,5	299,7	1,40	5,38	6,79	1,90	5,48	7,38

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Preglednica 46/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	11,4	0,7	4,4	0,2	0,0	46,2	17,2	4,3	14,2	1,4
2013	12,0	1,1	4,8	0,2	0,0	44,5	15,8	4,3	15,6	1,7
2023	12,6	1,2	4,8	0,2	0,0	44,2	15,7	4,0	15,8	1,5

Preglednica 47/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	101,0	96,1	100,0	108,0	92,9	106,6	97,0	108,6	110,7	112,0	100,0	106,0	140,3
Listavci	82,8	95,6	96,1	97,0	123,1	101,9	94,6	90,5	80,1	76,5	100,0	86,8	98,3
Skupaj	86,3	95,5	96,8	99,2	117,6	102,7	95,1	93,5	84,8	82,9	100,0	90,2	106,5

V zadnjem desetletju se je povprečna hektarska zaloga povečala za ~3%. Pri iglavcih za ~7%, pri listavcih za ~2%.

Deleži dreves I. II. in III. debelinskega razreda upadjo. Povečujejo se deleži dreves z največjimi premeri.

Skupni prirastek je v zadnjih desetih letih upadel. Upadu največ prispeva primanjkljaj tanjših dreves (I. in II. debelinski razred).

Načrtovani možni posek je za 7% višji od načrtovanega pred desetletjem. Načrtovan posek iglavcev je višji za 40%, listavcev pa za nižji za 2%.

Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	297.249	1.348.496	1.645.745
Vrast	5.813	20.147	25.960
Prirastek (letni*10)	74.991	349.706	424.697
Sečnje po evidenci	43.278	156.490	199.768
Pričakovana zaloga	334.775	1.561.859	1.896.634
Ugotovljena zaloga	328.315	1.422.571	1.750.886
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana)	98,1	91,1	92,3

Ugotovljena lesna zaloga za enoto je 8% nižja od pričakovane na osnovi prirastka v preteklem desetletju, vrasti ter evidentiranega poseka.

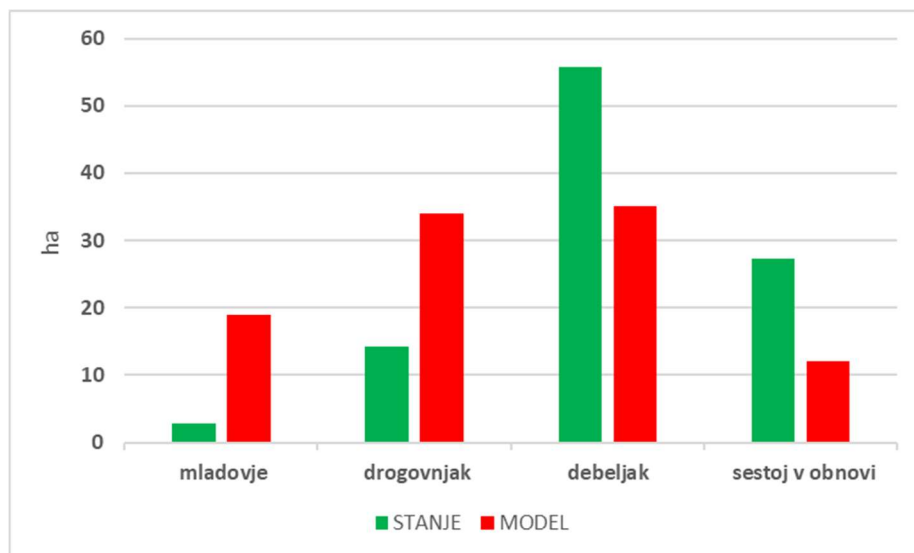
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Modelno razmerje razvojnih faz enomernih sestojev enote smo izračunali s pomočjo tehtanja modelnih deležev razvojnih faz po posameznih rastiščnogojitvenih razredih (v izračun ni vključen RGR *Varovalni gozdovi*). Na isti način je določeno povprečno trajanje razvojnih faz in povprečno proizvodno obdobje v gozdnogospodarski enoti. Modelni deleži razvojnih faz in proizvodne dobe v posameznih razredih so povzeti iz območnega gozdnogospodarskega načrta.

Preglednica 49/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	119,53	2,0	3	23	19	825,17	-86
Drogovnjak	620,18	10,6	14	43	34	1476,63	-58
Debeljak	2.420,89	41,6	56	43	35	1520,06	59
Sestoj v obnovi	1.182,42	20,2	27	15	12	521,16	127
Raznomerno (ps-šp)	24,27	0,4					
Raznomerno (sk-gnz)	1.443,14	24,7					
Panjevec	7,12	0,1					
Pionirski gozd z grmišči	23,93	0,4					
Skupaj	5.841,48	100,0	100	124	100		

Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava dejanskega stanja deleža enomernih razvojnih faz z modelnim je pokazala, da dejansko stanje odstopa od modelnega stanja trajnostnega razvoja gozdov in trajnosti donosov. Primerjava kaže, da je preveč debeljakov in sestojev v obnovi, ostalih razvojnih faz pa primanjkuje.

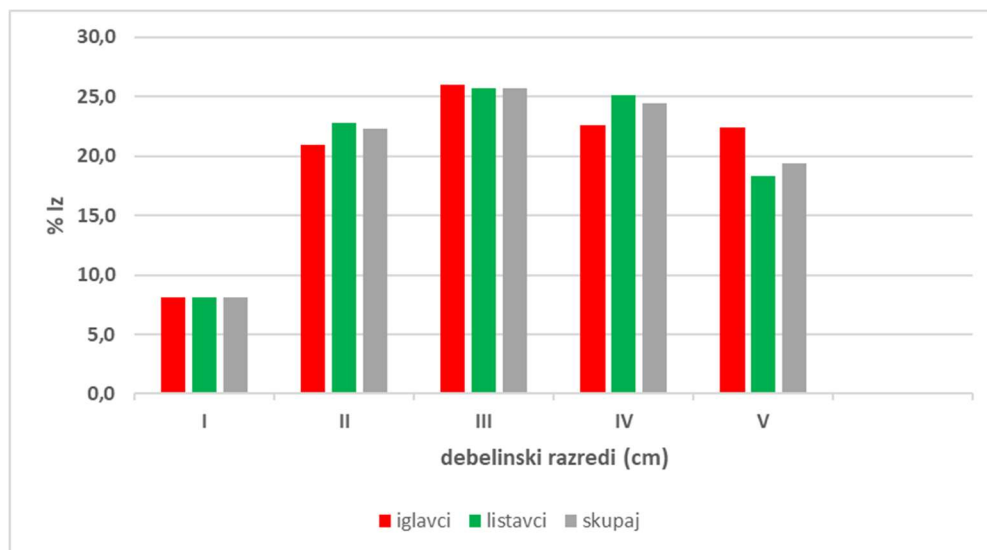
Povprečna lesna zaloga enomernih sestojev je 307,3 m³/ha (17% iglavcev). V drevesih do 29 cm premera je 29% zaloge, v drevesih od 30-49 cm premera je 48% zaloge in v drevesih nad 50 cm premera je 23% zaloge.

V zadnjih 20-tih letih se delež mlajših razvojnih faz niža, starejših pa viša. S tem se nakazuje trend staranja in delno pomlajevanja sestojev. K temu prispeva tudi višanje možnega poseka v tem obdobju. Delež mladovij in drogovnjakov še vedno zelo zaostaja.

V naslednjih desetih letih je ob predpostavki celotne realizacije poseka in načrtovanih usmeritev po sestojih, možno pričakovati razmerje razvojnih faz: mladovje 9%, drogovnjak 9%, debeljak 33%, sestoj v obnovi 23%, raznomerni 25% in ostalo 1%.

Na dobri 1/4 gozdov enote so sestoji raznomerne zgradbe. Oblika gozdov je značilna za gospodarjenje v zasebnih gozdovih z malo posestjo. Posek je skoncentriran na posamično zrelo ali oslabele drevo ter omejen na količino potrebno za domačo kurjavo. Prisotnost iglavcev zelo poudarja razgibano vertikalno strukturo gozdov (predvsem zaradi različne dinamike priraščanja in pomlajevanja od naravno prisotnih listavcev). Pogosto se celo večje površine sestojev v obnovi zapustijo več desetletij in s tem pridobijo raznomerno obliko. Največji deleži površin raznomernih sestojev so v zasmrečenih belogabrovjih in zasmrečenih podgorskih bukovjih.

Zaradi prevladujočega "kmečkega" načina gospodarjenja je večina zasebnega gozda srednje vzgojne oblike (mešano panjevsko in semensko poreklo dreves). Ob večji prisotnosti iglavcev pridobijo še raznomerni značaj. Uvrstitev v eno od enomernih razvojnih faz ali v raznomerni gozd je največkrat odvisna od opredelitve popisovalca na terenu. Spremljava razvoja za te gozdove je mogoča z vidika debelinske strukture, povprečne lesne zaloge in prirastka. Za še kvalitetnejšo spremljavo razvoja pa bi bila potrebna trajnejša in doslednejša opredelitev takšnih površin in vključevanje temeljnice in števila dreves na hektar v spremljavo. Pomembno bi bilo tudi določiti razmerje dreves panjevskega in semenskega porekla.

Grafikon 3: Lesna zaloga raznomernih sestojev in njena struktura po deb. razredih

Povprečna lesna zaloga raznomernih sestojev je 281,2 m³/ha (26% iglavcev). V drevesih do 29 cm premera je 31% zaloge, v drevesih od 30-49 cm premera je 50% zaloge in v drevesih nad 50 cm premera je 19% zaloge.

V povprečni lesni zalogi prevladujejo: bukev (26%), smreka (16%), graden (16%), rdeči bor (7%), kostanj (6%), beli gaber (6%), cer (6%)...

Letno priraščajo 6,42 m³/ha. Pokritost s podmladkom je 13%.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V prejšnjem načrtu so bile opredeljene smernice za ravnanje z vsemi funkcijami.

Za njihovo uresničevanje je bilo zagotovljeno ustrezno gospodarjenje, ki je vključevalo varstvene predpise in omejitve pri gospodarjenju. V splošnem je bila trajnost funkcij zagotovljena.

Gozdovi enote so večinoma naravni, vitalni in dobro ohranjeni. Sestojni parametri so z vidika biološke stabilnosti gozdov večinoma ugodni (višina lesne zaloge, debelinska struktura, ohranjenost drevesne sestave, poškodovanost sestojev). V sestojih se dodatno ne vnašajo iglavci in rastišču neprimerne vrste. Delež smreke kot ostanek preteklega gospodarjenja naj bi postopoma začel opadati. V enoti je še pogost rdeči bor, ki je zaenkrat odpornejši. Starejša drevesa iglavcev se sušijo, podmladek pa mestoma konkurira naravnim listavcem.

Na vitalnost dela gozdov so v preteklem obdobju vplivale ujme (veter, žled, sneg) in bolezni (sušenje kostanja, bresta, jesena, podlubniki na smreki, gradacije škodljivih žuželk na hrastu in bukvi).

Po dolinah potokov se v hribovit gozdni predel enote širijo invazivne in tujerodne vrste: navadna barvilnica (*Phytolacca americana*), topinambur (*Helianthus tuberosus*), žlezava nedotika (*Impatiens glandulifera*), balfourova nedotika (*Impatiens balfourii*), drobnocvetna nedotika (*Impatiens parviflora*), navadno volčje jabolko (*Physalis alkekengi*), veliki pajesen (*Ailanthus altissima*), ameriški javor (*Acer negundo*)... Mestoma je zaradi močne razraščeniosti rast avtohtonih rastlin ovirana.

Drevesna sestava in poraščenost v varovalnih gozdovih sta ustrezni.

Naravna obnova sestojev poteka večinoma neproblematično. V zadnjih desetih letih je skupno bilo le 3,4 ha obnove s sadnjo. Številčnost divjadi mestoma ovira naravno pomlajevanje, v glavnem z zmanjševanjem drevesne pestrosti v podmladku ali mladju (plemeniti listavci).

V sestojih je tudi dovolj mrtvega drevja ter trohnečih lesnih ostankov. Zlasti po ujmah v preteklem obdobju. Zaradi mozaičnega prepletanja razvojnih faz in zgradb ter pestre drevesne sestave je

stanje z vidika biotopske funkcije ugodno. Gozdni rob je zaradi bujne rasti listavcev večinoma dobro ohranjen.

Na trajnost zagotavljanja funkcij neugodno vpliva porušeno razmerje razvojnih faz enomernih gozdov (kritično pomanjkanje mladovij in drogovnjakov) in slabša realizacija načrtovanih gozdnogospodarskih ukrepov (predvsem v zasebnih gozdovih).

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

V skladu z izhodišči Nacionalnega gozdnega programa, ZG, GGN GGO Brežice ter naravnih, gospodarskih, posestnih razmer in potreb po zagotavljanju funkcij gozdov v enoti smo določili naslednje splošne cilje gospodarjenja z gozdovi:

Ekološki cilji

- ekološko stabilen gozd z rastišču primernimi drevesnimi vrstami in rastišču primerno zgradbo,
- usklajeni odnosi med rastlinsko in živalsko komponento in nemoteno naravno pomlajevanje,
- gozd, ki na strmih pobočjih preprečuje erozijo ali plazenja,
- gozd, ki ohranja vodne vire in blaži ekstremne odtoke,
- ohranjeni živalski habitati,
- ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000.

Socialni cilji

- gozd, ki ohranja naravno in kulturno dediščino v gozdu,
- razgiban in pester gozdni rob, ki je sestavni del estetske podobe krajine,
- urejene in vzdrževane poti in dostopi do rekreacijsko in turistično zanimivih objektov,
- ustrezen režim rabe gozdnih cest, ki preprečuje odlaganje odpadkov in vnašanje nemira,

Proizvodni cilji (ob predpostavljani realizaciji načrtovanih usmeritev po sestojih)

- letni posek na ravni 7,38 m³/ha; iglavcev 1,90 m³/ha in listavcev 5,48 m³/ha,
- ciljna povprečna lesna zaloga na koncu načrtovanega obdobja naj bi bila za ~2% nižja od sedanje oz., ~294 m³/ha v okvirnem razmerju iglavcev 17% in listavcev 83%,
- na 74% površine enote je v naslednjih desetih letih možno pričakovati razmerje razvojnih faz raznodobnih sestojev: mladovje 13%, drogovnjak 12%, debeljak 44% in sestoj v obnovi 31%,
- na 25% površine enote raznomerni sestoji bukve, gradna, cera, smreke, kostanja in belega gabra s povprečno zalogo ~280-285 m³/ha,
- na 1% površine enote ostale razvojne faze gozda (panjevci, pionirski gozd),
- ciljna kvaliteta je hlodovina iglavcev za žago I in hlodovina listavcev za furnir, luščenje ali za žago I,
- vzdrževana gozdna infrastruktura in povečanje deleža odprtosti,
- sanirane površine po ujmah,
- ob povečanju zainteresiranosti lastnikov za delo v gozdu, doseči višjo realizacijo gojitvenih del v zasebnih gozdovih,
- gozd, ki trajno zagotavlja proizvodne in vse ostale funkcije,

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Za doseg splošnih ciljev so določene naslednje usmeritve razdeljene po razvojnih fazah gozda:

Mladovja

- v največji možni meri naravno obnavljati sestoje,
- povečati delež mladovij v enoti (na 13% raznodobnih, oz. skupno ciljno površino ~560 ha),
- pospeševati bukev, graden in g.javor,
- naravno mladje izjemoma po potrebi spopolnjevati z avtohtonimi drevesnimi vrstami,
- izboljšati zasnove in negovanost mladovij s pravočasno in ustrezno nego,

Drogojnaki

- skupna povprečna intenziteta sečenj (sanitarne in redčenj) naj bo 26% od lesne zaloge pri iglavcih in 15% pri listavcih;
- z zgodnjim redčenjem povečevati stabilnost sestojev, pestrost drevesne sestave in povprečno debelino in kakovost drevja,

Debeljaki

- povprečna intenziteta sečenj pri redčenjih naj bo 23% na lesno zalogo iglavcev in 13% na zalogo listavcev; pri redčenjih v debeljakih sproščati krošnje kvalitetnih dreves (akumulacija prirastka) ter ohranjati bodoče semenjake;
- povprečna intenziteta sečenj v sestojih, ki se jih pripravlja na obnovo, naj bo 37% na lesno zalogo iglavcev in 23% na zalogo listavcev; obnovo začeti na 27% površine debeljakov (~650 ha);

Sestoji v obnovi

- obnovo zaključiti na 39% površine sestojev v obnovi (~460 ha),
- kjer podmladka na pomlajeni površini še ni dovolj, obnovo nadaljevati s povprečno intenziteto sečenj 38% na lesno zalogo iglavcev in 36% na zalogo listavcev,

Raznomerni

- ohraniti delež raznomernih sestojev v enoti,
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo,
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 37% na lesno zalogo iglavcev in 17% na zalogo listavcev,
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa,
- nego podmladka je mogoče opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu;

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Gozdnogojitvene usmeritve in ukrepi so istočasno tudi usmeritve in ukrepi za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Podrobnejše usmeritve so podane v poglavju 6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Usmeritve za gospodarjenje s hidrološko funkcijo in upravljanje z vodami

Priobalna zemljišča celinskih voda 1. reda (reka Sava) segajo 15m od meje vodnega zemljišča, na ostalih vodotokih v enoti (2. reda) pa 5m od meje le-tega. Izven naselij je ta pas za vode 1. reda širok najmanj 40m (Ur. l. RS št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15). Posegi na vodno in priobalno zemljišče niso dovoljeni, razen za izjeme iz 37. člena ZV-1.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z Zakonom o vodah tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih s predpisi o ohranjanju narave.

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov, odlaganje in pretovarjanje nevarnih snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi, odlaganje odpadkov.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen Zakona o vodah:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po Zakonu o vodah ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko – gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;

- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena Zakona o vodah, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena Zakona o vodah, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Na vodovarstvenih območjih (skladno s 74. členom Zakona o vodah jih določi vlada), določenih z namenom zavarovanja vodnega telesa, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena oz. 60. člena Zakona o vodah).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata "Analiza tveganja za onesnaženje", mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcije prve stopnje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. L. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na območju 1. in 2. vodovarstvene cone.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije pa je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. L. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na območju 3. vodovarstvene cone.

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcije prve stopnje in druge stopnje je potrebno upoštevati veljavni predpis o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi, omejitve in pogoje iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je potrebno redno sodelovanje s službo pristojno za vode in z upravnimi organi, pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Večinski del GGE Sevnica (2.716,3 ha) spada v območje erozije z zahtevnimi zaščitnimi ukrepi. To so gozdovi ki segajo od Loke pri Zidanem mostu, strmin nad reko Savo, preko Ledine do pogorja Lisce in Metnega vrha, prav tako pa tudi strmine na desnem bregu Sevnice, nad Lončarjevim dolom in Kladjem nad Blanco. Pobočja od Pleša do Radeža, skrajni S pas nad Velikim Podgorjem, Mrzla Planina, Pešenk in med gradom Sevnica in Spodnjim Vranjem pa z enostavnimi zaščitnimi ukrepi. Teh gozdov je 811,94 ha.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,

- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Za največji del enote (2.430,64 ha) je značilna velika verjetnost pojavljanja zemeljskih ali hribinskih plazov. Za 642,61 ha je značilna zelo velika nevarnost in za 554,51 ha srednja.

Vsa tri območja predstavljajo 62% površine vse enote in prehajajo eno v drugo. Najdemo jih po vsej enoti, razen Črne hoste, najvišjih pobočij od Lisce do Rudenka, Metnega vrha, Oplevnice in Plata.

Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Za poplavna območja so določena vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. čl. ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja so prikazana v gozdnogospodarskem načrtu, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Površine gozdov v enoti po razredih poplavne nevarnosti so:

- razred velike poplavne nevarnosti – 0 ha
- razred srednje poplavne nevarnosti – 0,01 ha
- razred majhne poplavne nevarnosti – 0 ha
- razred preostale poplavne nevarnosti – 0,04 ha.

Območje zelo redkih (katastofalnih) in ostalih poplav je v GGE Sevnica omejeno na negozdni prostor.

Območja razredov poplavne nevarnosti, območja iz opozorilne karte poplav in poplavni dogodki so prikazani na karti št. 7 v prostorskem delu načrta.

Pri gospodarjenju z gozdovi v obvodnem prostoru je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

Gospodarjenje z gozdovi se izvaja tako, da se ohrani raznolikost gozdne strukture v različnih starostnih fazah. Zagotavlja naj se ohranitev in razvoj manjšinskih in redkih ekosistemov ter minoritetnih, zaščitanih in ogroženih drevesnih, gmovnih in drugih rastlinskih vrst. Vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst in nasadov monokultur ni dopustno. Poskrbeti za ugodne pogoje za ogrožene rastlinske in živalske vrste. Za vzpostavljanje primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti. Pušča se prihranjence in semenjake. Naravnemu razvoju in razkroju se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj 3% odmrle lesne mase. Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Pušča se vsa drevesa z gnezdi premera nad 40 cm. Posebna pozornost se posveti ohranitvi mravljišč. Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda. Preprečuje se zaraščanje in pogozdovanje jas. Ohranja in vzdržuje se košenice, ki naj se jih kosi, seno pa odvažja. Izloči se ekocelice kot površine, prepuščene naravnemu razvoju. Osnuje se jih v debeljakih, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih ekosistemih, mokriščih in drugje. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Odmrla drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja, se pušča v strugah.

Usmeritve za območja EPO (Vir: Naravovarstvene smernice, ZRSVN 2022)

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Za ta območja veljajo naslednje usmeritve:

EPO 12600 Bohor – Veternik zavzema V dele enote s površino 1529,33 ha.

Smiselno se upoštevajo usmeritve, ki so podane za posebno varstveno območje Bohor

- Ohranjajo naj se suha ekstenzivno obdelana travišča.
- V gozdovih naj se ohranja naravna sestava gozdnih združb.
- Ohranja naj se ustrezno strukturiran gozdni rob.

Rastišču neprimernih vrst naj se ne vnaša.

EPO 12100 Zasavsko hribovje se nahaja na S zahodnega dela enote in obsega 787,31 ha.

Smiselno se upoštevajo usmeritve, ki so podane za posebno varstveno območje Posavsko hribovje

- Površine v zaraščanju se lahko očisti, pri tem pa se ohranja reliefne oblike.
- Pomlajevanja gozda naj se izvaja postopno v manjših jedrih.
- Ohranja naj se naravna gozdna združba.
- Ne izvaja naj se sadnje tujerodnih in z rastišču neprimernih vrst.
- Ohranja naj se raznodobna starostna struktura gozdov.
- Omogoči naj se naravno pomlajevanje.
- Ohranja naj se naravno strukturiran gozdni rob.
- Ohranjajo naj se gozdne jase.

EPO 63700 Sava od Radeč do državne meje poteka izven gozdnega prostora, razen površine 0,07 ha na robu Črne hoste.

- Kjer razmere to omogočajo naj se pospešuje sadnja obvodne vegetacije.
- Ohranja naj se geomorfologija struge.

Usmeritve za območja Nature 2000

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Cona CGP celotni gozdni prostor

Cona zajema gozdni prostor znotraj območij:

Bohor SI3000274

Vrste: črtasti medvedek (*Calimorfa quadripunctaria*), hribski urh (*Bombina variegata*)

Veliko Kozje SI3000280

Habitatni tip: (8210) Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok

USMERITVE:

Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih.

- V sestojih na pobočjih se pomlajevanje in sečnja izvajata na majhnih površinah, da se prepreči nastanek erozijskih procesov.
- Mestoma naj se pušča oz. vzpostavi prebiralna zgradba sestojev (jelka).
- Ohranjajo se čimbolj strnjeni kompleksi gozdov brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Večjih krčitev gozdov se ne izvaja.
- Ohranja se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- V gozdu se ohranja mozaičnost razvojnih faz, vzpostavi se vertikalna razgibanost sestojev.
- Pri gospodarjenju z gozdom se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.

UKREPI:

- 653 - Naravni razvoj biotopov – zatočišč
- 670 – Puščanje stoječe biomase

SI5000026 Posavsko hribovje – ostenje

Vrste: Sokol selec (*Falco peregrinos*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), velika uharica (*Bubo bubo*), belovrati muhar, (*Ficedula albicollis*)

- Na območju naj se v polmeru 250-750 m okoli znanih gnezd sokola selca oblikujejo mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. januarja do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic. Razdalja polmera upošteva razgibanost terena.
- Na območju naj se gospodari ekstenzivno s puščanjem debelejših dreves z dupli in potencialnih gnezditvenih dreves.

Cona – bukovi gozdovi

Cona zajema predvsem bukove gozdove naštetih habitatnih tipov, ki predstavljajo habitat alpskega in bukovega kozlička.

Območja: SI3000274 Bohor, SI3000280 Veliko Kozje

Vrste: alpski kozliček (*Rosalia alpina*), bukov kozliček (*Morimus funereus*)

Habitatni tip: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*));

(9110) Bukovi gozdovi (*Luzulo-Fagetum*)

USMERITVE:

- Pušča naj se oslabela debela drevesa, predvsem avtohtonih in rastišču primernih vrst listavcev.
- Les listavcev, posekanih v času povečane aktivnosti (rojenja) alpskega in bukovega kozlička med 15.5. do 15.8. naj se transportira iz gozda v največ dveh tednih po poseku.
- Kjer situacija omogoča naj se puščajo najvišji možni panji pri sečnji listavcev.
- V sestojih naj se pušča manjvredna odmrta in oslabela (habitatna) drevesa.
- Prednostno naj se izvaja naravna obnova gozdov.
- Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih.

- Mestoma naj se pušča oz. vzpostavi prebiralna zgradba sestojev.
- V sestojih redkih in rastiščno specifičnih gozdnih združb s poudarjenim varovalnim značajem naj se gospodari prilagojeno (varovalna funkcija).

UKREPI:

- Habitatno drevje
- Ekocelice brez ukrepanja.
- Ohranjanje biotopov - nega

Cona – travišča

Cona obsega suha travišča na pogorju Bohorja. S preprečevanjem zaraščanja oz. vzdrževanjem obstoječih košenic želimo izboljšati stanje suhih travišč.

Habitatni tip: (6210(*)) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco Brometalia) (* pomembna rastišča kukavičevk)

USMERITVE:

- Košenicam v gozdnem prostoru se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- S košnjo in drugimi potrebnimi ukrepi se preprečuje zaraščanje travniških površin.
- Intenzivneje se ukrepa na površinah v zaraščanju, na ohranjenih travnikih pa se s pozno košnjo vzdržuje obstoječe stanje.
- Prioriteta za izvajanje ukrepov so zaraščajoča se zemljišča, ki bodo ob izdelavi naslednjih gozdnogospodarskih načrtov določena kot gozd oziroma drugo gozdno zemljišče.
- Na košenicah se ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic, rampnih prostorov ter skladišč lesa.
- Gnojenje košenic se ne izvaja.

UKREPI:

- 611 – Vzdrževanje pasišč (travišč) v gozdu

Cona raka koščaka

Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

Vrste: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)

USMERITVE:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine.
- V coni naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije. Zagotavlja se sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. Sečnja naj bo selektivna, izvaja naj se le sečnja posameznih dreves.
- Izvaja naj se ukrepe za preprečevanje širjenja in izkorenitev invazivnih tujerodnih vrst.
- V coni naj se krčenje gozda ne izvaja.
- V coni se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Po strugah potokov se ne izvaja spravila lesa. Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo. Prečenje preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ipd. niso dopustna.
- Novogradnje gozdnih prometnic se usmerja izven cone.

- Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj

Usmeritve za gospodarjenje s klimatsko in higiensko funkcijo

- V okolici večjih krajev in emisijsko motečih objektov je potrebno v čim večji meri ohranjati obstoječe površine gozdov.
- Ohranjati in pospeševati je potrebno strukturo in vrstno pestrost, pospeševati naravno drevesno sestavo ter stalno vzdrževati vitalne in stabilne sestoje. Pri obnovi in negi gozdov pospeševati drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju.
- Redno izvajati ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi.
- Stremeti k raznomerni, močnejši vertikalni strukturiranosti sestojev. Pospeševati tudi grmovne vrste, še posebej na gozdnem robu, in polnilni sloj. Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.
- Prepovedane so večjepovršinske sečnja ter direktne premene.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del

narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,

- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Preglednica 50: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

ID. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
3715**	Žirovniški potok	Soteska Žirovniškega potoka, levega pritoka Save, pred Loko pri Zidanem Mostu	geomorf, hidr	NVLP	Pušča naj se starejše debelo habitatno drevje. Ohranja naj se 5 m-10 m pas ob vodnem telesu brez večjih posegov. Krčitev gozda naj se ne izvaja.
5579	Sevnična - soteska	Soteska Sevnične, levega pritoka Save, med Lisco in Bohorjem	geomorf, hidr, ekos	NVLP	Ohranja se zveznost vodnega toka, naraven pretok ter lastnosti, kot so brzice, tolmeni, manjša prodišča, erozijske zajede.
7993	Stranjski potok	Desni pritok Blanščice s slapom in slapiči na Bohorju	hidr, geomorf	NVLP	Odvzem materiala (npr. za utrjevanje gozdnih prometnic) naj se ne izvaja. Na vodotokih in vodnih telesih se ne skladišči lesa. Rampanje lesa naj se izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. Vlačenje in skladiščenje lesa v strugi tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja. Prepreči se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem. V obrežnem pasu vodotokov in njihovem neposrednem zaledju se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic. Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo. Prečenje preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmeni, skalni skoki, ipd. niso dopustna.
5582	Lovrenc - nahajališče Clusijevega svišča	Nahajališče Clusijevega svišča (Gentiana clusii) na Lovrencu	bot	NVDP	Poleg varstvenega režima za naravni spomenik, naj se upošteva še naslednje usmeritve: Prepreči naj se zaraščanje oz. širjenje gozdnih površin.
80254OP	Radež - nahajališče Clusijevega svišča	Nahajališče Clusijevega svišča na Radežu	bot	NVLP	Prepreči naj se zaraščanje oz. širjenje gozdnih površin. Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi na vplivnem območju naravne vrednote.

Preglednica 51: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

EV. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN*
1	Rastišče Kluzijevega svišča na Lovrencu	NS	Odlok o razglasitvi rastišča Kluzijevega svišča na Lovrencu za botanični naravni spomenik (Uradni list RS 1/94) Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi rastišča Kluzijevega svišča na Lovrencu za botanični naravni spomenik (Uradni list RS 19/08)	Prepovedano je: vsako poseganje, ki bi spremenilo rastiščne razmere na sami lokaliteti; npr. odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage zasipavanje (odlaganje odpadnih materialov), gradnje vseh vrst ter zemeljska dela; trgati cvetje, izkopavati, poškodovati ali lomiti rastline ali uničevati vegetacijske formacije; spreminjati kulturo rastišča, kar bi pomenilo pogozditev travnika ali pašnika, preoranje ledine ipd; vsakršno drugo poseganje na ožji lokaliteti, ki škodljivo vpliva na rastline ali vegetacijske formacije; onesnaževanje zraka s prahom, aerosoli ali strupenimi plini, kar povzroča poslabšanje rastiščnih pogojev na ožji lokaliteti.	ne
2	Grad Sevnica z grajskim parkom	SON	Odlok o razglasitvi gradu Sevnica z grajskim parkom za umetnostnoarhitektonski spomenik (Uradni list RS 22/91)	Spomenik se varuje v celoti neokrnjeno in v izvornosti; prepovedane so vse gradnje in drugi posegi in rabe, ki bi na kakršen koli način vplivali na degradacijo nekdanje zasnove ali posameznih vrtno – arhitekturnih sestavin.	ne

V skladu s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot, izdanim na podlagi 6. odstavka 37. člena ZON in 10. člena Zakona o varstvu podzemnih jam, so za naravne vrednote državnega pomena (geomorfološka podzemeljska zvrst) določene tudi vse znane jame. V pripadajočem načrtu se obravnava samo jame, ki so v gozdnem prostoru.

Preglednica 52: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

ID. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
50423	Jama pod Pečjami	Jama s stalnim tokom	3	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: Izjaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja kulturne dediščine

Krepi in ohranja naj se naravno drevesno sestavo in zgradbo gozda. Ohranjajo naj se obstoječe gozdne površine. Rastiščne razmere naj se ne spreminjajo. Proizvodne in pomladitvene dobe so dolge, obnova je naravna. Na območjih objektov zavarovane kulturne dediščine so večinoma prepovedani vsakršni posegi, v skladu z varstvenimi režimi teh objektov. Izven območij zavarovanih objektov so dopustne sanitarne sečnje, vedutne sečnje in malopovršinske negovalne sečnje z nizko jakostjo. Za območja zavarovanih objektov se upoštevajo varstveni režimi iz aktov o zavarovanju kulturne dediščine. V območjih arheološke dediščine naj se ne izvajajo posegi v zemeljske plasti (zlasti gradnja vlak in gozdnih cest) ter odstranjevanje dreves s koreninskim spletom.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene,
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture),
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote KD minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
  - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
  - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
  - postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
  - če ni možno najti drugih rešitev,
  - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko

zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije j skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del,
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbu zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
  - gabariti, gradivo, oblikovanost,
  - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
  - celovitost dediščine v prostoru.
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
  - morfološka zasnova naselja,
  - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
  - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
  - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
  - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
  - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
  - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
  - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
  - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
  - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
  - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
  - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,

- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.
- območje memorialne dediščine, varuje se:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
  - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.
- območje druge dediščine, varuje se:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
  - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
  - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.«

Preglednica 53: Enote kulturne dediščine

EŠD*	IME	Režim	Podrežim	ODSEK
14740	Ledina- Stebrasto znamenje	spomenik		11
3116	Radež- cerkev sv. Fabijana in Boštjana	vplivno območje spomenika		39A
3115	Čelovnik- Cerkev sv. Duha	vplivno območje spomenika		52A
29157	Metni vrh- Kozolec na domačiji Metni vrh 4	spomenik		79
9308	Zabukovje nad Sevnico- Gospodarsko poslopje	vplivno območje spomenika		82
3514	Zabukovje nad Sevnico- Cerkev sv. Lenarta	vplivno območje spomenika		85
3515	Mrzla Planina- Cerkev sv. Primoža in Felicijana	vplivno območje spomenika		89A
29151	Podgorje pri Sevnici- Šola	vplivno območje spomenika		108
29657	Trnovec nad Sevnico - Vinski hram Trnovec 32	vplivno območje spomenika		129
3516	Trnovec nad Sevnico - Cerkev sv. Jurija	vplivno območje spomenika		129
29813	29813 Stržišče pri Sevnici - Vinski hram Motore	dediščina priporočilno	stavbna dediščina	131
3360	Sevnica - Kapela Božjega groba	spomenik		140A
29631	Drožanje - Kapelica sv. Roka	vplivno območje spomenika		140A
3359	Čanje - Cerkev Marijinega vnebovzetja na Grački gori	vplivno območje spomenika		153A
3355	Čanje - Cerkev sv. Neže	vplivno območje spomenika		153A
29637	Blanca - Arheološko najdišče Blanško polje	spomenik		154
3308	Razbor - Cerkev sv. Janeza Krstnika	vplivno območje spomenika		24, 34
3115	Čelovnik - Cerkev sv. Duha	vplivno območje spomenika		52A
22621	Loka pri Zidanem Mostu - Loško-Račiško polje	dediščina	kulturna krajina	54, 55
7601	Zabukovje nad Sevnico - Domačija Zabukovje 53	dediščina priporočilno	stavbna dediščina	81
9308	Zabukovje nad Sevnico - Gospodarsko poslopje pri Pustovsk	vplivno območje		82
9280	Sevnica - Staro mestno jedro	vplivno območje		140A, 140C
24009	Dolnje Brezovo - Dolnje Brezovško polje	dediščina	kulturna krajina	146
19158	Blanca - Blanško polje	dediščina	kulturna krajina	154

*veljajo splošne kulturnovarstvene usmeritve

Preglednica 54: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

EŠD	IME	Režim	Podrežim	ODSEK	USMERITVE
1-14730	Dolnje Brezovo-Gomola Grbelne	spomenik	arheološka dediščina	145	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovala arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-14751	Razbor_ Arheološko najdišče Gradec	spomenik	arheološka dediščina	25	
1- 14752	Sevnica-Naselbina Dobrava I	spomenik	arheološka dediščina	140A, 140C	
1-00838	Vranje-Arheološko najdišče Ajdovski gradec	spomenik	arheološka dediščina	133, 136	
1-27770	Podgorica nad Sevnico-Arheološko najdišče Revanšce	spomenik	arheološka dediščina	114	
1-14735	Kladje nad Blanco- Gomilno grobišče Dele	spomenik	arheološka dediščina	116	
1-07887	Sevnica- Park gradu Sevnica	spomenik	vrtnoarhitekturna dediščina	140C	Upoštevanje varstvenega režima za vrtnoarhitekturno dediščino. Še naprej je potrebno vzdrževati kvaliteten parkovni gozd z avtohtonimi drevesi in sprehajalnimi potmi. Posebej se varujejo eksotična drevesa (drevored divjih kostanjev in platan ob cesti na grad).
1-03353	Dolnje Brezovo-Cerkev sv. Janeza Krstnika	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	145	Upoštevanje varstvenega režima za območje spomenika in vplivno območje spomenika. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS:
1-03348	Drožanje-Cerkev sv. Roka	vplivno območje spomenika		78, 140A	Upoštevanje varstvenega režima za vplivno območje spomenika. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS:
1-03516	Trnovec nad Sevnico- Cerkev sv. Jurija	vplivno območje spomenika		129	Upoštevanje varstvenega režima za vplivno območje spomenika. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS:
1-02900	Poklek nad Blanco- Cerkev Vseh svetnikov	vplivno območje spomenika		125	Upoštevanje varstvenega režima za vplivno območje spomenika. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS:
1-03311	Okroglice-Cerkev sv. Lovrenca	vplivno območje spomenika		29	Upoštevanje varstvenega režima za vplivno območje spomenika. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS:
1-29619	Podvrh pri Vranju- Stebrno znamenje	spomenik in vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	135B	Upoštevanje varstvenega režima za vplivno območje spomenika. Ohranja se kvalitetna ambientalna podoba gozda v zaledju kamnitega stebrnega znamenja. Gozd se ohranja. V vplivnem območju znamenja niso dovoljene deponije lesa ali gradnja gozdnih cest. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS:

Usmeritve za gospodarjenje z rekreacijsko in turistično funkcijo

Javna gozdarska služba mora nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, smerokazi, razgledišča,...). Pri tem je treba sodelovati s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi.

Rekreacijsko rabo usmerjati na za to primerna območja, pri tem upoštevati zakonitosti gozdnega prostora, gozdarske in druge dejavnosti v njem ter smernice pristojnih ustanov za varstvo naravne in kulturne dediščine. Kjer je rekreacijska raba v nesoglasju s pospeševanjem drugih funkcij, se pobude za urejanje poti ali gradnjo drugih rekreacijskih ali turističnih objektov skuša usmeriti na druga območja.

Spremljati je potrebno turistični obisk in oceniti vpliv na naravo, z različnimi ukrepi pa poskrbeti za razpršitev obiska v primeru prevelike obremenitve.

- Na območjih večjega obiska gozdov pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev, težiti k čimbolj naravni sestavi gozdov in oblikovanju pestrih sestojev, ohranjati večji delež starejših razvojnih faz in gospodariti z višjimi lesnimi zalogami.
- Ohranjati posamezna estetsko zanimiva drevesa, drevesa izjemnih dimenzij, plodonosne in cvetoče drevesne vrste.
- Izogibati se je potrebno velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm.
- V gozdovih z izjemno poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo podaljšati proizvodno in pomladitveno dobo, obnovo sestojev pa izvajati postopno in malopovršinsko.
- Na točkah s slikovitim razgledom izvajati vedutno sečnjo. Še posebej to velja za okolico planinskih domov, ki so na teh lokacijah prav zaradi izjemnih razgledov.
- Izvajanje del v gozdu prilagoditi času, ko ni večjega obiska, posamezne predele celo zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost, in poskrbeti za dobro označenost območja sečnje.
- Z rednim odstranjevanjem podrtega in polomljenega drevja in vejevja vzdrževati prehodnost vseh označenih poti in dostopov do rekreacijsko in turistično zanimivih objektov. Izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev.
- Pri gradnji gozdnih prometnic na območju velikega obiska uporabiti primerno mehanizacijo, pri spravilu lesa pa tehnologijo, ki bo imela najmanjše negativne vplive na gozd in obiskovalce.
- Gozdne prometnice v teh območjih se načrtuje tako, da so lahko namenjene tudi rekreaciji, potrebno jih je redno vzdrževati, po končanih delih ustrezno sanirati in urediti.
- Na območju večjega obiska skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.
- Obisk naj se usmerja v skladu s členitvijo gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma.
- Trase planinskih poti je treba po končanem delu (sečnja, spravilo) sanirati v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.
- V primeru izvajanja del na območju varovalnega pasu planinske poti je potrebno o tem obvestiti skrbnika planinske poti, še zlasti v primeru potrebe po objavi obvestila o nevarnosti na poti ali začasni zapori poti.
- Pri načrtovanju novih gozdnih prometnic se v največji možni meri upošteva potek planinske poti, ki je razviden iz evidence gozdarske javne infrastrukture.

Za mestni gozd Sevnica (Uradni list RS, št. 54/2004 in dalje) veljajo naslednje usmeritve:

- ohranjati stabilne in vitalne gozdove,
- pravočasna sanacija gozdnih sestojev po ujmah
- vse mestne gozdove varovati pred spremembo namembnosti v negozdna zemljišča
- ozaveščanje prebivalstva o pomenu aktivnega preživljanja prostega časa v naravi za zdravje ljudi

- izboljšanje interpretacije narave in kulturne dediščine v mestnem gozdu
- ohranjanje kakovosti in količine pitne vode
- uporabljati prilagojeno tehnologijo pridobivanja lesa in dosledno izvajati gozdni red,
- pozornost posvetiti območjem, ki so pomembna za varstvo narave in kulturne dediščine,
- izvajati ukrepe, ki zagotavljajo varnost obiskovalcev.
- pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat (macesen, jerebika, mokovec ...)
- oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo, barvo
- izogibati se velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm;
- ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (pešpoti, kolesarske poti, poligoni, tematski parki,...)
- ozaveščanje javnosti o pomenu mestnih gozdov in aktivnega gospodarjenja z gozdovi ter o omejitvah pri rabi gozdov

Usmeritve za gospodarjenje z estetsko funkcijo

- pospeševati estetsko zanimive, minoritetne in cvetoče drevesne in grmovne vrste. Obnovo temeljiti na naravnemu pomlajevanju in ukrepih na manjših površinah.
- V gozdovih, ki zakrivajo estetsko moteče objekte, in tistih, ki predstavljajo kuliso različnim objektom, zagotavljati raznodobno, malopovršinsko zgradbo s pestro strukturo rastišču primernih vrst. V bolj obiskanih gozdovih stremeti k večjemu deležu starejši razvojnih faz z visokimi lesnimi zalogami.
- ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih, paziti na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, poučne ali rekreativne in turistične funkcije.
- z gozdnimi prometnicami se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji vzdolž strug vodotokov in posameznim drevesom ter skupinam drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine
- ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru, evidentirati in ohranjati izjemna drevesa.

Usmeritve za gospodarjenje z lesnoproizvodno funkcijo

- lesno zalogo krepiti na kvalitetnejših osebkih,
- s pravočasnim in dovolj intenzivnim redčenjem v drogovnjakih povečevati kvaliteto in stojnost sestojev,
- v kvalitetnih debeljakih akumulirati lesno zalogo, zrele in presvetljene debeljake s podmladkom pospešeno uvajati v obnovo,
- sestoje v obnovi pospešeno prevesti v mladovja,
- v raznomernih sestojih s pomladitvenimi sečnjami ohranjati zgradbo in trajnost donosov,
- osveščati lastnike in javnost o nujnosti ukrepanja za izboljšanje večnamenske vloge gozda; sodelovati pri projektih društev in šole,
- izobraževati lastnike gozdov in ciljno javnost (individualno, seminarji, tečaji, prispevki v medijih, predavanja).

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

- ohranjati in pospeševati drevesne vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj, robinija)

- ohranjati in pospeševati druge vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. gobe, borovnice)
- prilagoditi čas sečnje in spravila proizvodnji nelesnih gozdnih proizvodov
- usmerjanje in izobraževanje javnosti o pravilih pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Usmeritve za gospodarjenje z lovnogospodarsko funkcijo

V enoti ni posebno izločenih površin za to funkcijo. Upošteva se usmeritve iz poglavja 6.2.3.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Za ohranjanje primernega življenjskega okolja za prosto živeče živali je potrebno upoštevati naslednje usmeritve, pa tudi ostala načela sonaravnega gospodarjenja z gozdom, ki tu niso zajeta:

- pospeševanje vrstne in strukturne pestrosti gozdnih sestojev,
- pospeševanje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst,
- vzdrževanje stopničastega gozdnega roba,
- ohranjanje negozdnih površin (jase, lazi, nenaseljene senožeti) v gozdni krajini,
- ohranjanje in vzdrževanje gozdnih otokov, omejkov, obvodne drevnine, posamičnega drevja in koridorje med gozdnimi prostori v kmetijski in gozdnati krajini,
- čas dela v gozdu, gozdnem prostoru in pri vzdrževanju omejkov ter obvodne drevnine prilagoditi gnezdenju in poleganju živali,
- ohranjati primeren delež odmrlih dreves in dreves z dupli,
- vzdrževanje manjših vodnih virov, ki omogočajo varen dostop za živali.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Varovalni gozdovi so bili izločeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/2005 in nasl.). V enoti so to posamezni manjši deli pobočij na katerih je gospodarjenje zaradi orografskih razmer podrejeno varovanju (Veliko Kozje, Podgorje, Polana, Radež).

Za zagotavljanje varovalne funkcije je potrebno:

- naravno obnavljati sestoje, proizvodne dobe so krajše, pomladitvene dobe pa daljše,
- ukrepati na manjših površinah,
- ohranjati stalno zastrtost tal,
- pospeševati pestro in naravno drevesno sestavo,
- odstranjevati težka, nagnjena in nevarna drevesa,
- negovati mladovja, tudi na majhnih površinah,
- puščati visoke panje pri sečnji (zaščita nižje ležečih sestojev in površin pred padajočim kamenjem),
- pospeševati žično spravilo oziroma ročno spravilo po snegu.

Po podatkih Direkcije RS za vode so območja varovalnih gozdov enote, glede na erozijsko ogroženost in verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov stabilna in neogrožena.

V gozdovih s posebnim namenom (mestni gozdovi Sevnice) je potrebno ohranjati vitalnost in stabilnost sestojev. Podrobnejše usmeritve so podane v poglavju 6.2.2.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur.l.RS št.: 114/2009, 31/2016) podrobno določa vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe. Za gozdove srednje in majhne požarne ogroženosti ni potrebno izdelovati posebnih načrtov varstva pred požarom in ni potrebno določati posebnih ukrepov za varstvo pred požari. Kljub temu je za večjo varnost pred morebitnim požarom potrebno naslednje:

- na vseh vstopih na gozdne ceste ter na lokacijah s povečanim obiskom javnosti naj bodo nameščene opozorilne table ("Čuvajmo gozd pred požarom"),
- večjo pozornost je potrebno posvetiti pri spomladanskih kmetijskih opravilih (kurjenje ob robu gozda),
- osveščanje prebivalstva,
- pri kurjenju sečnih ostankov je potrebna izjemna previdnost – kurjenje na poteh, ob vodi, v mirnem vremenu in pa seveda nadziranje kurišča.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Sevnica ni izbranih semenskih objektov.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

V času veljavnosti načrta bo prevladujoča tehnologija pridobivanja lesa ročna sečnja z motorno žago in spravilo v obliki vlačanja lesa do kamionske ceste. Želena bi bila preusmeritve iz vlačanja na vožnjo sortimentov iz gozda. Zmanjšati bi se moral delež traktorskega spravila na razdalji 400 do 600 m in večjih razdaljah. Z gostitvijo omrežja gozdnih vlak bi bilo potrebno povečati delež traktorskega spravila na razdaljah od 200 do 400 m in zmanjšati delež neodprte površine. V gospodarski enoti so tudi možnosti za izvajanje strojne sečnje.

Pri izgradnji načrtovanih gozdnih cest naj bi prevladovala bagska tehnologija in uporaba pnevmatskega kladiiva namesto miniranja. Vse večji problem postaja izvoz lesa in manipulacija ob javnih cestah. Krajevne javne poti se asfaltirajo. Skladišča lesa bo potrebno prestavljati v gozd. Prav tako bodo morala biti dovolj velika in utrjena, da se bo lahko vršilo nakladanje lesa. To bo pomenilo dodatna vlaganja.

Pri vzdrževanju gozdnih cest pa je potrebno posebno skrb posvečati odvodnjavanju meteorne vode s cestnega telesa. Posebno skrb je potrebno posvetiti pretočnosti strug potokov ob gozdnih cestah v času večjih nalivov.

Na območju gozdov na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati Usmeritve in veljavne občinske odloke, ki urejajo posamezna vodovarstvena območja.

Usmeritve za tehnologijo dela, gradnje in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV pridobiti vodno soglasje. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasja, je potrebno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09) glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:
  - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
  - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;

- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice
  - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
  - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
  - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
  - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase, z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
  - dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
  - obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
  - gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
  - morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
  - zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
  - pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV;
  - odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
  - odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
  - v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje;
  - na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov;

- za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij;
- za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta;
- pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:
  - ni predvidene kakršnakoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
  - ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
  - se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
  - bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
  - je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže;
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je potrebno upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda.

Urbani prostor

Za vse večje krčitve na površinah brez posebne zakonske zaščite so potrebne temeljite presoje ekoloških in socialnih funkcij ogroženega gozda ob naselij. Pri največjih in občutljivih posegih mora biti izražen tudi širši interes (lokalne skupnosti, gospodarstvo, turizem, naravovarstvene organizacije). Ohrani naj se gozdne ostanke.

Gozdnata krajina

Posebno pozorno je potrebno obravnavati krčitve gozda, zlasti v primeru poseganja v obstoječi gozdni rob in v gozdne zaplate v kmetijski krajini. Dopusča naj se krčitev gozdnih jezikov ob robovih vasi za potrebe obnove oz. revitalizacije vasi. Večje gozdne komplekse naj se ohrani in obvaruje pred večjimi posegi. Na kmetijskih površinah naj se ohrani posamezne gozdne otoke in gozdne koridorje. Z ohranitvijo kmetijske dejavnosti v prostoru je potrebno preprečevati zaraščanje krajine.

Umeščanje energetskih objektov in naprav v prostor naj se načrtuje tako, da se kolikor je le mogoče upošteva značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Ur. l. RS, št. 76/2004, poglavje 2.3.). Odstraniti je potrebno divja odlagališča v gozdu.

Nove stanovanjske in industrijske objekte naj se praviloma načrtuje v odmiku ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se odmik določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Odmik je potreben zaradi zagotovitve varnosti objektov.

Gozdna krajina

Veliki gozdni kompleksi naj se ohranijo v obstoječem obsegu, kakršnikoli posegi v ta prostor so nezaželeni. Ta prostor naj se tudi v prihodnje nameni zgolj sonaravnem gospodarjenju, naravi

prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Odstraniti je potrebno divja odlagališča v gozdu.

Območja upravljanja z vodami

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Podrobnejše usmeritve za krčitve na plazljivih in erozijaskih območjih so podane v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Pri krčitvah na plazljivih območjih je zaradi nenatančnosti merila Opozorilne karte verjetnosti pojavljanja plazov (1.250.000), ob upoštevanju Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

V gozdnogospodarski enoti je evidentiranih 25,4 ha drugih gozdnih zemljišč pod daljnovodi.

Zemljišča pod daljnovodi po Zakonu o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in nasl.) sodijo med druga gozdna zemljišča. Določbe ZG-a, ki se nanašajo na gozdove veljajo tudi za druga gozdna zemljišča.

Usmeritve za zemljišča pod daljnovodi

Pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov. Ob vodotokih je obvezna uporaba bioolj.

Čiščenje tras daljnovodov se izvaja v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, to je izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poleanja mladičev in gnezdenja ptic. Pri vseh delih na trasah daljnovodov ohranjati in zagotavljati prehodnost gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov.

Pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru izvajati takšne ukrepe, da se za prostoživeče živali zagotovijo prehransko in strukturno pestra grmišča.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Načrtovani možni posek za enoto znaša 431.143 m³, kar pomeni 7,4 m³/ha/leto.

Na negovalne poseke (redčenja in pomladitvene sečnje) odpade 96% načrtovanega možnega poseka v enoti. Zaradi ujm v obdobju preteklega načrta načrtujemo še nekoliko povečan delež sanitarnega poseka, ki predstavlja 4% celotnega možnega poseka.

V načrtovanem možnem poseku 74% sečne mase odpade na listavce in 26% na iglavce z intenziteto sečenj 23% na zalogo listavcev in 34% na lesno zalogo pri iglavcih.

Skupni načrtovani možni posek znaša 109% izračunanega prirastka zaloge v enoti.

V zasebnih gozdovih je načrtovan posek 419.006 m³, ali 7,5 m³/ha/leto, z intenziteto sečnje 25% na lesno zalogo. Glede na preteklo obdobje je to povečanje za 9%.

V gozdovih v državni lasti je načrtovan možni posek 9.203 m³, ali 4,2 m³/ha/leto, z intenziteto sečnje 15% na lesno zalogo. Glede na preteklo obdobje je to zmanjšanje za 50%.

V občinskih gozdovih je skupno načrtovan možni posek 2.934 m³.

Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitiv.	Prebiralne						
Skupaj GGE										
Iglavci	m ³	39.768	63.444	0	0	0	7.781	110.993	33,8	135,4
	%	35,8	57,2	0,0	0,0	0,0	7,0	100,0		
Listavci	m ³	107.262	204.687	0	0	0	8.201	320.150	22,5	101,8
	%	33,5	63,9	0,0	0,0	0,0	2,6	100,0		
Skupaj	m³	147.030	268.131	0	0	0	15.982	431.143	24,6	108,7
	%	34,1	62,2	0,0	0,0	0,0	3,7	100,0		
Zasebni gozdovi										
Iglavci	m ³	38.397	61.486	0	0	0	6.326	106.209	34,4	139,2
	%	36,2	57,8	0,0	0,0	0,0	6,0	100,0		
Listavci	m ³	105.557	199.797	0	0	0	7.443	312.797	23,0	104,0
	%	33,7	63,9	0,0	0,0	0,0	2,4	100,0		
Skupaj	m³	143.954	261.283	0	0	0	13.769	419.006	25,1	111,2
	%	34,4	62,3	0,0	0,0	0,0	3,3	100,0		
Državni gozdovi										
Iglavci	m ³	1.110	1.552	0	0	0	1.352	4.014	27,2	96,8
	%	27,7	38,6	0,0	0,0	0,0	33,7	100,0		
Listavci	m ³	1.137	3.629	0	0	0	423	5.189	11,6	50,6
	%	21,9	69,9	0,0	0,0	0,0	8,2	100,0		
Skupaj	m³	2.247	5.181	0	0	0	1.775	9.203	15,4	63,9
	%	24,4	56,3	0,0	0,0	0,0	19,3	100,0		
Občinski gozdovi										
Iglavci	m ³	261	406	0	0	0	103	770	15,3	50,5
	%	33,9	52,7	0,0	0,0	0,0	13,4	100,0		
Listavci	m ³	568	1.261	0	0	0	335	2.164	13,5	59,6
	%	26,2	58,3	0,0	0,0	0,0	15,5	100,0		
Skupaj	m³	829	1.667	0	0	0	438	2.934	13,9	56,9
	%	28,3	56,8	0,0	0,0	0,0	14,9	100,0		

Karta ukrepov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

V spodnji preglednici so prikazana načrtovana gojitvena dela, ki omogočajo obnovo gozda, preprečujejo ogroženost sestojev, krepijo biološko pestrost, stabilnost in kakovost sestojev.

Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	45,69	3,00	2,00	50,69
Priprava tal	ha	3,05	0,20	0,00	3,25
Sadnja	ha	1,16	0,20	0,00	1,36
Obžetev	ha	6,34	5,16	0,00	11,50
Nega mladja	ha	30,93	1,08	0,00	32,01
Nega gošče	ha	121,95	18,59	5,56	146,10
Nega letvenjaka	ha	19,10	2,23	0,00	21,33
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,85	0,00	5,00	17,85
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	400	0	400
Zaščita z ograjo	m	850	0	350	1.200
Varstvo pred žuželkami	dni	100,0	20,0	0,0	120,0

V gozdovih enote je nege mladja, gošče, letvenjaka in tanjšega drogovnjaka skupno načrtovano na 217 ha. Od tega je v obstoječem mladovju načrtovano 100 ha nege. Preostala nega je načrtovana v sestojih v obnovi, v katerih je predviden končni posek (~460 ha) in je odvisna od dejanske realizacije.

Glede na preteklo ureditveno obdobje je nega načrtovana na več kot 70% manjši površini.

Ukrep priprava sestoja je načrtovan v sestojih, kjer je za kvalitetnejšo obnovo, ocenjena potreba odstranjanja grmovnic in podstojnega sloja.

Umetna obnova s saditvijo je pri rednem gospodarjenju načrtovana na 1,36 ha. Za zaščito je večinoma predvidena postavitve ograj.

Za saditev je predvideno 2.800 sadik v razmerju 46% graden, 32% g.javor in 21% d.češnja.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Izvedba biomeliorativnih del (ukrepov) ne vpliva samo na nekaj vrst lovne divjadi, ampak je smisel izvajanja biomeliorativnih del širši. Namen teh del je izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za živali, ki se zaradi načina gospodarjenja v določenih segmentih siromaši v škodo prosto živečih divjih živali.

Na območju GGE se izvajajo naslednja biomeliorativna dela, ki se načrtujejo z dvoletnimi lovsko upravljavskimi načrti:

- vzdrževanje pasišč v gozdu: prednost pri izvedbi imajo košenice v večjih gozdniških kompleksih,
- vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov: tovrstna dela pridejo v poštev v nižinskem delu GGE ob Savi, ker so namenjena v prvi vrsti vzdrževanju pogojev za življenje male divjadi,
- vzdrževanje in izdelava vodnih virov v gozdu: za potrebe divjadi je potrebno vse obstoječe vodne vire vzdrževati v smislu dostopnosti vodnega vira prostoživečim divjim živalim,
- sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja: namen tega ukrepa je v popestritvi prehranskih možnosti v gozdni krajini, še posebej v višjih legah.

Med drugim je zaželeno v sestojih puščati drevesa z dupli in postavljati gnezdilnice, v katerih si možnost gnezdenja najdejo številni duplarji.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Skoraj polovica gozdov enote je na varovanih območjih po predpisih o ohranjanju narave in je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti najbolj razširjena funkcija. Vse ukrepe v enoti načrtujemo tudi v cilju ohranjanja ugodnega življenjskega prostora za kvalifikacijske vrste.

V naravovarstvenih usmeritvah za načrt enote je po usmeritvah za posemne upravljavske cone poudarjena ohranitev naravne sestave gozdov, zmerne sečnje ob vodotokih in puščanje odmirajočega debelega drevja naravnemu razkroju.

Poleg predpisanih gojitvenih del načrtujemo na območju Nature 2000 še naslednje biomeliorativne ukrepe za krepitev funkcij:

Preglednica 57/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Enota	Obseg
670 - Puščanje stoječe biomase	m ³	50
651 - Ohranjanje biotopov – sečnja	m ³	20
652 - Ohranjanje biotopov – nega	ha	2
653 – Naravni razvoj biotopov	m ³	50

Ukrepi so konkretizirani po odsekih na obrazcih E4 v prilogah pod usmeritvami za zagotavljanje funkcij gozdov.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V GGE Sevnica ni predelov kjer gradnja gozdnih cest ne bi bila mogoča. Glede na odprtost gozdov je potrebno obravnavati in strokovno presoditi vsako namero za vlaganje v gozdno infrastrukturo na celotnem območju gospodarske enote. Kjer je na mestu posega v gozd in gozdni prostor poudarjena ekološka ali socialna funkcija na 1. stopnji, se predpiše dodatne pogoje pri posegu ali pa se poseg zavrne.

Preglednica 58: Načrtovana gradnja gozdnih vlak po lastništvu (v metrih)

LETO	ZG		DG	
	nove	rekonstruirane	nove	rekonstruirane
2023-2032	20.000	5.000	1.000	1.500

Prednostno območje za gradnjo gozdnih cest je severno pobočje pod Metnim vrhom.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 11).

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko in estetsko vlogo in dajejo krajini poseben pečat, še posebno v kmetijski krajini, ki jo je v enoti 6%. Predstavljajo biokoridorje v krajini, povečujejo biološko pestrost in so v kmetijski krajini edini ostanki naravne vegetacije. Nudijo zatočišče živalim in omogočajo pretok snovi in energije skozi krajino.

Zaradi ekološke stabilnosti je poleg prisotnosti tega gozdnega drevja pomembna tudi njihova prostorska razporeditev. Z upoštevanjem lege in razporeditve le - teh smo jih razvrstili v naslednje skupine:

- obvodno drevje in grmovna vegetacija,
- omejki in skupine dreves med kmetijskimi površinami,
- drevje ob cestah in poteh,
- stara drevesa in osamelci sredi polj,
- vse posamične prvine gozdne vegetacije v gozdnati in kmetijski krajini.

Vse skupine drevja opravljajo pomembno funkcijo ohranjanja biotske pestrosti, estetsko in higiensko - zdravstveno funkcijo. Posamezne skupine drevja opravljajo varovalno in zaščitno funkcijo. Nekatera drevesa predstavljajo naravno vrednoto.

Pri obvodnem drevju in grmovni vegetaciji je potrebno skrbeti za stopničasto zgradbo s pestro drevesno in grmovno sestavo. Pri prestarih in pomanjkljivih, nestabilnih zasnovah je potrebno poskrbeti za obnovo in pomladitev. Pomlajuje se enkrat ena, drugič druga stran struge. Neposredno ob vodi se redči močnejše in izseka večja drevesa, da je omogočen neoviran pretok vode. Na poplavnih površinah se puščajo večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Potrebno je odstraniti vse sečne ostanke iz vodotokov.

V omejkah in skupinah dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, je potrebno skrbeti za ohranjanje biološke pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Posek naj bo omejen zgolj na sanitarne sečnje. Gozdni rob naj se oblikuje galerijsko.

Tudi ob cestah in poteh naj bo zgradba stopničasta in dovolj strnjena, da deluje protihrupno.

Posamezna stara drevesa in osamelce sredi polj (kmetijska krajina) je potrebno ohranjati, oziroma jih ob potrebnem poseku pravočasno nadomestiti s sadnjo.

V ostalih posamičnih prvinah gozdne vegetacije v obeh tipih krajine (gozdnata in gozdna) se skrbi predvsem, da se ne izsekajo. Izsekujejo se le najbolj nevitarna drevesa, redčijo se mlajše razvojne faze.

Pri sečnji drevja v vseh omenjenih skupinah, ki ga napadejo gospodarsko pomembni primarni škodljivci, se je potrebno držati enakih predpisov, ki sicer veljajo za drevje v gozdu (npr. za zatiranje smrekovega lubadarja).

ZGS skrbi, da bodo lastniki posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja zunaj naselij na primeren način seznanjeni in motivirani za delo s temi površinami.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana za državne gozdove, skupaj za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti ter skupaj za celotno gozdnogospodarsko enoto.

Prihodki:

Prihodek (vrednost lesa na KC) je izračunan na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, ob predpostavki je, da je ob realizaciji vse količine načrtovanega možnega poseka, debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu – ter na podlagi izdelanih tablic, ki kažejo modelno strukturo sortimentov v odvisnosti od debeline drevesa, drevesne vrste in kakovosti rastišča/tarife. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdno – lesnih sortimentov na kamionski cesti v prvi polovici leta 2022, ki smo jih pridobili iz spletnega portala Woodchain manager, podatkov SIDG in podatkov objavljenih v Kmečkem glasu.

Stroški:

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen odsek in sektor lastništva. Ti povprečni parametri so gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce).

Pri izračunu so upoštevane neto količine (m³) gozdnih lesnih sortimentov, pri čemer sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m³, in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški dela oz. delovne ure so enotni za vsa lastništva in znašajo za sečnjo 17,78 €/h in za spravila 32,09 €/h. Za strošek manipulacije na KC je upoštevano 3 minute na m³.

Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del. Vrednost dnine znaša 134,03 €/delovni dan. To je 50% dnine gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50% dnine sekača (delavec z motorno žago) po kalkulacijskih osnovah SKZG za ceno gozdarskega dela za leto 2010. Po analizi evidence gojitvenih in varstvenih del ugotavljamo, da se je približno 50% opravljenih dnin za gojitvena in varstvena dela opravilo z motorno žago. Pri materialnih stroških so upoštevane okvirne cene sadik in semena v drevesnicah v letu 2022 ter pogodbene cene za varstveni material za leto 2022. Vse cene so brez DDV.

Stroški za vzdrževanje gozdnih cest so izračunani na podlagi povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v gozdnogospodarskem območju ki sestoji iz tekočega vzdrževanja cest, zimskega pluženja in periodičnega vzdrževanja cest. Osnova za kalkulacijo je metodologija, ki je opredeljena v uredbi za vzdrževanje gozdnih cest ter dejanska dolžina gozdnih cest v enoti.

Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak znašajo v državnih gozdovih 0,50 €/m³ in v ostalih gozdovih 0,30 €/m³.

Vse postavke so prikazane na enoto neto m³ in hektar gozdne površine.

Preglednica 59/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni in ostali gozdovi		Državni gozdovi	
	Skupaj €	€/ m ³	Skupaj €	€/ m ³
Vrednost lesa na KC	25.180.004	60	534.442	58
Strošek poseka in spravila	8.181.200	19	179.861	20
Razlika	16.998.804	41	354.582	39

Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj €	€/ m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	25.714.447	68,38	100,0
Stroški sečnje in spravila	8.361.061	22,23	32,5
Stroški gojenja in varstva gozdov	144.725	0,38	0,6
Stroški vzdrževanje gozdnih cest	288.496	0,77	1,1
Stroški vzdrževanje vlak	114.418	0,30	0,4
Stroški skupaj	8.908.701	23,69	34,6
Dohodek	16.805.745	44,69	65,4
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	59.496	0,16	0,2
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	106.400	0,28	0,4
Skupaj predvidene spodbude	165.896	0,44	0,6
Dohodek + spodbude	16.971.641	45,13	66,0

Poudariti je potrebno, da je ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi narejena ob predpostavki, da bo posekan ves najvišji možni posek na celotni površini, da bodo opravljena vsa gojitvena in varstvena dela, da se bodo tekoče vzdrževale vse gozdne ceste ter da se bodo enkrat v desetletju vzdrževale tudi vlake. Prikazane so tudi ocene spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter vzdrževanje gozdnih prometnic.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

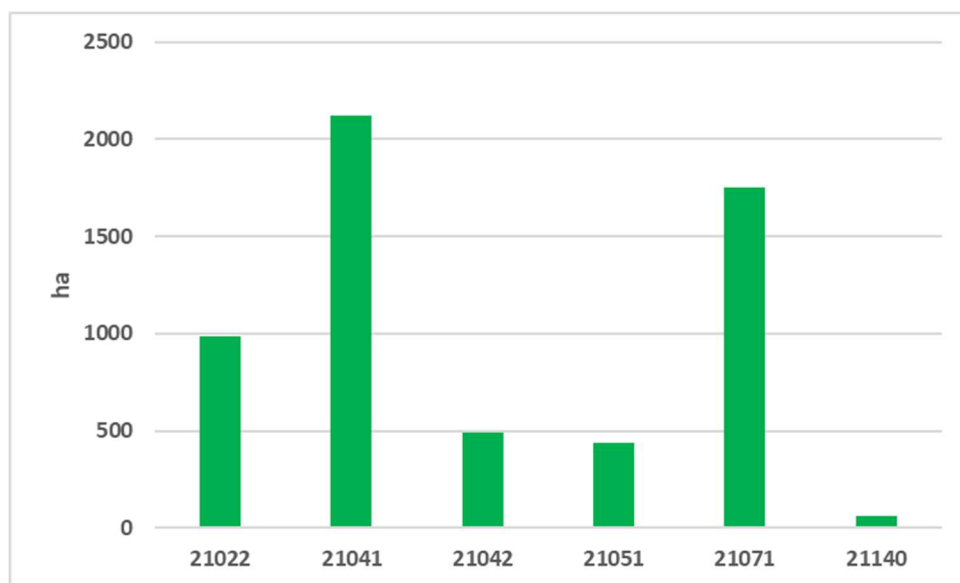
Pri združevanju gozdov v rastiščnogojitvene razrede (RGR) smo upoštevali: enotne rastiščne razmere, stopnjo ohranjenosti, sorodnost gozdnogospodarskih ciljev in usmeritve GGN GGO Brežice ter Pravilnika.

V primerjavi s preteklim načrtom je v enoti izločen en razred več. Spremenjena hrastova rastišča so dosedaj bila znotraj bukovih. V sedanjem načrtu so izločena posebej. Usmeritve pri sonaravnemu gospodarjenju z razredom morajo slediti rastiščnimi danostmi.

Z uveljavitvijo nove Tipologije gozdnih rastišč Slovenije (Kutnar in sod., 2012) se je spremenilo poimenovanje razredov.

Preglednica 61: Pregled novih poimenovanj RGR

Staro ime RGR	Novo ime RGR
	21022-Zasmrečena gradnova belogabrovja
00041-Bukovja na silikatih	21041-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah
00042-Zasmrečena bukovja na silikatih	21042-Zasmrečena podgorska bukovja na silikatnih kamninah
00051-Gozdovi toploljubnih listavcev	21051-Gozdovi toploljubnih listavcev
00071-Podgorska bukovja na karbonatih	21071-Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Grafikon 4: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 5).

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena gradnova belogabrovja - 21022

Razred združuje nižinske in gričevnate gozdove na rastiščih doba, gradna in b.gabra (Loka, Črna hosta, Razbor, Breg, Kladje, Lončarjev Dol, Brezovo).

Površina razreda je 983,34 ha. Predstavlja 17% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 91% gozdov v zasebni lasti.

Po gospodarskih kategorijah spadajo vsi gozdovi razreda v večnamenske gozdove.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Največ je gozdov s 1. stopnjo poudarjenosti higiensko-zdravstvene in estetske funkcije (pasovi okrog smetišč). Gozdne površine v kmetijski krajini imajo na 1. stopnji funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in estetsko na 2. stopnji. Gomilno grobišče Kladje nad Blanco in gomila Grbelne imata na 1. stopnji funkcijo varovanja kulturne dediščin, na 2. stopnji pa Loško-Račiško in Doljne Brezovško polje ter vplivno območje cerkva v Doljnem Brezovem in Razborju. Na 1. stopnji smo pripisali poučno in turistično funkcijo gozdni učni poti Loka, stojiščem za čebelnjake funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin in kolesarskim potem rekreacijsko. Hidrološko funkcijo na 1. stopnji ima manjše ožje vodovarstveno območje, na 2. stopnji pa širše vodovarstveno območje in pasovi ob vodotokih.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Na najnižjih legah je matična podlaga holocenski in pleistocenski sediment, prod, pesek (nekarbonatni) in glina. Na teh kamninah prevladujeta psevdoglej in glejna tla, občasno izprani psevdoglej in rjava distrična tla. V nekoliko višjih legah so kremenovi peščenjaki in laporji pomešani z apnenci. Prevladujejo srednje globoka distrična rjava tla. Razred zaznamuje gozdni rastiščni tip *Kisloljubno gradново belogabrovje*.

Preglednica 62/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
521	<i>Nižinsko črnojelševje</i>	1,24	0,1
531	<i>Dobovje in dobovo belogabrovje</i>	23,57	2,4
541	<i>Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje</i>	44,49	4,5
551	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	6,65	0,7
554	<i>Gradново bukovje na izpranih tleh</i>	6,25	0,6
561	<i>Bazoljubno gradnovje</i>	20,70	2,1
611	<i>Gorsko črnojelševje in velikojesenovje</i>	55,04	5,6
711	<i>Kisloljubno gradново belogabrovje</i>	641,56	65,3
731	<i>Kisloljubno gradново bukovje</i>	103,12	10,5
732	<i>Kisloljubno hrastovje</i>	80,72	8,2
	Skupaj	983,34	100,0

Ponderirano za razred znaša produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) 8,07 m³/ha/leto ob sedanji zastopanosti drevesnih vrst.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi visokega deleža iglavcev za 20% višja od modelne (6,71 m³/ha/leto).

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

1/2 razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi, v katerih prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi; v največjem deležu so gozdovi razreda raznomerni;

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 308,7 m³/ha, letni prirastek pa 6,79 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga je višja od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 43% iglavcev. Največ zaloge je skoncentrirane v drevju III. in IV. debelinskega razreda.

Iglavci v povprečju priraščajo 2,3% lesne zaloge na leto, listavci pa 2,1%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 46% letnega prirastka.

Preglednica 63/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,6	16,6	25,7	31,9	19,2	133,0	43,1	3,10	45,7
Listavci	6,6	22,5	26,4	23,3	21,2	175,7	56,9	3,69	54,3
Skupaj	6,6	19,9	26,1	27,1	20,3	308,7	100,0	6,79	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V povprečni lesni zalogi je največ smreke z 33%, gradna z 18%, sledi bukev z 15%, rd.bor z 10%, kostanj z 7%, b.gaber z 6%... Primešani so še: dob, g.javor, robinija, č.jelša, cer...

Podmladek pokriva 26% površine razreda. V njem je največ smreke in bukve.

Preglednica 64/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	100,6	1,4	30,5	0,4	0,0	45,0	61,2	9,1	55,3	5,1
stanje	%	32,6	0,5	9,9	0,1	0,0	14,6	19,8	2,9	17,9	1,7
Naravno stanje	m ³ /ha	20,1	0,3	10,2	0,0	0,0	25,9	117,7	15,3	107,8	11,5
stanje	%	6,5	0,1	3,3	0	0	8,4	38,1	5,0	34,9	3,7

Ohranjenost gozdov

V razredu je 91% gozdov spremenjenih. 9% gozdov pa ima ohranjeno drevesno sestavo.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih gozdovih prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi. Zavzemajo 90% raznodobnih sestojev razreda. Najmanj je mladovij.

Skoraj 1/2 razreda sestavljajo raznomerni sestoji. Večinoma so pomanjkljivo negovani.

Zasnova mladovij in drogovnjakov je povečini pomanjkljiva. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani, rahlega do normalnega sklepa.

Preglednica 65/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,23	6,5	44,7	48,8	0,0	29,6	33,6	36,8	0,0	23,7	56,7	11,3	8,3
Drogovnjak	47,52	0,0	34,1	47,5	18,4	3,0	31,1	65,9	0,0	42,0	28,8	10,8	18,4
Debeljak	307,02					8,4	78,6	13,0	0,0	2,8	21,4	56,0	19,8
Sestoj v obnovi	146,19					6,8	87,3	5,9	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	14,72					0,0	100,0	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	457,65					0,0	77,8	22,2	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	3,01	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	983,34												

Kakovost drevja

Med ocenjenimi listavci ima največji delež dreves dobro kakovost (50%), sledi prav dobra ter zadovoljiva kakovost. Iglavci povečini imajo ocenjeno dobro kakovost.

Poškodovanost sestojev

Ocenjen delež poškodovanega drevja v tem razredu je 7%. Kar je enako povprečju v enoti. Največ je poškodb na vejah (4,4%), kar so večinoma posledice sečnje in ujm.

Odmrlo drevje

Povprečno je na hektar površine 38 odmrlih, večinoma ležečih dreves. Od tega največ v I. razširjenem debelinskem razredu (87%). Povprečno je v gozdovih razreda 21,8 m³/ha odmrle mase, kar je več od povprečja za enoto (18,25 m³/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih sedanjega razreda je posekano 38.606 m³ lesa (48% iglavcev) oz 39,7 m³/ha. Realizacija je v preteklem desetletju dosegla 60%. Posek iglavcev je bil jakosti 19% na lesno zalogo, listavcev pa 10%.

Izveden posek predstavlja 19,3% poseka vseh gozdov enote.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ smreke (33%), hrasta (18%), dr.trdih.list. (17%), bora (15%) in bukve (14%).

Sečnja je bila najbolj intenzivna v V. debelinskem razredu, oz. pri najdebelejših drevesih.

Preglednica 66/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	36,35	0,00	0,0
Priprava tal	ha	1,38	0,35	25,4
Sadnja	ha	0,20	1,05	525,0
Obžetev	ha	1,52	0,10	6,6
Nega mladja	ha	18,66	5,31	28,5
Nega gošče	ha	19,22	2,00	10,4
Nega letvenjaka	ha	8,77	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,83	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	13,60	0,0

Od predpisanih del nege v mladovjih, najbolje je bila realizirana nega mladja (29%).

Bila je realizirana umetna obnova s sadnjo na 1,05 ha ter nega in zaščita nasada.

Med opravljena dela varstva pred žuželkami sodijo večinoma dela na čiščenju in postavljanju kontrolno-lovnih pasti za podlubnike.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov razreda se je v zadnjem desetletju povečala za novodoločene gozdne površine (zaraščanja). Povprečna lesna zaloga razreda se je zmanjšala za 0,9 m³/ha, letni prirastek pa je manjši za 0,79 m³/ha.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 3,97 m³/ha/leto ali 13% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 110% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 67/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	992,39	108,7	181,4	290,1	3,28	4,44	7,72	1,44	1,11	2,55
2013	972,16	99,3	210,2	309,5	2,54	5,04	7,58	1,91	2,06	3,97
2023	983,34	133,0	175,7	308,6	3,10	3,69	6,79	4,68	3,65	8,33

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem se je delež iglavcev v povprečni zalogi povečal za 11 odstotnih točk. Med listavci je znatneje opadel delež bukve.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	26,9	0,1	10,3	0,1	0,1	20,3	21,2	2,5	17,4	1,1
2013	25,5	0,1	6,4	0,1	0,0	28,4	17,8	2,8	17,7	1,2
2023	32,6	0,5	9,9	0,1	0,0	14,6	19,8	2,9	17,9	1,7

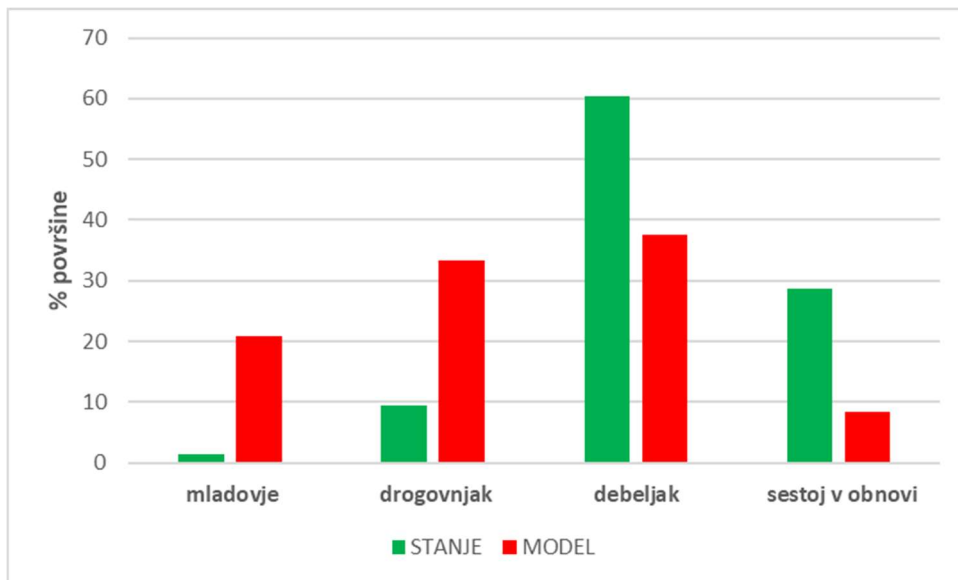
Razvojne faze in zgradbe sestojev

V razredu raste delež raznomernih sestojev in sestojev v obnovi.

Preglednica 68/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	7,23	0,7	1	25	21	105,83	-93
Drogovnjak	47,52	4,8	9	40	33	169,32	-72
Debeljak	307,02	31,2	61	45	38	190,49	61
Sestoj v obnovi	146,19	14,9	29	10	8	42,33	245
Raznomerno (ps-šp)	14,72	1,5					
Raznomerno (sk-gnz)	457,65	46,6					
Pionirski gozd z grmišči	3,01	0,3					
Skupaj	983,34	100,0	100,0	120	100,0		

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21022

Modelno razvojno strukturo za raznodobne gozdove v razredu smo določili s pomočjo modelnih parametrov, ki so bili narejeni za območne rastiščnogojitvene razrede (modelni deleži razvojnih faz in ciljno proizvodno obdobje).

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je v primerjavi z modelnim stanjem preveč debeljakov in sestojev v obnovi, drogovnjakov in mladovij pa je premalo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 29,5%, bor 9,9%, jelka 0,5%, bukev 14,0%, hrast 23,1%, plem. listavci 3,0%, drugi trdi list. 18,0%, mehki list. 2,0%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: na 52% površine gozdov razreda raznodobni gozdovi (mladovje 12%, drogovnjak 7%, debeljak 34%, sestoj v obnovi 47%), na 48% površine razreda raznomerni gozdovi.

Ciljna povprečna lesna zaloga v razredu ~294 m³/ha (39,9% igl.); končna lesna zaloga (lesna zaloga debeljakov preden ga začnemo obnavljati) je 560 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka B, bor C, bukev A2, hrast C, pl. listavci B, dr. trdi in mehki listavci D.

Ciljno stanje je moč doseči v 10-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

V raznodobnih gozdovih sestojno gospodarjenje s ciljem premene v bolj naravne oblike. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 120 let, pomladitvena doba 10 let. Težiti zastornem gospodarjenju na nekoliko večjih površinah. Pospeševati hrast v vseh razvojnih fazah.

V raznomernih s pomladitvenimi sečnjami ohraniti obstoječ način gospodarjenja s ciljno povprečno zalogo ~260-270 m³/ha.

Usmeritve po razvojnih fazah:

MLADOVJA

V naslednjem desetletju, ob predpostavljani realizaciji načrtovanih ukrepov, pričakujemo mladovja na 12% površine raznodobnih gozdov razreda oz. na vsaj 60 ha. V obstoječih mladovjih:

- intenzivneje izvajati nego v sestojih, ki so bili opisani kot nenegovani,
- pri ukrepih nege pospeševati graden,
- mladovja intenzivneje varovati pred pepelovko,
- ob morebitni pomanjkljivi obnovi uporabiti dopolnilno sadnjo (setev) gradna,
- zagotavljati pestro naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati plodonosne vrste.

DROGOVNJAKI

Načrtovana povprečna jakost sečnje znaša 32% lesne zaloge pri iglavcih in 14% lesne zaloge pri listavcih v desetletju. V drogovnjakih:

- zmanjšati delež pomanjkljivo negovanih in nenegovanih sestojev;
- pri uravnavanju drevesne sestave slediti ciljnemu razmerju za razred (pospeševati graden),
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati redko zastopane drevesne in grmovne vrste.

DEBELJAKI

- načrtovani delež debeljakov za redčenje znaša 53% s povprečno jakostjo ukrepanja 22% na lesno zalogo iglavcev in 10% na zalogo listavcev.
- za 47% debeljakov je načrtovano uvajanje v obnovo (144 ha), s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 33% na zalogo iglavcev in 19% na zalogo listavcev v desetletju.
- v mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja in akumulirati vrednostni prirastek (kvalitetnem drevju sproščati krošnje).
- v starejših debeljakih posamezna razvrednotena drevesa puščati za stoječa habitatna drevesa.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- delež sestojev v obnovi predviden za nadaljevanje obnove znaša 61% s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 37% na lesno zalogo iglavcev in 34% na zalogo listavcev.
- za 39% sestojev v obnovi (57 ha) je načrtovan zaključek obnove.

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v razredu.
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo.
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 39% na lesno zalogo iglavcev in 16% na zalogo listavcev.
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa.
- nego opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu.
- v podmladku pospeševati hrast.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež hrasta in zmanjšati delež iglavcev. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Povprečno je za gozdove razreda načrtovan posek 83 m³/ha. Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo povprečna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu zmanjšala na ~294 m³/ha. Delež iglavcev naj bi upadel za 3 odstotne točke.

Preglednica 69/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	43,1	56,9	100,0
- ciljno %	39,9	60,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	133,0	175,7	308,7
- ciljna (m ³ /ha)	117,0	176,0	294,0
Prirastek (m ³ /ha)	3,10	3,69	6,79
Možni posek (m ³ /ha)	46,8	36,5	83,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,68	3,65	8,33
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	35,2	20,8	27,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	151,0	98,9	122,7
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 70/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	11.487	32.541	0	0	0	1.991	46.019	35,2	151,0
	%	25,0	70,7	0,0	0,0	0,0	4,3	100,0		
Listavci	m ³	9.393	25.687	0	0	0	815	35.895	20,8	99,0
	%	26,2	71,5	0,0	0,0	0,0	2,3	100,0		
Skupaj	m³	20.880	58.228	0	0	0	2.806	81.914	27,0	122,7
	%	25,5	71,1	0,0	0,0	0,0	3,4	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 27,0% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz pomladitvenih sečenj.

Preglednica 71/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	16,72	16,72
Priprava tal	ha	0,45	0,45
Sadnja	ha	1,16	1,16
Obžetev	ha	1,48	6,58
Nega mladja	ha	5,40	5,70
Nega gošče	ha	9,94	9,94
Nega letvenjaka	ha	1,54	1,54
Zaščita z ograjo	m	850	850

Poudarek je predvsem na negi obstoječih, s sadnjo saniranih površin, negi naravnega mladovja in pripravi debeljakov na naravno obnovo.

Saditev je predvidena na površini 1,16 ha z 2.400 sadik v razmerju 54% graden, 29% g.javor in 17% d.češnja. Za potrebno zaščito je predvidena postavitvev ograje.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - 21041

Največji rastiščnogojitveni razred združuje bukove gozdove kolinskega pasu na povečini nekarbonatni, peščeni matični podlagi. Največje površine so v predelih: Podgorica, Log, Metni vrh, Žurkov Dol, Poklek, Čanje...

Površina razreda je 2.122,04 ha. Predstavlja 36% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 99% gozdov v zasebni lasti.

Po gospodarskih kategorijah spadajo vsi gozdovi razreda v večnamenske.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Največ gozdov ima na 1. stopnji poudarjeno klimatsko in higiensko-zdravstveno (pas gozda okrog naselij) funkcijo ter funkcijo varovanja kulturne dediščine (Arheološko najdišče Ajdovski gradec, cerkve). Na manjših površinah je prisotna funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (gozdne površine v kmetijski krajini, travišča in cona raka koščaka). Kolesarske poti imajo rekreacijsko na 1. stopnji.

Na 2. stopnji je največ gozdov s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000 in EPO), pridobivanja drugih gozdnih dobrin (območja gozdne čebelje paše, gozdovi z večjim deležem kostanja). Hidrološko funkcijo predstavljajo širša vodovarstvena območja, kraški svet in pasovi ob vodotokih.

Habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 72/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	731	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>
		551	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>
		752	<i>Predpanonsko podgorsko bukovje</i>
9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>
6210*	Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco Brometalia</i>) (* pomembna rastišča kukavičevk)		

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Gozdovi tega razreda se pojavljajo na zmerno do močno kislih rjavih tleh, ki so se razvila na nekarbonatni peščeni podlagi in mestoma na mešani podlagi (laporji in apnenci z roženci). Tla so razmeroma globoka in bogata.

Prevladuje gozdni rastiščni tip *Kisloljubno gradnovo bukovje*.

Preglednica 73/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	6,67	0,3
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	114,14	5,4
554	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	34,75	1,6
561	Bazoljubno gradnovje	5,35	0,3
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	3,73	0,2
600	Podgorsko-gorsko lipovje	1,86	0,1
611	Gorsko črnojelševje in velikojesenovj	66,06	3,1
711	Kistoljubno gradnovno belogabrovje	56,34	2,7
731	Kistoljubno gradnovno bukovje	1.557,72	73,3
732	Kistoljubno hrastovje	173,47	8,2
751	Kistoljubno bukovje z rebrenjačo	51,95	2,4
752	Predpanonsko podgorsko bukovje	50,00	2,4
	Skupaj	2.122,04	100,0

Ponderirano za razred znaša produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) 7,67 m³/ha/leto ob sedANJI zastopanosti drevesnih vrst.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi večjega deleža iglavcev nekoliko višja od modelne (7,59 m³/ha/leto).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Razred gradijo večinoma mešani skupinsko raznodobni gozdovi. Na 13% površine so raznomerni mešani gozdovi ter pionirski sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 309,3 m³/ha, letni prirastek pa 6,66 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je višja od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 12% iglavcev. Največ zaloge je skoncentrirane v III. in IV. debelinskem razredu.

Iglavci v povprečju priraščajo 2,4% lesne zaloge na leto, listavci pa 2,1%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 14% letnega prirastka.

Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,9	20,9	26,8	26,8	17,6	37,1	12,0	0,90	13,5
Listavci	5,8	21,0	26,3	23,1	23,8	272,2	88,0	5,76	86,5
Skupaj	6,1	21,0	26,4	23,5	23,0	309,3	100,0	6,66	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami je v lesni zalogi največ bukve z 50%, sledi graden z 18%, kostanj z 6%, b.gaber z 5%, rdeči bor z 3%. Primešani so še: g.javor, cer, robinija, č.jelša, češnja, breza...

Podmladek pokriva 22% površine razreda. V njem je največ bukve in dr.trdih listavcev.

Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	23,8	2,1	10,7	0,3	0,2	154,8	56,4	8,3	46,2	6,6
	%	7,7	0,7	3,5	0,1	0,1	50,0	18,2	2,7	14,9	2,1
Naravno stanje	m ³ /ha	0,9	0,6	0,3	0,0	0,0	175,6	60,0	16,2	48,0	7,4
	%	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	56,8	19,4	5,2	15,5	2,4

Glede na naravno zastopanost drevesnih vrst primanjkuje predvsem bukke, smreke pa je preveč.

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi razreda so po kriterijih Pravilnika ohranjeni. Mestoma so sestoji spremenjeni z nasadi iglavcev.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih gozdovih je največ debeljakov. Zavzemajo 60% raznodobnih sestojev razreda. Slaba 1/3 raznodobnih gozdov so sestoji v obnovi. Najmanj je mladovij.

Zasnova mladovij je povečini dobra. Negovanost pa je slabša. Pri drogovnjakih so zasnove večinoma dobre. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani, rahlega do normalnega sklepa.

Raznomerni sestoji so večinoma pomanjkljivo negovani ali nenegovani.

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	40,35	10,0	85,1	4,9	0,0	8,2	40,3	51,5	0,0	36,2	56,9	6,9	0,0
Drogovnjak	193,52	1,9	53,5	42,5	2,1	7,8	51,0	41,2	0,0	40,8	42,0	10,8	6,4
Debeljak	1.097,52					9,2	79,0	11,8	0,0	2,4	52,0	43,9	1,7
Sestoj v obnovi	499,76					4,9	86,8	8,3	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	3,30					0,0	0,0	100,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	272,98					0,0	57,3	42,7	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	14,61	0,0	16,2	83,8	0,0								
Skupaj	2.122,04												

Kakovost drevja

Prevladuje drevje dobre in prav dobre kakovosti. 10% ocenjenih dreves pa ima odlično kakovost.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je v tem razredu 7,1%. Kar je podobno povprečju v enoti. Največ je poškodb na deblu in korenčniku (3,7%).

Odmrlo drevje

Povprečno je na hektar površine nekaj več kot 26 odmrlih dreves. Od tega največ v I. razširjenem debelinskem razredu (88%). Povprečno je v gozdovih razreda 16,0 m³/ha odmrle mase, kar je nekoliko manj od povprečja za enoto (18,25 m³/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih sedanjega razreda je posekano 81.437 m³ lesa, oz. 39,5 m³/ha. Realizacija je v preteklem desetletju dosegla 54%. Posek iglavcev je bil jakosti 14% na lesno zalogo, listavcev pa 13%.

Izveden posek predstavlja 41% poseka vseh gozdov enote.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ bukve (45%), dr.trdih.list. (19%), hrasta (18%), smreke (9%), pl.list (2%)...

Sečnja je bila najbolj intenzivna v V. debelinskem razredu, oz. pri najdebelejših drevesih.

Preglednica 77/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	146,50	2,60	1,8
Priprava tal	ha	1,83	0,35	19,1
Obžetev	ha	1,68	0,40	23,8
Nega mladja	ha	89,56	3,20	3,6
Nega gošče	ha	106,18	2,60	2,4
Nega letvenjaka	ha	45,04	1,20	2,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	33,47	0,35	1,0
Zaščita z ograjo	m	400,00	350,00	87,5
Sadnja	ha	0,00	0,55	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	4,57	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	200,00	0,0

Nega v mladovjih je realizirana na zanemarljivi površini.

Opravljena je bila sanacijska sadnja (0,55 ha) ter zaščita nasada z ograjo.

Med opravljena dela varstva pred žuželkami sodijo večinoma dela na čiščenju in postavljanju kontrolno-lovnih pasti za podlubnike.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov razreda se je v zadnjem desetletju povečala za novodoločene gozdne površine (zaraščanja). V preteklem načrtu je površina razreda bila večja, kot sedaj. Del odsekov je uvrščen v razred zasmrečena gradnova belogabrovja.

Povprečna lesna zaloga razreda se je v preteklem desetletju povečala za 16 m³/ha, letni prirastek pa je manjši za 0,87 m³/ha.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 3,95 m³/ha/leto ali 14% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 80% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 78/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	2.099,79	29,4	267,8	297,2	0,94	6,69	7,63	0,32	2,42	2,74
2013	2.062,20	35,3	258,1	293,5	0,85	6,69	7,53	0,48	3,47	3,95
2023	2.122,04	37,1	272,2	309,4	0,90	5,76	6,66	1,03	6,06	7,09

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem je delež iglavcev ostal nespremenjen. Med listavci se nekoliko krepji delež bukve, opada pa delež pl.listavcev.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

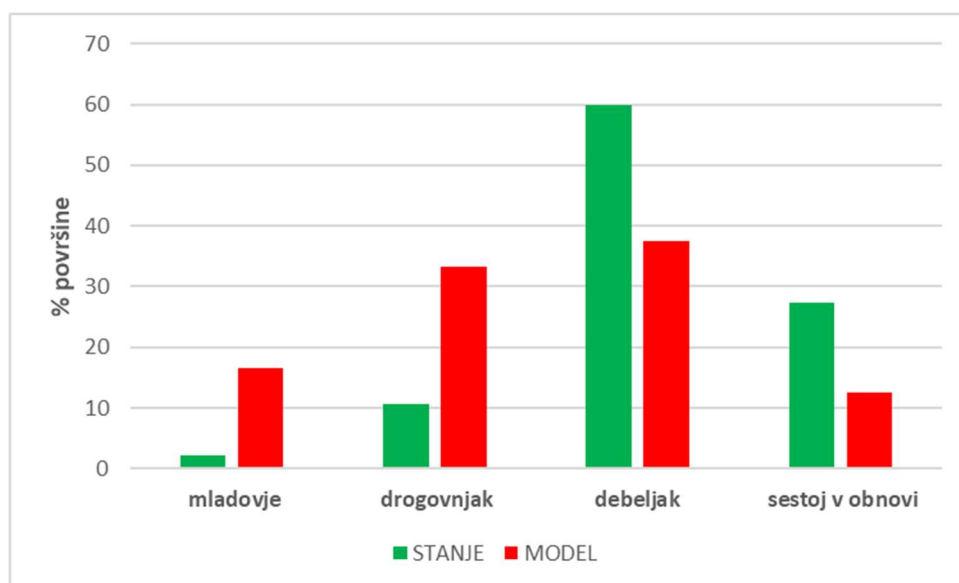
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	6,1	0,6	3,0	0,2	0,0	49,6	19,1	3,8	15,1	2,5
2013	6,4	0,9	4,5	0,1	0,1	48,4	18,5	3,5	14,7	2,9
2023	7,7	0,7	3,5	0,1	0,1	50,0	18,2	2,7	14,9	2,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V razredu raste delež raznomernih sestojev in sestojev v obnovi.

Preglednica 79/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	40,35	1,9	2	20	17	305,19	-87
Drogovnjak	193,52	9,1	11	40	33	610,38	-68
Debeljak	1.097,52	51,6	60	45	38	686,68	60
Sestoj v obnovi	499,76	23,6	27	15	13	228,89	118
Raznomerno (ps-šp)	3,30	0,2					
Raznomerno (sk-gnz)	272,98	12,9					
Pionirski gozd z grmišči	14,61	0,7					
Skupaj	2.122,04	100,0	100,0	120	100,0		

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21041

Modelno razvojno strukturo za raznodobne gozdove v razredu smo določili s pomočjo modelnih parametrov, ki so bili narejeni za območne rastiščnogojitvene razrede (modelni deleži razvojnih faz in ciljno proizvodno obdobje).

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je v primerjavi z modelnim stanjem preveč debeljakov in sestojev v obnovi, premalo pa je mladovij in drogovnjakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 7,3%, jelka 0,7%, bor 3,5%, ost. igl. 0,2%, bukev 50,3%, hrast 18,2%, plem. listavci 2,7%, drugi trdi list. 14,9%, mehki list. 2,2%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: na 87% površine gozdov razreda raznodobni gozdovi (mladovje 9%, drogovnjak 9%, debeljak 51%, sestoj v obnovi 31%), na 13% površine razreda raznomerni gozdovi.

Ciljna povprečna lesna zaloga v razredu ~305 m³/ha (11,7% igl.); končna lesna zaloga (lesna zaloga debeljakov preden ga začnemo obnavljati) je 550 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka B, bor C, bukev A2, hrast C, pl. listavci B, dr. trdi in mehki listavci D.

Ciljno stanje je moč doseči v 10-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

V raznodobnih postopno sestojno gospodarjenje s ciljem povečanja povprečne lesne zaloge v mlajših razvojnih fazah in zmanjševanje zaloge v starejših sestojih. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 120 let, pomladitvena doba do 15 let. Pospeševati kakovost dreves.

V raznomernih s pomladitvenimi sečnjami ohraniti obstoječ način gospodarjenja s ciljno povprečno zalogo ~260-270 m³/ha.

Usmeritve po razvojnih fazah:

MLADOVJA

V naslednjem desetletju, ob predpostavljani realizaciji načrtovanih ukrepov, pričakujemo povečanje deleža mladovij na 9% površine raznodobnih gozdov razreda oz. na vsaj 160 ha. V obstoječih mladovjih:

- intenzivneje izvajati nego v sestojih, ki so bili opisani kot nenegovani,
- pri ukrepih nege pospeševati bukev in graden,
- ob morebitni pomanjkljivi obnovi uporabiti dopolnilno sadnjo (setev) bukve in gradna,
- zagotavljati pestro naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati plodnosne vrste.

DROGOVNJAKI

Načrtovana povprečna jakost sečnje znaša 23% lesne zaloge pri iglavcih in 15% lesne zaloge pri listavcih v desetletju. V drogovnjakih:

- zmanjšati delež pomanjkljivo negovanih in nenegovanih sestojev;
- pri uravnavanju drevesne sestave slediti ciljnemu razmerju za razred (pospeševati bukev),
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati redko zastopane drevesne in grmovne vrste.

DEBELJAKI

- načrtovani delež debeljakov za redčenje znaša 80% s povprečno jakostjo ukrepanja 23% na lesno zalogo pri iglavcih in 13% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- za 20% debeljakov je načrtovano uvajanje v obnovo (220 ha), s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 30% na lesno zalogo pri iglavcih in 22% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- v mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja in akumulirati vrednostni prirastek (kvalitetnem drevju sproščati krošnje).

- v starejših debeljakih posamezna razvrednotena drevesa puščati za stoječa habitatna drevesa.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- delež sestojev v obnovi predviden za nadaljevanje obnove znaša 71% s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 42% na lesno zalogo pri iglavcih in 38% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- za 29% sestojev v obnovi je načrtovan zaključek obnove (145 ha).

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v razredu.
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo.
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 35% na lesno zalogo iglavcev in 16% na zalogo listavcev.
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa.
- nego opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu.
- v podmladku pospeševati bukev in hrast.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež bukve ter zmanjšati delež iglavcev in drugih trdih listavcev. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu zmanjšala na ~305 m³/ha. Nekoliko naj bi se zmanjšal tudi delež iglavcev.

Preglednica 80/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	12,0	88,0	100,0
- ciljno %	11,7	88,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	37,1	272,2	309,3
- ciljna (m ³ /ha)	36,0	269,0	305,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,90	5,76	6,66
Možni posek (m ³ /ha)	10,2	60,6	70,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,03	6,06	7,09
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27,7	22,3	22,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	114,0	105,2	106,4
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 81/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	11.467	7.922	0	0	0	2.378	21.767	27,6	113,9
	%	52,7	36,4	0,0	0,0	0,0	10,9	100,0		
Listavci	m ³	45.936	79.545	0	0	0	3.107	128.588	22,3	105,2
	%	35,7	61,9	0,0	0,0	0,0	2,4	100,0		
Skupaj	m³	57.403	87.467	0	0	0	5.485	150.355	22,9	106,4
	%	38,2	58,2	0,0	0,0	0,0	3,6	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 7,1 m³/ha/leto ali 22,9% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz pomladitvenih sečenj.

Preglednica 82/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	15,89	15,89
Priprava tal	ha	2,07	2,07
Obžetev	ha	0,14	0,84
Nega mladja	ha	11,73	11,73
Nega gošče	ha	51,80	51,92
Nega letvenjaka	ha	6,78	6,78
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,23	3,23

Poudarek je predvsem na negi mladovij in pripravi debeljakov na naravno obnovo.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena podgorska bukovja na silikatnih kamninah - 21042

V razred so zajeta kolinska in podgorska bukovja spremenjena z vnosom smreke in rd.bora v preteklosti. Poglavitni del gozdov se nahaja v predelih: Metni vrh, Pešenk, Žigrski vrh, Krajna Brda.

Površina razreda je 487,69 ha. Predstavlja 8% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 98% gozdov v zasebni lasti, 2% v državni.

Po gospodarskih kategorijah spadajo vsi gozdovi razreda v večnamenske gozdove.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na 1. stopnji poudarjenosti ima funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti cona raka koščaka, na 2. pa Natura 2000 in EPO območja. Na 2. stopnji je prisotna tudi hidrološka funkcija (vodotoki, širše vodovarstveno in kraško območje) in funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin (območja gozdne čebelje paše).

Habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 83/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	731	Kisloljubno gradново bukovje
		551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje
		752	Predpanonsko podgorsko bukovje
9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Gozdovi razreda se pojavljajo na zmerno do močno kislih rjavih tleh, ki so se razvila na večinoma peščeni matični podlagi. Tla so razmeroma globoka in bogata z vodo. Prevladujejo osojne lege.

Največji GRT v razredu je *Kisloljubno gradново bukovje*.

Preglednica 84/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
521	Nižinsko črnojelševje	3,43	0,7
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	10,57	2,2
554	Gradново bukovje na izpranih tleh	26,47	5,4
611	Gorsko črnojelševje in velikojesenovje	21,87	4,5
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	47,22	9,7
731	Kisloljubno gradново bukovje	245,13	50,2
732	Kisloljubno hrastovje	86,29	17,7
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	46,71	9,6
	Skupaj	487,69	100,0

Ponderirano za razred znaša produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) 7,51 m³/ha/leto ob sedanji zastopanosti drevesnih vrst.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi večjega deleža iglavcev nekoliko višja od modelne (6,99 m³/ha/leto).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Slabo 1/2 razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi, 1/2 pa raznomerni mešani gozdovi bukve, gradna, smreke, rd.bora in kostanja.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 284,7 m³/ha, letni prirastek pa 6,43 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga in prirastek rastiščnogojitvenega razreda sta nižja od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 22% iglavcev. Največ zaloge je skoncentrirane v III. in IV. debelinskem razredu.

Iglavci v povprečju priraščajo 2,5% lesne zaloge na leto, listavci pa 2,2%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 25% letnega prirastka.

Preglednica 85/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	13,0	23,6	14,7	27,8	20,9	63,4	22,3	1,61	25,1
Listavci	6,7	20,4	25,4	27,2	20,3	221,3	77,7	4,82	74,9
Skupaj	8,1	21,1	23,0	27,4	20,4	284,7	100,0	6,43	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami je v lesni zalogi največ bukve z 46%, sledi smreka z 14%, graden z 11%, rdeči bor z 8%, kostanj z 5% in b.gaber z 5%. Primešani so še: cer, č.jelša, v.jesen, g.javor...

Podmladek pokriva 18% površine razreda. V njem je največ bukve, dr.trdih listavcev, smreke in hrasta.

Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	39,5	1,9	21,5	0,4	0,1	132,3	30,5	9,0	41,8	7,7
	%	13,9	0,7	7,5	0,1	0,1	46,5	10,7	3,1	14,7	2,7
Naravno stanje	m ³ /ha	3,7	0,9	1,4	0,0	0,0	132,4	72,3	13,9	49,6	10,6
	%	1,3	0,3	0,5	0,0	0,0	46,5	25,4	4,9	17,4	3,7

Glede na naravno zastopanost drevesnih vrst primanjkuje predvsem hrasta, iglavcev in dr.trdih listavcev pa je preveč.

Ohranjenost gozdov

V razredu ni ohranjenih gozdov. Spremenjeni so z vnašanjem iglavcev v preteklosti.

Sestoji so mestoma v preteklosti steljarjeni. Zaradi vnašanja iglavcev so tla še dodatno zakisana. Rastišča so na takšnih predelih razvrednotena.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih gozdovih je največ debeljakov. Zavzemajo dobro 1/2 raznodobnih sestojev razreda. 1/4 raznodobnih gozdov so sestoji v obnovi. Najmanj je mladovij.

Zasnova mladovij je dobra. Slabše zasnove so pri drogovnjakih. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani, rahlega do normalnega sklepa.

Dobro 1/2 razreda sestavljajo raznomerni sestoji. Večinoma so pomanjkljivo negovani ali nenegovani. Delež raznomernih sestojev je v tem razredu največji.

Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	11,95	0,0	100,0	0,0	0,0	29,2	61,6	9,2	0,0	0,0	98,1	1,9	0,0
Drogovnjak	23,60	0,0	29,4	51,1	19,5	0,0	45,5	54,5	0,0	67,8	4,5	14,1	13,6
Debeljak	128,47					0,5	57,1	42,4	0,0	29,5	16,2	38,5	15,8
Sestoj v obnovi	57,74					0,0	95,5	4,5	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	265,28					0,0	68,8	31,2	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	0,65	0,0	100,0	0,0	0,0								
Skupaj	487,69												

Kakovost drevja

Največ je drevja dobre kakovosti. Pri iglavcih je nekoliko več drevja z boljšo oceno, pri listavcih pa več drevja z slabšo oceno. Pri listavcih (4%) je zabeležena tudi odlična kakovost.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je v tem razredu 3,6%. Kar je manj od povprečja v enoti. Največ je poškodb na vejah (2,2%). Osutost krošenj ni bila opažena.

Odmrlo drevje

Povprečno je na hektar površine nekaj več kot 37 odmrlih dreves. Povprečno je v gozdovih razreda 19,1 m³/ha odmrle mase, kar je nekoliko več od povprečja za enoto (18,25 m³/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih sedanjega razreda je posekano 20.876 m³ lesa, oz. 43,9 m³/ha. Realizacija je v preteklem desetletju dosegla 54%. Posek iglavcev je bil jakosti 15% na lesno zalogo, listavcev pa 13%.

Izveden posek predstavlja 10,5% poseka vseh gozdov enote.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ bukve (37%), smreke (23%), dr.trdih.list. (13%), hrasta (11%) in bora (8%). Tretjina posekanega lesa so iglavci.

Sečnja je bila najbolj intenzivna v III. debelinskem razredu, oz. pri drevesih od 30 cm do 39 cm premera.

Preglednica 88/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	37,35	1,00	2,7
Sadnja	ha	0,50	0,70	140,0
Nega mladja	ha	21,84	12,40	56,8
Nega gošče	ha	21,26	5,65	26,6
Nega letvenjaka	ha	4,28	6,00	140,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	8,03	0,20	2,5
Priprava tal	ha	0,00	0,40	0,0
Obžetev	ha	0,00	0,95	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	16,30	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	700,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	1.070,00	0,0

Predpisana dela nege v mladovjih so izvedena na približno polovici načrtovane površine. Opravljene so sanacije površin s sadnjo in zaščito nasadov.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov sedanjega razreda se je v zadnjem desetletju povečala za novodoločene gozdne površine (zaraščanja). V preteklem načrtu je površina razreda bila dvakrat toliko, kot sedaj. Pretežni del odsekov je uvrščen v razred zasmrečena gradnova belogabrovja, manjši del pa je zaradi upada deleža smreke uvrščen v ohranjen razred bukovja na silikatih. Glede na trend zmanjševanja deleža iglavcev v lesni zalogi sedanjega razreda je možno v naslednjem ureditvenem ciklu gozdove uvrstiti v ohranjena bukovja na silikatih.

Povprečna lesna zaloga se je v preteklem desetletju zmanjšala za 37 m³/ha, letni prirastek pa za 1,48 m³/ha.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 4,39 m³/ha/leto ali 14% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 78% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 89/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	487,42	77,1	210,8	287,9	2,43	5,27	7,70	1,96	1,14	3,10
2013	475,43	91,3	230,6	321,9	2,16	5,75	7,91	1,41	2,98	4,39
2023	487,69	63,4	221,3	284,7	1,61	4,82	6,43	2,45	5,36	7,80

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem je delež iglavcev v povprečni zalogi za 6,1 odstotnih točk manjši. Zlasti pri boru in smreki. Med listavci se nekoliko krepi delež bukvje, opada pa delež hrasta.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

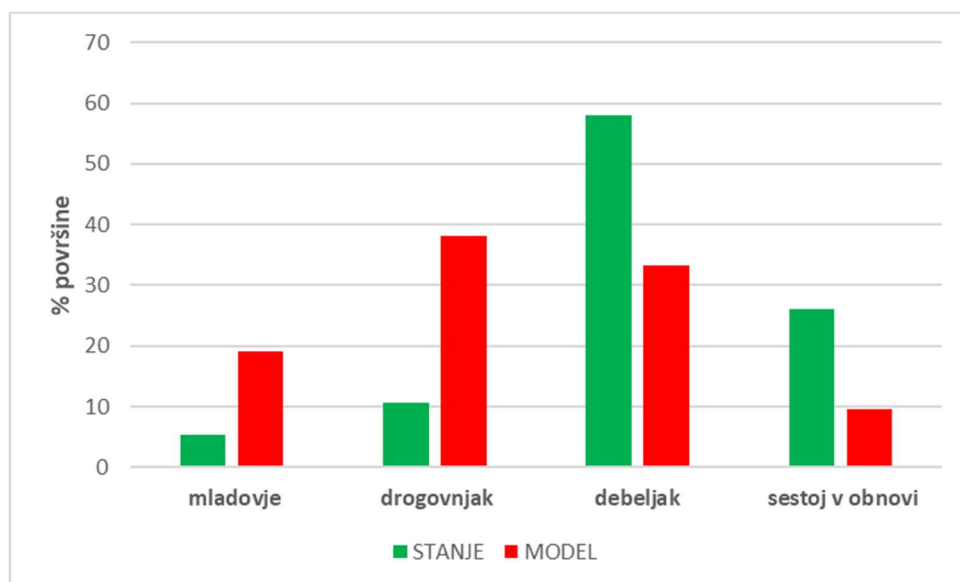
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	17,9	0,2	8,3	0,2	0,2	49,0	12,8	3,4	7,3	0,7
2013	15,4	0,5	12,2	0,3	0,0	34,9	16,4	4,7	13,6	2,0
2023	13,9	0,7	7,5	0,1	0,1	46,5	10,7	3,1	14,7	2,7

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V razredu raste delež raznomernih sestojev, vsi ostali deleži so v upadanju.

Preglednica 90/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	11,95	2,5	5	20	19	42,24	-72
Drogovnjak	23,60	4,8	11	40	38	84,48	-72
Debeljak	128,47	26,3	58	35	33	73,92	74
Sestoj v obnovi	57,74	11,8	26	10	10	21,12	173
Raznomerno (sk-gnz)	265,28	54,5					
Pionirski gozd z grmišči	0,65	0,1					
Skupaj	487,69	100,0	100	105	100		

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21042

Modelno razvojno strukturo za raznodobne gozdove v razredu smo določili s pomočjo modelnih parametrov, ki so bili narejeni za območne rastiščnogojitvene razrede (modelni deleži razvojnih faz in ciljno proizvodno obdobje).

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je v primerjavi z modelnim stanjem preveč sestojev v obnovi in debeljakov, drogovnjakov in mladovij pa je premalo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 11,4%, jelka 0,7%, macesen 0,1%, bor 7,5%, ost. iglavci 0,1%, bukev 49,0%, hrast 10,7%, plem. listavci 3,2%, drugi trdi list. 14,7%, mehki list. 2,7%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: na 46% površine gozdov razreda raznodobni gozdovi (mladovje 20%, drogovnjak 11%, debeljak 51%, sestoj v obnovi 18%), na 54% površine razreda raznomerni gozdovi.

Ciljna povprečna lesna zaloga v razredu ~270 m³/ha (20,2% igl.); končna lesna zaloga (lesna zaloga debeljakov preden ga začnemo obnavljati) je 620 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka B, bor C, bukev A2, hrast C, pl. listavci B, dr. trdi in mehki listavci D.

Ciljno stanje je moč doseči v 10-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

V raznodobnih postopno sestojno gospodarjenje s ciljem povečanja povprečne lesne zaloge v mlajših razvojnih fazah in zmanjševanje zaloge v starejših sestojih. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 105 let, pomladitvena doba do 10 let. Pospeševati kakovost dreves. Pospeševati listavce v vseh razvojnih fazah.

V raznomernih s pomladitvenimi sečnjami ohraniti obstoječ način gospodarjenja s ciljno povprečno zalogo ~260-270 m³/ha.

Usmeritve po razvojnih fazah:

MLADOVJA

V naslednjem desetletju, ob predpostavljene realizaciji načrtovanih ukrepov, pričakujemo mladovja na 20% površine raznodobnih gozdov razreda oz. na vsaj 44 ha. V obstoječih mladovjih:

- intenzivneje izvajati nego v sestojih, ki so bili opisani kot nenegovani,
- pri ukrepih nege pospeševati listavce,
- ob morebitni pomanjkljivi obnovi uporabiti dopolnilno sadnjo (setev), bukve, gradna,
- zagotavljati pestro naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati plodonosne vrste.

DROGOVNJAKI

Načrtovana povprečna jakost sečnje znaša 30% lesne zaloge pri iglavcih in 15% lesne zaloge pri listavcih v desetletju. V drogovnjakih:

- zmanjšati delež pomanjkljivo negovanih in nenegovanih sestojev;
- pri uravnavanju drevesne sestave slediti ciljnemu razmerju za razred (pospeševati bukev),
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati redko zastopane drevesne in grmovne vrste.

DEBELJAKI

- načrtovani delež debeljakov za redčenje znaša 83% s povprečno jakostjo ukrepanja 30% na lesno zalogo iglavcev in 13% na zalogo listavcev.
- za 17% debeljakov (22 ha) je načrtovano uvajanje v obnovo, s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 58% na lesno zalogo iglavcev in 36% na zalogo listavcev v desetletju.
- v mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja in akumulirati vrednostni prirastek (kvalitetnem drevju sproščati krošnje).
- v starejših debeljakih posamezna razvrednotena drevesa puščati za stoječa habitatna drevesa.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- delež sestojev v obnovi predviden za nadaljevanje obnove znaša 31% s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 62% na lesno zalogo iglavcev in 44% na zalogo listavcev.
- za 69% sestojev v obnovi je načrtovan zaključek obnove (40 ha).

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v razredu.
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo.
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 35% na lesno zalogo iglavcev in 16% na zalogo listavcev.

- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa.
- nego opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu.
- v podmladku pospeševati še hrast.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež bukve in zmanjšati delež iglavcev. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravne listavce; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu zmanjšala na ~270 m³/ha. Nekoliko se bo zmanjšal tudi delež iglavcev.

Preglednica 91/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	22,3	77,7	100,0
- ciljno %	20,2	79,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	63,4	221,3	284,7
- ciljna (m ³ /ha)	55,0	216,0	270,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,61	4,82	6,43
Možni posek (m ³ /ha)	24,4	53,5	78,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,45	5,36	7,80
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	38,6	24,2	27,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	151,9	111,1	121,3
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 92/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	5.227	5.800	0	0	0	900	11.927	38,6	151,7
	%	43,8	48,7	0,0	0,0	0,0	7,5	100,0		
Listavci	m ³	8.261	17.400	0	0	0	461	26.122	24,2	111,2
	%	31,6	66,6	0,0	0,0	0,0	1,8	100,0		
Skupaj	m³	13.488	23.200	0	0	0	1.361	38.049	27,4	121,3
	%	35,4	61,0	0,0	0,0	0,0	3,6	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 7,8 m³/ha/leto ali 27,4% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz pomladitvenih sečenj.

Preglednica 93/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	4,77	4,77
Priprava tal	ha	0,53	0,53
Nega mladja	ha	2,95	2,95
Nega gošče	ha	9,72	9,72
Nega letvenjaka	ha	3,41	3,41

Poudarek je predvsem na negi mladovij in pripravi debeljakov na naravno obnovo.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 21051

V razred so združeni predeli gozdov (odseki) na sušnih legah, poraščeni s termofilno gozdno vegetacijo. To so v enoti južna, pretežno karbonatna, pobočja pod Lisco.

Površina razreda je 436,17 ha. Predstavlja 7,5% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 97% gozdov v zasebni lasti, 2% v državni, ostalo v občinski.

Po gospodarskih kategorijah spada 0,6% gozdov razreda (2,73 ha) v gozdove s posebnim namenom (primestni gozd). Ostali gozdovi razreda spadajo v večnamenske gozdove.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Veliko Kozje ima na 1. stopnji poudarjenosti funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja naravnih vrednot. Mestni gozd Sevnica ima na 1. stopnji estetsko in rekreacijsko funkcijo. Prav tako je v pasu okrog Sevnice prisotna še klimatska in higiensko-zdravstvena funkcija.

Na 2. stopnji je največ gozdov s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000 in EPO območja), varovanja naravnih vrednot (Lisca), hidrološke (vodotoki, širše vodovarstveno in kraško območje), pridobivanja drugih gozdnih dobrin (gozdna čebelja paša) in turistično funkcijo (pešpoti Šmarje).

Habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 94/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	731	Kisloljubno gradnovno bukovje
		551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje
		752	Predpanonsko podgorsko bukovje
9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Tla so se razvila na pretežno karbonatni matični podlagi (dolomiti in apnenci). Pogosta je kamnitost. Prevladujejo plitva in srednje globoka evtrična rjava tla, rendzine in mestoma pokarbonatna tla.

Prevladuje gozdni rastiščni tip *Bazoljubno gradnovje*.

Preglednica 95/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	93,83	21,5
561	Bazoljubno gradnovje	262,80	60,2
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	40,40	9,3
591	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	22,40	5,1
600	Podgorsko-gorsko lipovje	0,27	0,1
731	Kisloljubno gradnovno bukovje	16,47	3,8
	Skupaj	436,17	100,0

Ponderirano za razred znaša produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) 5,67 m³/ha/leto ob sedanji zastopanosti drevesnih vrst.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi nekoliko večjega deleža iglavcev višja od modelne (5,33 m³/ha/leto).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Dobre 4/5 razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi. Na ostali površini razreda so raznomerni mešani gozdovi in pionirski gozdovi.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 278,2 m³/ha, letni prirastek pa 6,38 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga in prirastek sta nižja od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 11% iglavcev. Zaloga je v debelinskih razredih II, III, in IV razdeljena v podobnih deležih (23%). V najtanjšem razredu je zaloge najmanj (9%).

Iglavci v povprečju priraščajo 2,6% lesne zaloge na leto, listavci pa 2,3%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 12% letnega prirastka.

Preglednica 96/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	10,4	24,1	21,0	26,8	17,7	29,8	10,7	0,77	12,1
Listavci	9,4	22,7	22,3	22,1	23,5	248,4	89,3	5,61	87,9
Skupaj	9,5	22,8	22,1	22,6	23,0	278,2	100,0	6,38	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami je v lesni zalogi največ bukve z 47%, gradna z 13%, sledi cer z 11%, črni gaber z 6%, smreka z 6%, g.javor z 3%, beli gaber z 2%... Primešani so še: mali jesen, mokovec, kostanj, češnja, brek...

Podmladek pokriva 17% površine razreda. V njem je največ bukve in dr.trdih listavcev.

Preglednica 97/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	16,7	6,5	6,6	0,0	0,0	129,5	35,8	9,8	71,7	1,5
	%	6,0	2,4	2,4	0,0	0,0	46,5	12,9	3,5	25,8	0,5
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	1,1	0,8	0,0	0,0	66,6	84,3	12,6	112,7	0,1
	%	0	0,4	0,3	0	0	23,9	30,3	4,5	40,5	0,0

Glede na naravno zastopanost drevesnih vrst primanjkuje gradna in dr.trdih listavcev, smreke pa je preveč.

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi razreda so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih gozdovih je največ debeljakov. Zavzemajo 1/2 raznodobnih sestojev razreda. Na 1/4 raznodobnih sestojev razreda so sestoji v obnovi. Najmanj je mladovij.

Zasnova mladovij in drogovnjakov je povečini slaba. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani, rahlega do normalnega sklepa.

Dobro 1/5 razreda sestavljajo raznomerni sestoji. Večinoma so nenegovani.

Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	4,25	0,0	11,5	88,5	0,0	0,0	11,5	88,5	0,0	45,9	27,8	26,3	0,0
Drogovnjak	80,58	0,0	37,0	63,0	0,0	3,2	14,0	82,8	0,0	53,6	26,0	19,7	0,7
Debeljak	179,69					19,1	54,5	26,4	0,0	3,7	69,5	26,8	0,0
Sestoj v obnovi	79,57					13,4	83,2	3,4	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	91,41					0,0	35,6	64,4	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	0,67	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	436,17												

Kakovost drevja

Med ocenjenimi drevesi ima največji delež dreves dobro in prav dobro kakovost. V tem razredu je največji delež drevja slabe kakovosti (11,4%).

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je v tem razredu 7,3%. Kar je nad povprečjem enote. Največ je poškodb na vejah (4,1%), kar so večinoma posledice sečnje in ujm.

Odmrlo drevje

Povprečno je na hektar površine nekaj več kot 50 odmrlih dreves (večinoma ležečih). Skoraj vsa drevesa so tanjša oz. iz I. razširjenega debelinskega razreda. Povprečno je v gozdovih razreda 19,6 m³/ha odmrle mase, kar je nekoliko več od povprečja za enoto (18,25 m³/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih sedanjega razreda je posekano 5.687 m³ lesa, oz. 13,5 m³/ha. Realizacija je v preteklem desetletju dosegla 25%. Posek iglavcev je bil jakosti 7% na lesno zalogo, listavcev pa 5%.

Izveden posek predstavlja 2,8% poseka vseh gozdov enote.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ bukve (41%), dr.trdih list. (21%), hrasta (18%), smreke (12%), jelke (3%), bora (2%)...

Sečnja je bila najbolj intenzivna v IV. debelinskem razredu.

Preglednica 99/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	16,15	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,11	0,05	45,5
Nega mladja	ha	8,79	0,00	0,0
Nega gošče	ha	19,34	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	6,47	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,06	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,05	0,0

Od gojitvenih del je bila izvedena umetna obnova s sadnjo na 0,05 ha.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov razreda se je v zadnjem desetletju povečala za novodoločene gozdne površine (večinoma zaraščanja). Povprečna lesna zaloga razreda se je povečala za 23 m³/ha, letni prirastek pa se zmanjšal za 0,44 m³/ha.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 1,35 m³/ha/leto ali 5% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 300% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 100/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
		2003	436,84	23,5	184,4	207,8	0,80	4,94	5,73	0,07
2013	420,77	31,7	223,1	254,8	0,87	5,94	6,82	0,23	1,12	1,35
2023	436,17	29,8	248,4	278,1	0,77	5,61	6,38	0,81	4,54	5,34

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem se je delež iglavcev v povprečni zalogi zmanjšal za 1,7 odstotnih točk (največ pri smreki). Med listavci se krepi delež bukve, delež hrasta in drugih trdih listavcev pa opada.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

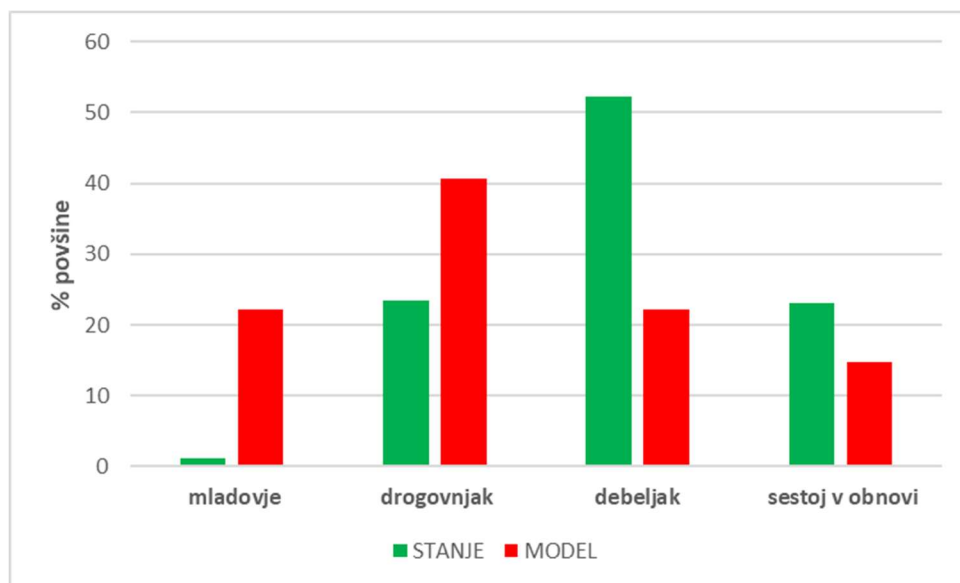
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	6,4	2,4	2,3	0,1	0,0	40,1	21,8	4,2	22,0	0,7
2013	7,2	3,2	2,0	0,1	0,0	40,3	14,1	4,2	28,5	0,4
2023	6,0	2,4	2,4	0,0	0,0	46,5	12,9	3,5	25,8	0,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V razredu raste delež raznomernih sestojev in sestojev v obnovi.

Preglednica 101/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	4,25	1,0	1	30	22	76,46	-94
Drogovnjak	80,58	18,5	24	55	41	140,18	-43
Debeljak	179,69	41,1	52	30	22	76,46	135
Sestoj v obnovi	79,57	18,2	23	20	15	50,98	56
Raznomerno (sk-gnz)	91,41	21,0					
Pionirski gozd z grmišči	0,67	0,2					
Skupaj	436,17	100,0	100	135	100		

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21051

Modelno razvojno strukturo za raznodobne gozdove v razredu smo določili s pomočjo modelnih parametrov, ki so bili narejeni za območne rastiščnogojitvene razrede (modelni deleži razvojnih faz in ciljno proizvodno obdobje).

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je v primerjavi z modelnim stanjem preveč debeljakov in sestojev v obnovi, drogovnjakov in mladovij pa je premalo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 5,6%, jelka 2,4%, bor 2,4%, bukev 46,6%, hrast 13,3%, plem. listavci 3,5%, drugi trdi list. 25,8%, mehki list. 0,5%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: na 79% površine gozdov razreda raznodobni gozdovi (mladovje 4%, drogovnjak 19%, debeljak 48%, sestoj v obnovi 29%), na 21% površine razreda raznomerni gozdovi in ostali.

Ciljna povprečna lesna zaloga v razredu ~288 m³/ha (10,3% igl.); končna lesna zaloga (lesna zaloga debeljakov preden ga začnemo obnavljati) je 310 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka B, bor C, bukev A2, hrast C, pl. listavci B, dr. trdi in mehki listavci D.

Ciljno stanje je moč doseči v 10-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

V raznodobnih postopno sestojno gospodarjenje s ciljem povečanja povprečne lesne zaloge v mlajših razvojnih fazah in zmanjševanje zaloge v starejših sestojih. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 135 let, pomladitvena doba do 20 let. Pospeševati kakovost dreves.

V raznomernih s pomladitvenimi sečnjami ohraniti obstoječ način gospodarjenja s ciljno povprečno zalogo ~260-270 m³/ha.

Usmeritve po razvojnih fazah:

MLADOVJA

V naslednjem desetletju, ob predpostavljene realizaciji načrtovanih ukrepov, pričakujemo povečanje deleža mladovij na 4% površine raznodobnih gozdov razreda oz. na vsaj 14 ha. V obstoječih mladovjih:

- intenzivneje izvajati nego v sestojih, ki so bili opisani kot nenegovani,
- pri ukrepih nege pospeševati graden,
- ob morebitni pomanjkljivi obnovi uporabiti dopolnilno sadnjo (setev) gradna,
- zagotavljati pestro naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati plodonosne vrste.

DROGOVNJAKI

Načrtovana povprečna jakost sečnje znaša 16% lesne zaloge pri iglavcih in 10% lesne zaloge pri listavcih v desetletju. V drogovnjakih:

- zmanjšati delež pomanjkljivo negovanih in nenegovanih sestojev;
- pri uravnavanju drevesne sestave slediti ciljnemu razmerju za razred (pospeševati graden),
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati redko zastopane drevesne in grmovne vrste.

DEBELJAKI

- načrtovani delež debeljakov za redčenje znaša 83% s povprečno jakostjo ukrepanja 16% na lesno zalogo pri iglavcih in 12% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- za 17% debeljakov je načrtovano uvajanje v obnovo (30 ha), s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 30% na lesno zalogo pri iglavcih in 18% na lesno zalogo pri listavcih.
- v mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja in akumulirati vrednostni prirastek (kvalitetnem drevju sproščati krošnje).
- v starejših debeljakih posamezna razvrednotena drevesa puščati za stoječa habitatna drevesa.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- delež sestojev v obnovi predviden za nadaljevanje obnove znaša 85% s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 46% na lesno zalogo iglavcev in 35% na zalogo listavcev.
- za 15% sestojev v obnovi je načrtovan zaključek obnove (12 ha).

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v razredu.
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo.
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 36% na lesno zalogo iglavcev in 16% na zalogo listavcev.
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),

- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa.
- nego opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu.
- v podmladku pospeševati hrast.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež hrasta ter zmanjšati delež smreke. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu povečala na ~288 m³/ha.

Preglednica 102/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	10,7	89,3	100,0
- ciljno %	10,3	89,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	29,8	248,4	278,2
- ciljna (m ³ /ha)	30,0	259,0	288,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,77	5,61	6,38
Možni posek (m ³ /ha)	8,0	45,3	53,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,81	4,54	5,35
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27,1	18,3	19,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	104,9	80,9	83,8
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 103/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.620	1.493	0	0	0	413	3.526	27,1	104,3
	%	46,0	42,3	0,0	0,0	0,0	11,7	100,0		
Listavci	m ³	8.477	10.266	0	0	0	1.043	19.786	18,3	80,9
	%	42,8	51,9	0,0	0,0	0,0	5,3	100,0		
Skupaj	m³	10.097	11.759	0	0	0	1.456	23.312	19,2	83,8
	%	43,3	50,5	0,0	0,0	0,0	6,2	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 5,35 m³/ha/leto ali 19,2% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz pomladitvenih sečenj.

Preglednica 104/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,00	2,00
Nega mladja	ha	2,04	2,04
Nega gošče	ha	4,93	4,93
Nega letvenjaka	ha	0,98	0,98
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,57	0,57

Poudarek je predvsem na negi mladovij in pripravi debeljakov na naravno obnovo.

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah - 21071

Razred združuje bukove ter mešane bukovo gradnove gozdove gričevnatega in hribovitega sveta enote. To so predeli: Veliko Kozje, Mrzla Planina, Podgorje, Pečje, Drožanje, Zajčja gora, Kozja gora...

Razred je površinsko drugi največji v enoti. Predstavlja 30% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 91% gozdov v zasebni lasti, 5% v državni in 3% v občinski.

Po gospodarskih kategorijah spada mali del (2%) gozdov razreda v gozdove s posebnim namenom (primestni gozd). Vsi ostali spadajo v večnamenske gozdove.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Največ gozdov ima na 1. stopnji funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (travišča, ekocelice, Veliko Kozje, gozdne površine v kmetijski krajini, cona rak koščak), sledijo funkcija varovanja naravne dediščine (Veliko Kozje, Krvavka, Vetrovka, Gladka peč nad Žirovnico), klimatska in higiensko zdravstvena. Prisotna je še rekreacijska funkcija (kolesarske poti, mestni gozd Sevnica, gozdna učna pot Loka), zaščitna, varstvo kulturne dediščine (cerkve, stebrasto znamenje, kapelica), poučna in turistična (gozdna učna pot Loka in Gozd je kultura).

Na 2. stopnji je največ gozdov s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000 in EPO območja), sledi hidrološka, rekreacijska in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 105/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> / <i>Aremonio-Fagion</i>)	731	Kisloljubno gradnovo bukovje
		551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje
		752	Predpanonsko podgorsko bukovje
9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo
6210*	Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco Brometalia</i>) (* pomembna rastišča kukavičevk)		

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Gozdovi razreda se pojavljajo v gričevnatem in hribovitem pasu enote. Tla so običajno razvita na karbonatni ali mešani karbonatno-silikatni matični podlagi (dolomit, apnenec, apnenci z roženci in laporji, litotamnijski apnenec). Globina tal odvisna je od naklona. Glede na podlago izmenjujejo se rjava evtrična tla in distrična tla. Na strmejših predelih so rendzine z tanjšo plastjo humusa in mestoma rjava pokarbonatna tla.

Največjo površino zavzema gozdni rastiščni tip *Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje* (42%), ki obsega gozdove na čistejših karbonatnih podlagah in na plitvejših tleh (rendzine). Na južnih legah se pojavlja drugi največji rastiščni tip *Bazoljubno gradnovje*. Najvišje lege razreda zavzema rastiščni tip *Preddinarsko gorsko bukovje* (13%).

Preglednica 106/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
531	<i>Dobovje in dobovo belogabrovje</i>	0,97	0,1
541	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje</i>	27,96	1,6
551	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	729,92	41,5
554	<i>Gradnovno bukovje na izpranih tleh</i>	93,81	5,4
561	<i>Bazoljubno gradnovje</i>	234,57	13,4
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	46,27	2,6
591	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	151,01	8,6
600	<i>Podgorsko-gorsko lipovje</i>	6,34	0,4
611	<i>Gorsko obrežno črnojelševje in velikojesenovje</i>	11,75	0,7
631	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	227,76	13,0
651	<i>Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom</i>	59,07	3,4
711	<i>Kisloljubno gradnovno belogabrovje</i>	9,04	0,5
731	<i>Kisloljubno gradnovno bukovje</i>	68,36	3,9
732	<i>Kisloljubno hrastovje</i>	50,55	2,9
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	7,30	0,4
752	<i>Predpanonsko podgorsko bukovje</i>	27,58	1,6
	Skupaj	1.752,26	100,0

Ponderirano za razred znaša produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) 7,37 m³/ha/leto ob sedanji zastopanosti drevesnih vrst.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi nekoliko večjega deleža iglavcev višja od modelne (7,26 m³/ha/leto).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi. Na 1/5 površine razreda so raznomerni mešani gozdovi.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 294,0 m³/ha, letni prirastek pa 7,05 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga je nižja od povprečja za enoto, prirastek pa višji. V povprečni lesni zalogi je 14% iglavcev. Zaloga je skoncentrirana v IV. in V. debelinskem razredu. V najtanjšem razredu je zaloge v deležu najmanj (11%).

Iglavci v povprečju priraščajo 2,8% lesne zaloge na leto, listavci pa 2,3%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 17% letnega prirastka.

Preglednica 107/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	18,5	21,5	19,4	24,3	16,3	42,4	14,4	1,19	16,9
Listavci	9,4	22,5	22,4	22,3	23,4	251,6	85,6	5,86	83,1
Skupaj	10,7	22,3	21,9	22,6	22,5	294,0	100,0	7,05	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami je v lesni zalogi največ bukve z 53%, sledi graden z 12%, smreka z 9%, cer z 5%, g.javor z 5%, rd.bor z 3%, b.gaber z 2%, č.gaber z 2%... Primešani so še: kostanj, veliki jesen, gorski brest, ostrolistni javor...

Podmladek pokriva 23% površine razreda. V njem je največ bukve, dr.trdih listavcev in hrasta.

Preglednica 108/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	25,1	6,1	9,8	1,4	0,0	154,8	35,8	19,7	39,4	1,8
	%	8,5	2,1	3,3	0,5	0,0	52,7	12,2	6,7	13,4	0,6
Naravno stanje	m ³ /ha	0,9	3,8	1,5	0,0	0,0	160,9	38,6	40,7	46,0	1,6
	%	0,3	1,3	0,5	0,0	0,0	54,7	13,1	13,8	15,6	0,5

Glede na naravno zastopanost drevesnih vrst primanjkuje bukve, hrasta in pl.listavcev. Dr.trdih listavcev in smreke pa je preveč.

Ohranjenost gozdov

V razredu so skoraj vsi gozdovi ohranjeni. 4% gozdov ima spremenjeno drevesno sestavo.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih gozdovih je največ debeljakov. Zavzemajo slabo 1/2 raznodobnih sestojev razreda. Na skoraj 1/3 raznodobnih sestojev razreda so sestoji v obnovi. Najmanj je mladovij.

Zasnova mladovij in drogovnjakov je dobra, kljub pomanjkljivi negovanosti. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani, normalnega do rahlega sklepa.

1/5 razreda sestavljajo raznomerni sestoji. Večinoma so pomanjkljivo negovani.

Preglednica 109/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	55,75	7,6	72,0	19,2	1,2	28,3	36,2	35,5	0,0	16,3	80,2	2,2	1,3
Drogovnjak	261,11	6,6	33,9	59,2	0,3	6,2	50,3	43,5	0,0	38,2	39,6	20,1	2,1
Debeljak	674,98					7,4	68,1	24,5	0,0	7,2	39,3	46,7	6,8
Sestoj v obnovi	398,67					8,1	88,7	3,2	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	6,25					0,0	0,0	100,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	343,60					1,9	54,1	44,0	0,0				
Panjevec	7,12												
Pionirski gozd z grmišči	4,78	0,0	79,3	20,7	0,0								
Skupaj	1.752,26												

Kakovost drevja

Med ocenjenimi drevesi ima največji delež dreves dobro kakovost (39%), sledi prav dobra kakovost (29%) ter zadovoljiva kakovost (17%). Dreves odlične kakovosti primanjkuje. Listavci v povprečju imajo višje ocenjeno kakovost.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je v tem razredu 7,1%. Kar je nekoliko več od povprečja v enoti. Največ je poškodb na vejah (4,1%), kar so večinoma posledice sečnje in ujm.

Odmrlo drevje

Povprečno je na hektar površine nekaj več kot 32 odmrlih dreves (večinoma ležečih). Od tega največ v I. razširjenem debelinskem razredu (88%). Povprečno je v gozdovih razreda 19,0 m³/ha odmrle mase, kar je nekoliko več od povprečja za enoto (18,25 m³/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih sedanjega razreda je posekano 53.045 m³ lesa, oz. 32,1 m³/ha. Realizacija je v preteklem desetletju dosegla 42%. Posek iglavcev je bil jakosti 10% na lesno zalogo, listavcev pa 12%.

Izveden posek predstavlja 26,6% poseka vseh gozdov enote.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ bukve (54%), dr.trdih.list. (14%), hrasta (13%), smreke (12%), pl.listavcev (5%)...

Sečnja je bila najbolj intenzivna v V. debelinskem razredu, oz. pri najdebelejših drevesih.

Preglednica 110/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestaja	ha	122,83	5,60	4,6
Priprava tal	ha	0,41	0,98	239,0
Sadnja	ha	0,15	1,08	720,0
Nega mladja	ha	56,53	4,80	8,5
Nega gošče	ha	107,96	17,60	16,3
Nega letvenjaka	ha	55,38	9,30	16,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	32,70	3,60	11,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	200,00	175,00	87,5
Obžetev	ha	0,00	0,45	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	11,38	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	550,00	0,0

Od predpisanih del nege v mladovjih, največ je realizirana nega letvenjaka (17%).

Bila je realizirana umetna obnova s sadnjo na 1,08 ha ter nega in zaščita nasadov.

Med opravljena dela varstva pred žuželkami sodijo večinoma dela na čiščenju in postavljanju kontrolno-lovnih pasti za podlubnike.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina gozdov razreda se je v zadnjem desetletju povečala zaradi spremenjene meje enote (predel Amerika) ter zaradi zaraščanj (novodoločen gozd). Povprečna lesna zaloga razreda se je povečala za 12 m³/ha, letni prirastek pa je manjši za 0,51 m³/ha.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 3,21 m³/ha/leto ali 11,4% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 140% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek*Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	1.692,31	29,9	239,3	269,2	0,96	6,17	7,13	0,38	2,00	2,38
2013	1.652,27	42,9	239,1	281,9	1,14	6,42	7,56	0,43	2,78	3,21
2023	1.752,26	42,4	251,6	293,9	1,19	5,86	7,05	1,58	6,18	7,76

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem je delež iglavcev v povprečni zalogi za 0,8 odstotnega deleža manjši. Največ pri smreki. Med listavci se krepi delež pl.listavcev in hrasta, delež bukke pa upada.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

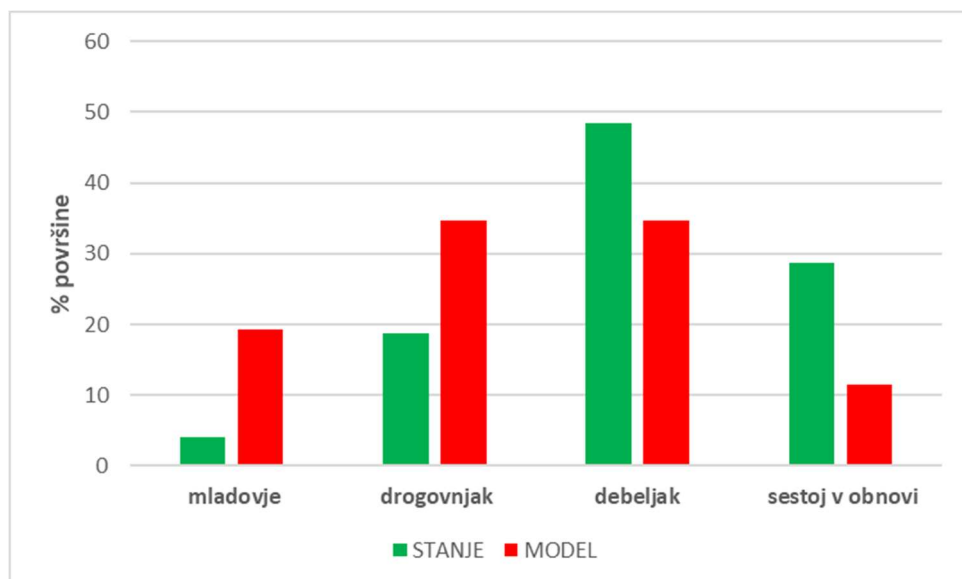
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	8,2	0,9	1,9	0,1	0,0	58,0	12,6	6,6	11,1	0,6
2013	10,8	1,7	2,4	0,3	0,0	53,5	11,6	6,0	13,0	0,7
2023	8,5	2,1	3,3	0,5	0,0	52,7	12,2	6,7	13,4	0,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V razredu raste delež raznomernih sestojev in sestojev v obnovi, vsi ostali deleži so v upadanju.

Preglednica 112/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	55,75	3,2	4	25	19	267,41	-79
Drogovnjak	261,11	14,9	19	45	35	481,33	-46
Debeljak	674,98	38,4	48	45	35	481,33	40
Sestoj v obnovi	398,67	22,8	29	15	12	160,44	148
Raznomerno (ps-šp)	6,25	0,4					
Raznomerno (sk-gnz)	343,60	19,6					
Panjevec	7,12	0,4					
Pionirski gozd z grmišči	4,78	0,3					
Skupaj	1.752,26	100,0	100	130	100		

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v rgr 21071

Modelno razvojno strukturo za raznodobne gozdove v razredu smo določili s pomočjo modelnih parametrov, ki so bili narejeni za območne rastiščnogojitvene razrede (modelni deleži razvojnih faz in ciljno proizvodno obdobje).

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je v primerjavi z modelnim stanjem preveč debeljakov in sestojev v obnovi, drogovnjakov in mladovij pa je premalo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 7,4%, jelka 2,1%, bor 3,3%, macesen 0,5%, bukev 53,8%, hrast 12,2%, plem. listavci 6,7%, drugi trdi list. 13,4%, mehki list. 0,6%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: na 80% površine gozdov razreda raznodobni gozdovi (mladovje 17%, drogovnjak 17%, debeljak 34%, sestoj v obnovi 32%), na 20% površine razreda raznomerni gozdovi in ostali.

Ciljna povprečna lesna zaloga v razredu ~287 m³/ha (13,3% igl.); končna lesna zaloga (lesna zaloga debeljakov preden ga začnemo obnavljati) je 550 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka B, bor C, bukev A2, hrast C, pl. listavci B, dr. trdi in mehki listavci D.

Ciljno stanje je moč doseči v 10-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

V raznodobnih postopno sestojno gospodarjenje s ciljem povečanja povprečne lesne zaloge v mlajših razvojnih fazah in zmanjševanje zaloge v starejših sestojih. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 130 let, pomladitvena doba do 15 let. Pospeševati kakovost dreves.

V raznomernih s pomladitvenimi sečnjami ohraniti obstoječ način gospodarjenja s ciljno povprečno zalogo ~260-270 m³/ha.

Usmeritve po razvojnih fazah:

MLADOVJA

V naslednjem desetletju, ob predpostavljene realizaciji načrtovanih ukrepov, pričakujemo povečanje deleža mladovij na 17% površine raznodobnih gozdov razreda oz. na vsaj 235 ha. V obstoječih mladovijih:

- intenzivneje izvajati nego v sestojih, ki so bili opisani kot nenegovani,
- pri ukrepih nege pospeševati bukev,
- ob morebitni pomanjkljivi obnovi uporabiti dopolnilno sadnjo (setev) bukve, gradna,
- zagotavljati pestro naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati plodnosne vrste.

DROGOVNJAKI

Načrtovana povprečna jakost sečnje znaša 28% lesne zaloge pri iglavcih in 17% lesne zaloge pri listavcih v desetletju. V drogovnjakih:

- zmanjšati delež pomanjkljivo negovanih in nenegovanih sestojev;
- pri uravnavanju drevesne sestave slediti ciljnemu razmerju za razred (pospeševati bukev, graden),
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati redko zastopane drevesne in grmovne vrste.

DEBELJAKI

- načrtovani delež debeljakov za redčenje znaša 64% s povprečno jakostjo ukrepanja 23% na lesno zalogo pri iglavcih in 13% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.

- za 36% debeljakov je načrtovano uvajanje v obnovo (240 ha), s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 51% na lesno zalogo pri iglavcih in 24% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- v mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja in akumulirati vrednostni prirastek (kvalitetnem drevju sproščati krošnje).
- v starejših debeljakih posamezna razvrednotena drevesa puščati za stoječa habitatna drevesa.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- delež sestojev v obnovi predviden za nadaljevanje obnove znaša 49% s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 31% na lesno zalogo iglavcev in 31% na zalogo listavcev.
- za 51% sestojev v obnovi je načrtovan zaključek obnove (200 ha).

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v razredu.
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo.
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 38% na lesno zalogo iglavcev in 19% na zalogo listavcev.
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa.
- nego opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu.
- v podmladku pospeševati hrast, bukev.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež bukve in hrasta ter zmanjšati delež smreke. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in gromovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu zmanjšala na ~287 m³/ha. Delež iglavcev bo manjši za 1,1 odstotnih točk.

Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	14,4	85,6	100,0
- ciljno %	13,3	86,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	42,4	251,6	294,0
- ciljna (m ³ /ha)	38,0	249,0	287,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,19	5,86	7,05
Možni posek (m ³ /ha)	15,7	61,8	77,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,58	6,18	7,76
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	37,2	24,6	26,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	132,6	105,5	110,0
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	9.956	15.674	0	0	0	2.013	27.643	37,2	132,4
	%	36,0	56,7	0,0	0,0	0,0	7,3	100,0		
Listavci	m ³	35.152	71.729	0	0	0	1.414	108.295	24,6	105,5
	%	32,5	66,2	0,0	0,0	0,0	1,3	100,0		
Skupaj	m³	45.108	87.403	0	0	0	3.427	135.938	26,4	110,0
	%	33,2	64,3	0,0	0,0	0,0	2,5	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 7,76 m³/ha/leto ali 26,4% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz pomladitvenih sečenj in redčenj.

Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	11,31	11,31
Priprava tal	ha	0,20	0,20
Sadnja	ha	0,20	0,20
Obžetev	ha	0,51	4,08
Nega mladja	ha	9,59	9,59
Nega gošče	ha	58,41	69,59
Nega letvenjaka	ha	8,62	8,62
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,05	14,05
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	400,00	400,00
Zaščita z ograjo	m	350,00	350,00

Poudarek je predvsem na negi naravnega mladovja in pripravi debeljakov na naravno obnovo.

Saditev je predvidena na površini 0,20 ha z 400 sadik v razmerju 50% g.javor, 50% d.češnja. Za potrebno zaščito je predvideno količenje.

Predvidena je tudi odstranitev zaščitne ograje na 350 m.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 21140

V razred so združeni gozdovi razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/2005 in dalje). Vsi gozdovi so v kategoriji varovalnih gozdov. Opredeljeni so zaradi skajnih rastiščnih razmer (naklon, kamnitost, skalovitost).

Površina razreda je 59,98 ha. Predstavlja 1% gozdov enote. Po lastniški strukturi so vsi gozdovi v zasebni lasti.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Vsi gozdovi imajo na 1. stopnji funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Prisotna je še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (cona rak koščak, Veliko Kozje) in varovanja naravne dediščine (Veliko Kozje) ter zaščitna funkcija.

Na 2. stopnji je prisotna funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, varovanja naravne dediščine (Lisca, Pečje, Žirovniški potok, soteska Sevnične) in turistična funkcija (pešpoti Šmarje).

Habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 116/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i>) (<i>Aremonio-Fagion</i>)	731	Kisloljubno gradnovno bukovje
		551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje
		752	Predpanonsko podgorsko bukovje
9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Matična podlaga je večinoma dolomitna. Prevladujoč tip tla so rendzine. Tla so plitvejša, skeletna, zaradi strmine in prisojne lege sušnejša.

Prevladujoči gozdni rastiščni tip je *Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje*.

Preglednica 117/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delez (%)
561	Bazoljubno gradnovje	0,94	1,6
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo čmogabrovje	6,85	11,4
591	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	48,34	80,6
631	Preddinarsko gorsko bukovje	3,13	5,2
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	0,72	1,2
	Skupaj	59,98	100,0

Ponderirano za razred znaša produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) 5,55 m³/ha/leto ob sedanji zastopanosti drevesnih vrst.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je nekoliko nižja od modelne (5,84 m³/ha/leto).

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Večino razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi. Na 1/5 površine razreda so raznomerni mešani gozdovi.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 262,0 m³/ha, letni prirastek pa 9,52 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga je nižja, prirastek pa višji od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 4% iglavcev. Zaloga je skoncentrirana v najtanjšem debelinskem razredu.

Iglavci v povprečju priraščajo 4,1% lesne zaloge na leto, listavci pa 3,6%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa I. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 4,4% letnega prirastka.

Preglednica 118/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek				
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha		%	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%				
Iglavci	51,8	28,1	15,1	5,0	0,0	10,3	3,9	0,42	4,4		
Listavci	42,0	23,0	20,0	10,0	5,0	251,7	96,1	9,10	95,6		
Skupaj	42,4	23,2	19,8	9,8	4,8	262,0	100,0	9,52	100,0		

Razmerje drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami ima največ bukve z 58% sledi črni gaber z 17%, graden z (8%), gorski javor z 5%, cer z 3%, mali jesen z 2%, in rd.bor z 2%. z 14%, beli gaber z 10%. Primešani so še: mokovec, b.gaber, smreka, puhasti hrast...

Preglednica 119/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	4,1	0,0	6,2	0,0	0,0	153,0	19,7	14,7	64,3	0,0
	%	1,6	0,0	2,4	0,0	0,0	58,4	7,5	5,6	24,5	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	0,3	0,5	10,6	0,0	0,0	170,4	10,6	21,2	48,6	0,0
	%	0,1	0,2	4,0	0,0	0,0	65,0	4,0	8,1	18,5	0,0

V drevesni sestavi razreda, glede na delež rastiščnih tipov, primanjkuje bukve, rd.bora in pl.listavcev.

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi razreda so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih sestojih je največ debeljakov. Večinoma so nenegovani. V razredu ni mladovij.

Raznomerni sestoji so večinoma nenegovani in prepuščeni naravnim dogodkom.

Preglednica 120/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	13,85	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	43,5	56,5	0,0	0,0
Debeljak	33,21					0,0	19,1	80,9	0,0	0,0	77,0	23,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,49					0,0	100,0	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	12,22					0,0	39,5	60,5	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	0,21	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	59,98												

Kakovost drevja

Drevje je zaradi nenegovanosti in zahtevnejših rastiščnih razmer slabše kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Poškodbe na drevju in tleh nastajajo predvsem zaradi naravnih dejavnikov: veter, sneg, voda, zemeljski plazovi.

Delež poškodovanega drevja je znatno večji od povprečja za enoto.

Odmrlo drevje

Zaradi negospodarjenja je tudi odmrlega drevja znatno več kot je to povprečje za enoto.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih razreda je posekano 118 m³ lesa (10% iglavci), oz. 20,0 m³/ha. Posek je bil jakosti 1% na lesno zalogo. Realizacija načrtovanega poseka je 6%.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ dr.trdih list., gradna, bukve in smreke.

Sečnja je bila najbolj intenzivna v V. debelinskem razredu, oz. pri najdebelejših drevesih.

Preglednica 121/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,55	0,00	0,0
Nega mladja	ha	0,13	0,00	0,0
Nega gošče	ha	1,05	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	0,46	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,51	0,00	0,0

V preteklem obdobju načrtovana gojitvena dela niso bila realizirana.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov razreda se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 0,58 ha predvsem zaradi usklajevanja s katastrom in Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/2005 in dalje).

Povprečna lesna zaloga razreda se je v preteklem desetletju povečala za 37 m³/ha, letni prirastek pa je višji za 2,08 m³/ha. Povečanje lesne zaloge je rezultat nerealizirane sečnje.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 0,20 m³/ha/leto ali 1% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 13 krat višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 122/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	68,96	9,4	119,8	129,1	0,20	3,53	3,73	0,01	0,13	0,13
2013	60,56	4,0	220,7	224,7	0,15	7,30	7,44	0,02	0,18	0,20
2023	59,98	10,3	251,7	262,0	0,42	9,10	9,52	0,19	2,44	2,63

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem je delež iglavcev v povprečni zalogi višji. Med listavci se krepi delež dr.trdih listavcev.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	2,9	0,0	4,1	0,2	0,0	45,4	14,1	2,9	30,3	0,1
2013	0,8	0,0	0,9	0,0	0,0	68,2	6,7	5,9	17,4	0,1
2023	1,6	0,0	2,4	0,0	0,0	58,4	7,5	5,6	24,5	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Glede na preteklo obdobje se je površina drogovnjakov zmanjšala. Zaradi negospodarjenja sestoji prehajajo v raznomerno zgradbo.

Preglednica 123/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR

Razvojna faza	Stanje	
	Površina	Delež
	ha	%
Drogovnjak	13,85	23,1
Debeljak	33,21	55,3
Sestoj v obnovi	0,49	0,8
Raznomerno (sk-gnz)	12,22	20,4
Pionirski gozd z grmišči	0,21	0,4
Skupaj	59,98	100,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Cilj so vitalni, ekološko stabilni in po drevesni sestavi naravni in strukturno pestri sestoji. Zaželena je malopovršinsko razgibana zgradba sestojev s poudarkom na mehanski stabilnosti le – teh.

Ciljna povprečna zaloga je ~331 m³/ha (4% igl.).

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodne dobe so krajše (debelejša drevesa so nestabilna na strminah), pomladitvene pa daljše. Sečnje so postopne, na manjših površinah. Na najstrmejših predelih usmerjene na posek zrelega, nevitalnega in preveč nagnjenega drevja.

Usmeritve po razvojnih fazah:

DROGOVNJAKI

- sanitarne sečnje z intenziteto 11% na zalogo,

DEBELJAKI

- na 85% debeljakov sanitarne sečnje z intenziteto 10% na zalogo.
- na 6% debeljakov pomladitvene sečnje z intenziteto 19% na zalogo.
- na 9% debeljakov brez ukrepanja.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- za sestoj v obnovi je načrtovano zadržano nadaljevanje obnove z sečnjo 30% od zaloge.

RAZNOMERNI

- v raznomernih sestojih so načrtovane sanitarne sečnje s ciljem vzdrževanja vitalnosti in to z povprečno intenziteto sečenj 12% na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež gradna, bukve in pl.listavcev in zmanjšati delež dr. trdih listavcev. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Gospodariti v cilju vzdrževanja naravne drevesne sestave in zgradbe; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo povprečna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu povečala za ~69 m³/ha. Nekoliko naj bi se povečal delež iglavcev.

Preglednica 124/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	3,9	96,1	100,0
- ciljno %	3,8	96,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	10,3	251,7	262,0
- ciljna (m ³ /ha)	12,7	318,3	331,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,42	9,10	9,52
Možni posek (m ³ /ha)	1,8	24,4	26,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,19	2,44	2,63
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,0	9,7	10,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	44,0	26,8	27,6
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 125/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	11	14	0	0	0	86	111	18,0	43,8
	%	9,9	12,6	0,0	0,0	0,0	77,5	100,0		
Listavci	m ³	43	60	0	0	0	1.361	1.464	9,7	26,8
	%	2,9	4,1	0,0	0,0	0,0	93,0	100,0		
Skupaj	m³	54	74	0	0	0	1.447	1.575	10,0	27,6
	%	3,4	4,7	0,0	0,0	0,0	91,9	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 2,63 m³/ha/leto ali 10,0% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz sanitarnih sečenj (92%).
V gozdovih razreda ni načrtovanih gojitvenih in varstvenih del.

10 Literatura

- DAKSKOBLER, I. 2008. Pregled bukovih rastišč v Sloveniji, Zbornik gozdarstva in lesarstva 87 (2008), s.-14. Gozdarski vestnik št. 2/2015; s. 105-113;
- GOZDNOGOSPODARSKI načrt gozdnogospodarske enote Sevnica (2013 - 2022);
- GOZDNOGOSPODARSKI načrt gozdnogospodarskega območja Brežice (2021 - 2030)-v sprejemu,
- KUTNAR, Lado, VESELIČ, Živan, DAKSKOBLER, Igor, ROBIČ, Dušan (2012). Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, letnik 70, številka 4, str. 195-214.
- LOVSKO upravljavski načrt za VII. posavsko lovsko upravljavsko območje (2021 – 2030).
- NARAVOVARSTVENE smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Sevnica; Zavod RS za varstvo narave, Celje, november 2022.
- PLENIČAR, M./ PREMUR, U./ HERAK, M., 1976. Osnovna geološka karta SFRJ; M 1 : 100.000, list Celje. – Geološki zavod Ljubljana, Savezni geološki zavod, Beograd.
- PODROBNE kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Sevnica; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Celje, februar 2023.
- PRAVILNIK o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10).
- PRAVILNIK o varstvu gozdov. 2009. Ur. l. RS, št. 114/09.
- PRIROČNIK za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2012. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- SPLOŠNE kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, januar 2017.
- SPLETNA stran statističnega urada RS "www.stat.si/statweb".
- SPLETNA stran Agencije RS za okolje; "gis.arso.gov.si/atlasokolja/"
- URBANČIČ, M., SIMONČIČ, P., PRUS, T., KUTNAR, L., 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije, 100 str.
- USMERITVE s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, RS Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija RS za vode, marec 2017.
- ZAKON o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in nasl.).
- ZAKON o ohranjanju narave (Ur.l. RS, št. 56/1999 in nasl.).
- ZAKON o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 7/1999 in nasl.).
- ZAKON o varstvu okolja (Ur.l. RS, št. 41/2004 in nasl.).
- ZAKON o vodah (Ur.l. RS, št. 67/02 in nasl.)

11 Načrt so izdelali

Sodelavci pri izdelavi načrta

Opisi sestojev in odsekov: Miloš Brinovec, univ.dipl.inž.gozd., Aleš Kolman, gozd.inž., Franja Oplotnik, dipl.inž.gozd., Zorka Stolič, univ.dipl.inž.gozd., Dražen Drvenkar, univ.dipl.inž.gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah vodil: Dušan Prijatelj, gozd. tehn.

Digitalizacija in priprava tematskih kart: Zorka Stolič, univ.dipl.inž.gozd., Anja Pepunić, dipl.inž.gozd., Dražen Drvenkar, univ.dipl.inž.gozd.

Tekst: Dražen Drvenkar, univ.dipl.inž.gozd.

Posamezna poglavja:

Mojca Bogovič, univ.dipl.inž.gozd.: poglavja 1.6, 6.2.5 in 6.2.6

Zorka Stolič, univ.dipl.inž.gozd.: poglavja: 2, 6.2.2 in 13

Klementina Razpotnik, univ.dipl.inž.gozd.: poglavje 4.2.5

Gregor Bogovič, univ.dipl.inž.gozd.: poglavja 1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3 in 8

mag. Boris Papac, univ.dipl.inž.gozd.: poglavja 1.3, 4.2.3, 6.2.7 in 6.3.5

Podpisniki

Odgovoren za pripravo načrta
Dražen Drvenkar, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
Gregor Bogovič, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja OE Brežice
Boris Bogovič, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor ZGS
Gregor Danev, univ.dipl.inž.gozd.

Brežice, 15.05.2023

12 Priloge

OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	5.556,15	219,53	65,80	5.841,48
Delež (%)	95,12	3,76	1,13	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
21022-Zasmrečena gradnova belogabrov	983,34	133,0	175,7	308,6	3,10	3,69	6,79	35,2	20,8	27,0	122,7
21041-Podgorska bukovja na silikatih	2.122,04	37,1	272,2	309,4	0,90	5,76	6,66	27,6	22,3	22,9	106,4
21042-Zasmrečena podgorska bukovja n	487,69	63,4	221,3	284,7	1,61	4,82	6,43	38,6	24,2	27,4	121,3
21051-Gozdovi toploljubnih listavcev	433,44	30,0	248,2	278,2	0,78	5,61	6,39	27,1	18,3	19,2	83,8
21071-Podgorska bukovja na karbonati	1.716,67	42,8	252,7	295,5	1,21	5,88	7,09	37,2	24,6	26,4	110,2
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	5.743,18	56,9	243,7	300,6	1,42	5,35	6,77	33,8	22,7	24,8	110,0
21051-Gozdovi toploljubnih listavcev	2,73	0,0	267,0	267,0	0,00	5,51	5,51	0,0	15,0	15,0	72,5
21071-Podgorska bukovja na karbonati	35,59	21,6	197,7	219,3	0,51	4,79	5,30	43,2	21,4	23,5	97,4
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	38,32	20,0	202,6	222,7	0,47	4,84	5,31	43,2	20,8	22,8	95,5
21140-Varovalni gozdovi	59,98	10,3	251,7	262,0	0,42	9,10	9,52	18,0	9,7	10,0	27,6
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	59,98	10,3	251,7	262,0	0,42	9,10	9,52	18,0	9,7	10,0	27,6
Skupaj vsi gozdovi	5.841,48	56,2	243,5	299,7	1,40	5,38	6,79	33,8	22,5	24,6	108,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	119,53	2,0						
Drogovnjak	620,18	10,6	2,62	0,4	0,0	33,2	66,8	0,0
Debeljak	2.420,89	41,6	302,14	12,5	3,3	83,9	12,8	0,0
Sestoj v obnovi	1.182,42	20,2	787,54	66,6	5,0	74,7	20,3	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	24,27	0,4	8,82	36,3	0,0	100,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.443,14	24,7	185,04	12,8	0,0	64,2	35,8	0,0
Panjevec	7,12	0,1						
Pionirski gozd z grmišči	23,93	0,4						
Skupaj	5.841,48	100,0	1.286,16	22,0				

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	119,53	7,3	75,4	16,7	0,6	20,7	39,1	40,2	0,0	22,9	70,8	5,2	1,1
Drogovnjak	620,18	3,4	39,5	54,2	2,9	5,7	43,0	51,3	0,0	42,6	36,8	15,7	4,9
Debeljak	2.420,89					8,7	72,1	19,2	0,0	5,3	44,3	44,4	6,0
Sestoj v obnovi	1.182,42					6,6	87,7	5,7	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	24,27					0,0	60,7	39,3	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	1.443,14					0,4	63,6	36,0	0,0				
Panjevec	7,12												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	23,93	0,0	28,5	71,5	0,0								
Skupaj	5.841,48												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,4	19,9	23,3	27,6	17,8	12,6	37,7
Jelka	6,5	17,7	21,8	31,4	22,6	1,2	3,5
Bor	8,8	19,2	23,5	29,9	18,6	4,8	14,3
Macesen	18,1	32,8	22,8	15,5	10,8	0,2	0,6
Ostali igl.	7,3	17,8	28,5	23,0	23,4	0,0	0,1
Bukev	7,0	20,6	24,6	23,6	24,2	44,2	132,5
Hrast	7,1	21,9	25,4	22,9	22,7	15,7	47,0
Pl. Ist.	10,5	24,2	23,4	21,6	20,3	4,0	12,1
Dr. tr. Ist.	9,3	23,5	24,2	22,1	20,9	15,8	47,4
Meh. Ist.	12,3	28,2	24,0	19,7	15,8	1,5	4,6
Iglavci	10,5	19,7	23,3	28,3	18,2	18,8	56,2
Listavci	7,7	21,7	24,7	23,0	22,9	81,2	243,5
Skupaj	8,2	21,3	24,5	24,0	22,0	100,0	299,7

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,3	19,9	23,3	27,7	17,8	12,7	38,0
Jelka	6,5	17,7	21,8	31,4	22,6	1,2	3,5
Bor	8,6	19,2	23,5	30,0	18,7	4,8	14,4
Macesen	18,1	32,8	22,8	15,5	10,8	0,2	0,6
Ostali igl.	7,3	17,8	28,5	23,0	23,4	0,0	0,1
Bukev	6,6	20,6	24,7	23,7	24,4	44,2	132,3
Hrast	6,9	21,9	25,4	23,0	22,8	15,7	47,2
Pl. Ist.	10,1	24,3	23,4	21,7	20,5	4,0	12,1
Dr. tr. Ist.	8,8	23,5	24,4	22,2	21,1	15,7	47,3
Meh. Ist.	12,3	28,2	24,0	19,7	15,8	1,5	4,6
Iglavci	10,4	19,7	23,3	28,3	18,3	18,9	56,7
Listavci	7,4	21,7	24,7	23,1	23,1	81,1	243,4
Skupaj	7,9	21,3	24,5	24,1	22,2	100,0	300,1

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,32	0,38	0,31	0,28	0,12	20,7	1,40
Listavci	1,05	1,62	1,25	0,88	0,59	79,3	5,38
Skupaj	1,37	2,00	1,56	1,16	0,71	100,0	6,78

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,32	0,38	0,31	0,28	0,12	20,9	1,41
Listavci	1,00	1,62	1,25	0,88	0,59	79,1	5,35
Skupaj	1,32	2,00	1,56	1,16	0,71	100,0	6,76

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	110.993	33,8											
Listavci	320.150	22,5											
Skupaj	431.143	24,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	50,69	50,69											
Priprava tal	ha	3,25	3,25											
Sadnja	ha	1,36	1,36											
Obžetev	ha	2,13	11,50											
Nega mladja	ha	31,71	32,01											
Nega gošče	ha	134,80	146,10											
Nega letvenjaka	ha	21,33	21,33											
Nega drogovnjaka	ha	17,85	17,85											
Zaščita s koli ali tulci	kos	400	400											
Zaščita z ograjo	m	1.200	1.200											

OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena gradnova belogabrovja - 21022

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	896,96	85,69	0,69	983,34
Delež (%)	91,2	8,7	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,8	17,0	26,3	30,2	19,7	32,6	100,7
Jelka	10,7	27,6	25,6	21,1	15,0	0,5	1,4
Bor	5,9	14,6	23,5	38,0	18,0	9,9	30,5
Macesen	11,3	28,5	28,8	15,1	16,3	0,1	0,4
Ostali igl.	19,1	52,3	25,4	3,2	0,0	0,0	0,0
Bukev	6,1	21,4	26,3	23,9	22,3	14,6	45,0
Hrast	6,1	21,5	26,6	23,7	22,1	19,8	61,2
Pl. lst.	7,1	23,7	26,5	22,9	19,8	2,9	9,1
Dr. tr. lst.	7,2	23,8	26,6	22,7	19,7	17,9	55,3
Meh. lst.	9,9	26,4	25,6	21,3	16,8	1,7	5,1
Iglavci	6,6	16,6	25,7	31,9	19,2	43,1	133,0
Listavci	6,6	22,5	26,4	23,3	21,2	56,9	175,7
Skupaj	6,6	19,9	26,1	27,1	20,3	100,0	308,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,48	0,75	0,82	0,74	0,31	45,7	3,10
Listavci	0,63	1,17	0,92	0,60	0,36	54,3	3,69
Skupaj	1,11	1,92	1,74	1,34	0,67	100,0	6,79

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	84,71	8,6	745,80	75,9	152,83	15,5	0,00	0,0	983,34	100,0
Skupaj vsi gozdovi	84,71	8,6	745,80	75,9	152,83	15,5	0,00	0,0	983,34	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,3	5,3	6,6	6,8	19,8	26,6	8,1	25,1	33,2	12,8
30 - 49 cm	0,3	1,8	2,1	0,0	2,3	2,3	0,3	4,1	4,4	7,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,5	1,7
Skupaj	1,6	7,1	8,7	6,8	22,6	29,4	8,4	29,7	38,1	21,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	7,23	0,7						
Drogovnjak	47,52	4,8	0,46	1,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	307,02	31,2	66,43	21,6	0,0	91,4	8,6	0,0
Sestoj v obnovi	146,19	14,9	109,52	74,9	1,0	78,4	20,6	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	14,72	1,5	8,82	59,9	0,0	100,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	457,65	46,6	66,17	14,5	0,0	43,3	56,7	0,0
Pionirski gozd z grmišči	3,01	0,3						
Skupaj	983,34	100,0	251,40	25,6				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	91,53	8,24	2,79	0,00	0,00	73,68	21,01	8,88	41,96	3,31	251,40
%	36,4	3,3	1,1	0,0	0,0	29,3	8,4	3,5	16,7	1,3	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	168	0,0	23,8	71,4	4,8	0,0
Jelka	6	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Bor	52	15,4	53,8	30,8	0,0	0,0
Macesen	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	92	5,4	18,5	54,4	16,3	5,4
Hrast	107	5,6	30,8	43,0	17,8	2,8
Pl. Ist.	25	0,0	36,0	48,0	12,0	4,0
Dr. tr. Ist.	90	0,0	2,2	26,7	28,9	42,2
Meh. Ist.	18	0,0	33,3	33,3	16,7	16,7
Skupaj iglavci	229	3,5	31,0	62,0	3,5	0,0
Skupaj listavci	332	3,3	20,2	41,5	19,9	15,1
Skupaj	561	3,4	24,6	49,9	13,2	8,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,6
Veje	4,4
Osutost	0,0
Skupaj	7,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	25.133	18.558	73,8	29,0
LISTAVCI	38.927	20.049	51,5	31,3
Skupaj	64.060	38.606	60,3	60,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	32,6	16,4	4,2
Jelka	0,3	55,4	0,0
Bor	14,6	29,3	1,9
Macesen	0,3	27,5	0,0
Ostali igl.	0,2	113,4	0,0
Bukev	13,7	6,2	1,8
Hrast	18,0	13,0	2,3
Pl. lst.	2,3	10,2	0,3
Dr. tr. lst.	16,9	12,2	2,2
Meh. lst.	1,1	11,8	0,1
Skupaj iglavci	48,1	19,2	6,2
Skupaj listavci	51,9	9,8	6,7
Skupaj	100,0	12,8	12,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,3	8,6	16,7	25,2	28,0	19,2	19,1
Listavci	4,9	6,7	9,8	11,0	13,8	9,8	20,6
Skupaj	4,7	7,2	11,9	16,0	18,7	12,8	39,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	26,9	0,1	10,3	0,1	0,1	20,3	21,2	2,5	17,4	1,1
2013	25,5	0,1	6,4	0,1	0,0	28,4	17,8	2,8	17,7	1,2
2023	32,6	0,5	9,9	0,1	0,0	14,6	19,8	2,9	17,9	1,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	46.019	35,2											
Listavci	35.895	20,8											
Skupaj	81.914	27,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	16,72	16,72											
Priprava tal	ha	0,45	0,45											
Sadnja	ha	1,16	1,16											
Obžetev	ha	1,48	6,58											
Nega mladja	ha	5,40	5,70											
Nega gošče	ha	9,94	9,94											
Nega letvenjaka	ha	1,54	1,54											
Zaščita z ograjo	m	850	850											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah - 21041*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.098,15	21,97	1,92	2.122,04
Delež (%)	98,9	1,0	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,3	22,2	25,8	27,7	16,0	7,7	23,8
Jelka	7,6	19,1	27,2	25,8	20,3	0,7	2,1
Bor	7,0	18,1	28,7	25,4	20,8	3,5	10,7
Macesen	15,6	41,7	26,4	8,4	7,9	0,1	0,3
Ostali igl.	6,6	16,7	31,3	21,0	24,4	0,1	0,2
Bukev	5,2	19,8	26,3	23,7	25,0	50,0	154,7
Hrast	5,7	21,8	26,8	22,6	23,1	18,2	56,4
Pl. lst.	8,4	24,7	25,8	21,2	19,9	2,7	8,3
Dr. tr. lst.	6,7	22,4	26,2	22,5	22,2	14,9	46,2
Meh. lst.	11,6	28,9	24,9	19,1	15,5	2,1	6,6
Iglavci	7,9	20,9	26,8	26,8	17,6	12,0	37,1
Listavci	5,8	21,0	26,3	23,1	23,8	88,0	272,2
Skupaj	6,1	21,0	26,4	23,5	23,0	100,0	309,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,16	0,26	0,23	0,17	0,07	13,5	0,90
Listavci	0,87	1,73	1,49	0,99	0,69	86,5	5,76
Skupaj	1,03	1,99	1,72	1,16	0,76	100,0	6,66

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.122,04	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	2.122,04	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2.122,04	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	2.122,04	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,4	7,7	8,1	1,1	13,8	14,9	1,5	21,5	23,0	9,2
30 - 49 cm	0,2	1,3	1,5	0,0	1,4	1,4	0,2	2,7	2,9	5,5
50 in več cm	0,0	0,2	0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,3	0,3	1,3
Skupaj	0,6	9,2	9,8	1,1	15,3	16,4	1,7	24,5	26,2	16,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	40,35	1,9						
Drogovnjak	193,52	9,1	1,04	0,5	0,0	39,4	60,6	0,0
Debeljak	1.097,52	51,6	120,48	11,0	5,8	90,9	3,3	0,0
Sestoj v obnovi	499,76	23,6	305,72	61,2	3,8	82,8	13,4	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,30	0,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	272,98	12,9	40,51	14,8	0,0	86,1	13,9	0,0
Pionirski gozd z grmišči	14,61	0,7						
Skupaj	2.122,04	100,0	467,75	22,0				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	31,39	9,04	1,88	0,00	0,00	259,73	28,94	21,46	94,22	21,09	467,75
%	6,7	1,9	0,4	0,0	0,0	55,5	6,2	4,6	20,1	4,5	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	66	1,5	15,2	68,2	13,6	1,5
Jelka	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bor	53	0,0	60,4	32,1	7,5	0,0
Bukev	555	13,3	25,8	41,1	14,4	5,4
Hrast	240	10,4	43,3	32,9	9,6	3,8
Pl. Ist.	43	0,0	9,3	46,5	27,9	16,3
Dr. tr. Ist.	127	0,0	4,7	13,4	36,2	45,7
Meh. Ist.	17	0,0	5,9	47,1	23,5	23,5
Skupaj iglavci	120	0,8	35,0	51,7	11,7	0,8
Skupaj listavci	982	10,1	26,3	35,8	16,8	11,0
Skupaj	1.102	9,1	27,2	37,6	16,2	9,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,7
Veje	3,4
Osutost	0,0
Skupaj	7,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	18.009	9.859	54,7	6,6
LISTAVCI	131.731	71.577	54,3	47,8
Skupaj	149.740	81.437	54,4	54,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	8,6	18,2	1,2
Jelka	0,8	12,2	0,1
Bor	2,3	6,8	0,3
Macesen	0,3	24,4	0,0
Ostali igl.	0,1	16,8	0,0
Bukev	45,4	12,6	6,1
Hrast	18,5	13,5	2,5
Pl. list.	2,4	9,0	0,3
Dr. tr. list.	19,3	17,7	2,6
Meh. list.	2,3	10,8	0,3
Skupaj iglavci	12,1	13,5	1,6
Skupaj listavci	87,9	13,4	11,8
Skupaj	100,0	13,5	13,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,1	8,3	18,9	14,3	18,7	13,5	4,8
Listavci	4,6	9,2	14,4	15,0	20,1	13,4	34,7
Skupaj	4,5	9,1	14,8	14,9	19,9	13,5	39,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	6,1	0,6	3,0	0,2	0,0	49,6	19,1	3,8	15,1	2,5
2013	6,4	0,9	4,5	0,1	0,1	48,4	18,5	3,5	14,7	2,9
2023	7,7	0,7	3,5	0,1	0,1	50,0	18,2	2,7	14,9	2,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	21.767	27,6											
Listavci	128.588	22,3											
Skupaj	150.355	22,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	15,89	15,89											
Priprava tal	ha	2,07	2,07											
Obžetev	ha	0,14	0,84											
Nega mladja	ha	11,73	11,73											
Nega gošče	ha	51,80	51,92											
Nega letvenjaka	ha	6,78	6,78											
Nega drogovnjaka	ha	3,23	3,23											

Rastičnogojitveni razred: Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih kamninah - 21042

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	479,46	7,57	0,66	487,69
Delež (%)	98,3	1,6	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	13,5	24,1	14,3	27,2	20,9	13,9	39,5
Jelka	10,6	20,6	15,6	31,6	21,6	0,7	1,9
Bor	12,0	22,6	15,6	28,7	21,1	7,5	21,5
Macesen	28,8	42,0	8,1	8,7	12,4	0,1	0,4
Ostali igl.	7,6	13,5	12,7	41,7	24,5	0,1	0,1
Bukev	6,2	19,9	25,5	27,7	20,7	46,5	132,3
Hrast	6,4	20,1	25,5	27,5	20,5	10,7	30,5
Pl. lst.	8,5	22,1	25,4	25,5	18,5	3,1	9,0
Dr. tr. lst.	7,3	21,1	25,2	26,6	19,8	14,7	41,8
Meh. lst.	10,1	24,8	25,3	23,4	16,4	2,7	7,7
Iglavci	13,0	23,6	14,7	27,8	20,9	22,3	63,4
Listavci	6,7	20,4	25,4	27,2	20,3	77,7	221,3
Skupaj	8,1	21,1	23,0	27,4	20,4	100,0	284,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,45	0,51	0,22	0,30	0,14	25,1	1,61
Listavci	0,83	1,39	1,18	0,95	0,47	74,9	4,82
Skupaj	1,28	1,90	1,40	1,25	0,61	100,0	6,43

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	487,69	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	487,69	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	487,69	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	487,69	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,5	8,3	9,8	2,0	22,0	24,0	3,5	30,3	33,8	12,0
30 - 49 cm	0,0	1,0	1,0	0,0	2,0	2,0	0,0	3,0	3,0	5,2
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5	0,5	1,9
Skupaj	1,5	9,3	10,8	2,0	24,5	26,5	3,5	33,8	37,3	19,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	11,95	2,5						
Drogovnjak	23,60	4,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	128,47	26,3	12,52	9,7	0,0	60,8	39,2	0,0
Sestoj v obnovi	57,74	11,8	39,57	68,5	0,0	95,7	4,3	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	265,28	54,5	35,65	13,4	0,0	63,6	36,4	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0,65	0,1						
Skupaj	487,69	100,0	87,74	18,0				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	11,02	5,31	2,52	0,00	0,00	37,56	8,88	1,69	15,61	5,15	87,74
%	12,6	6,1	2,9	0,0	0,0	42,8	10,1	1,9	17,8	5,9	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	22	0,0	31,8	50,1	13,6	4,5
Jelka	4	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Bor	14	0,0	28,6	35,7	21,4	14,3
Bukev	123	4,9	30,1	41,4	17,9	5,7
Hrast	35	5,7	17,1	34,4	11,4	31,4
Pl. Ist.	16	6,3	31,3	37,3	18,8	6,3
Dr. tr. Ist.	25	0,0	0,0	20,0	48,0	32,0
Meh. Ist.	5	0,0	20,0	20,0	20,0	40,0
Skupaj iglavci	40	0,0	32,5	45,0	15,0	7,5
Skupaj listavci	204	4,4	24,0	36,8	20,6	14,2
Skupaj	244	3,7	25,4	38,1	19,7	13,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	1,4
Veje	2,2
Osutost	0,0
Skupaj	3,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	14.111	6.691	47,4	17,3
LISTAVCI	24.455	14.185	58,0	36,8
Skupaj	38.566	20.876	54,1	54,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	23,2	20,6	3,2
Jelka	0,4	11,7	0,1
Bor	7,7	8,6	1,1
Macesen	0,4	18,5	0,1
Ostali igl.	0,3	90,9	0,0
Bukev	37,4	14,6	5,1
Hrast	11,0	9,1	1,5
Pl. lst.	4,9	14,2	0,7
Dr. tr. lst.	12,5	12,6	1,7
Meh. lst.	2,2	15,3	0,3
Skupaj iglavci	32,1	15,4	4,4
Skupaj listavci	67,9	12,9	9,3
Skupaj	100,0	13,6	13,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,0	13,1	22,0	15,0	13,1	15,4	14,1
Listavci	5,0	10,0	16,4	13,6	14,4	12,9	29,8
Skupaj	5,9	10,8	18,0	14,0	14,1	13,6	43,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	17,9	0,2	8,3	0,2	0,2	49,0	12,8	3,4	7,3	0,7
2013	15,4	0,5	12,2	0,3	0,0	34,9	16,4	4,7	13,6	2,0
2023	13,9	0,7	7,5	0,1	0,1	46,5	10,7	3,1	14,7	2,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	11.927	38,6											
Listavci	26.122	24,2											
Skupaj	38.049	27,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	4,77	4,77											
Priprava tal	ha	0,53	0,53											
Nega mladja	ha	2,95	2,95											
Nega gošče	ha	9,72	9,72											
Nega letvenjaka	ha	3,41	3,41											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 21051*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	423,65	10,39	2,13	436,17
Delež (%)	97,1	2,4	0,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,0	27,5	22,6	23,6	15,3	6,0	16,7
Jelka	1,1	11,5	15,8	42,5	29,1	2,4	6,5
Bor	17,8	27,9	22,0	19,7	12,6	2,4	6,6
Macesen	19,9	60,2	19,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	7,4	21,0	23,1	23,2	25,3	46,5	129,6
Hrast	11,3	24,5	21,3	21,1	21,8	12,9	35,8
Pl. Ist.	9,5	22,1	22,6	21,9	23,9	3,5	9,8
Dr. tr. Ist.	12,0	24,9	21,3	20,5	21,3	25,8	71,7
Meh. Ist.	13,8	25,6	21,2	21,9	17,5	0,5	1,5
Iglavci	10,4	24,1	21,0	26,8	17,7	10,7	29,8
Listavci	9,4	22,7	22,3	22,1	23,5	89,3	248,4
Skupaj	9,5	22,8	22,1	22,6	23,0	100,0	278,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,17	0,24	0,15	0,15	0,07	12,1	0,77
Listavci	1,27	1,71	1,15	0,86	0,61	87,9	5,61
Skupaj	1,44	1,95	1,30	1,01	0,68	100,0	6,38

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	433,44	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	433,44	99,4
Gpn, ukrepi so dovoljeni	2,73	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	2,73	0,6
Skupaj vsi gozdovi	436,17	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	436,17	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,3	12,5	13,8	0,0	36,3	36,3	1,3	48,8	50,1	17,5
30 - 49 cm	0,0	1,3	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	1,3	2,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1,3	13,8	15,1	0,0	36,3	36,3	1,3	50,1	51,4	19,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	4,25	1,0						
Drogovnjak	80,58	18,5	1,12	1,4	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	179,69	41,1	14,95	8,3	19,4	62,1	18,5	0,0
Sestoj v obnovi	79,57	18,2	57,63	72,4	39,6	45,2	15,2	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	91,41	21,0	1,95	2,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0,67	0,2						
Skupaj	436,17	100,0	75,65	17,3				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,33	0,95	0,72	0,00	0,00	32,44	4,02	6,72	28,29	0,18	75,65
%	3,1	1,3	1,0	0,0	0,0	42,9	5,3	8,9	37,4	0,2	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	11	0,0	63,6	36,4	0,0	0,0
Jelka	12	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	4	0,0	25,0	50,0	0,0	25,0
Bukev	68	17,6	38,3	29,4	8,8	5,9
Hrast	21	0,0	19,0	23,8	42,9	14,3
Pl. Ist.	10	0,0	30,0	70,0	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	22	0,0	13,6	18,2	27,3	40,9
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	27	0,0	74,1	22,2	0,0	3,7
Skupaj listavci	122	9,8	29,6	29,5	18,0	13,1
Skupaj	149	8,1	37,5	28,2	14,8	11,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,2
Veje	4,1
Osutost	0,0
Skupaj	7,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	3.178	976	30,7	4,3
LISTAVCI	19.326	4.711	24,4	20,9
Skupaj	22.504	5.687	25,3	25,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	12,0	8,8	0,6
Jelka	3,0	4,9	0,2
Bor	1,9	5,3	0,1
Macesen	0,3	15,3	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	40,6	5,3	2,2
Hrast	18,4	6,9	1,0
Pl. list.	1,8	2,3	0,1
Dr. tr. list.	21,4	4,0	1,1
Meh. list.	0,6	8,7	0,0
Skupaj iglavci	17,2	7,3	0,9
Skupaj listavci	82,8	5,0	4,4
Skupaj	100,0	5,3	5,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,5	3,4	9,0	11,4	10,0	7,3	2,3
Listavci	1,4	2,8	5,6	8,5	5,9	5,0	11,2
Skupaj	1,5	2,9	6,0	8,8	6,4	5,3	13,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	6,4	2,4	2,3	0,1	0,0	40,1	21,8	4,2	22,0	0,7
2013	7,2	3,2	2,0	0,1	0,0	40,3	14,1	4,2	28,5	0,4
2023	6,0	2,4	2,4	0,0	0,0	46,5	12,9	3,5	25,8	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	3.526	27,1											
Listavci	19.786	18,3											
Skupaj	23.312	19,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,00	2,00											
Nega mladja	ha	2,04	2,04											
Nega gošče	ha	4,93	4,93											
Nega letvenjaka	ha	0,98	0,98											
Nega drogovnjaka	ha	0,57	0,57											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah - 21071

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.597,95	93,91	60,40	1.752,26
Delež (%)	91,2	5,4	3,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	24,1	20,6	17,9	22,5	14,9	8,5	25,1
Jelka	6,6	17,3	21,1	32,0	23,0	2,1	6,1
Bor	11,6	25,1	21,7	25,1	16,5	3,3	9,8
Macesen	19,0	30,3	22,1	17,9	10,7	0,5	1,4
Bukev	8,2	21,5	22,8	22,9	24,6	52,7	154,8
Hrast	9,2	22,4	22,5	22,3	23,6	12,2	35,8
Pl. Ist.	12,1	24,7	21,2	21,2	20,8	6,7	19,7
Dr. tr. Ist.	12,0	24,9	21,2	21,0	20,9	13,4	39,4
Meh. Ist.	21,7	31,7	16,8	14,9	14,9	0,6	1,8
Iglavci	18,5	21,5	19,4	24,3	16,3	14,4	42,4
Listavci	9,4	22,5	22,4	22,3	23,4	85,6	251,6
Skupaj	10,7	22,3	21,9	22,6	22,5	100,0	293,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,43	0,31	0,19	0,18	0,08	16,9	1,19
Listavci	1,35	1,77	1,20	0,90	0,64	83,1	5,86
Skupaj	1,78	2,08	1,39	1,08	0,72	100,0	7,05

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.648,49	96,0	68,18	4,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.716,67	98,0
Gpn, ukrepi so dovoljeni	35,59	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	35,59	2,0
Skupaj vsi gozdovi	1.684,08	96,1	68,18	3,9	0,00	0,0	0,00	0,0	1.752,26	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,9	7,5	8,4	1,5	18,5	20,0	2,4	26,0	28,4	11,3
30 - 49 cm	0,0	1,5	1,5	0,3	1,8	2,1	0,3	3,3	3,6	6,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	1,0
Skupaj	0,9	9,0	9,9	1,8	20,6	22,4	2,7	29,6	32,3	19,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	55,75	3,2						
Drogovnjak	261,11	14,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	674,98	38,4	87,57	13,0	0,0	75,9	24,1	0,0
Sestoj v obnovi	398,67	22,8	274,77	68,9	1,4	67,5	31,1	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	6,25	0,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	343,60	19,6	40,76	11,9	0,0	75,0	25,0	0,0
Panjevec	7,12	0,4						
Pionirski gozd z grmišči	4,78	0,3						
Skupaj	1.752,26	100,0	403,10	23,0				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	26,35	9,81	1,11	0,00	0,00	196,12	18,67	40,50	105,24	5,30	403,10
%	6,5	2,4	0,3	0,0	0,0	48,7	4,6	10,0	26,1	1,3	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	43	0,0	16,3	65,1	18,6	0,0
Jelka	8	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	33	0,0	27,3	33,3	24,2	15,2
Macesen	6	0,0	16,7	83,3	0,0	0,0
Bukev	420	7,1	33,1	34,1	15,0	10,7
Hrast	80	2,5	32,5	45,0	12,5	7,5
Pl. Ist.	66	0,0	31,8	50,0	16,7	1,5
Dr. tr. Ist.	71	0,0	12,7	28,2	30,9	28,2
Meh. Ist.	16	0,0	12,5	56,2	25,0	6,3
Skupaj iglavci	90	0,0	18,9	57,7	17,8	5,6
Skupaj listavci	653	4,9	30,2	36,9	16,8	11,2
Skupaj	743	4,3	28,8	39,4	17,0	10,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,0
Veje	4,1
Osutost	0,0
Skupaj	7,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	18.664	7.183	38,5	5,6
LISTAVCI	109.240	45.862	42,0	35,9
Skupaj	127.904	53.045	41,5	41,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	12,1	12,8	1,4
Jelka	0,5	3,4	0,1
Bor	0,7	3,5	0,1
Macesen	0,2	6,1	0,0
Ostali igl.	0,0	21,0	0,0
Bukev	53,8	11,4	6,1
Hrast	12,9	12,6	1,5
Pl. lst.	4,9	9,4	0,6
Dr. tr. lst.	13,5	11,8	1,5
Meh. lst.	1,4	22,5	0,2
Skupaj iglavci	13,5	10,1	1,5
Skupaj listavci	86,5	11,6	9,8
Skupaj	100,0	11,4	11,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,6	6,4	13,7	11,9	13,1	10,1	4,3
Listavci	3,8	7,2	12,6	14,6	15,4	11,6	27,8
Skupaj	3,5	7,1	12,8	14,2	15,1	11,4	32,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	8,2	0,9	1,9	0,1	0,0	58,0	12,6	6,6	11,1	0,6
2013	10,8	1,7	2,4	0,3	0,0	53,5	11,6	6,0	13,0	0,7
2023	8,5	2,1	3,3	0,5	0,0	52,7	12,2	6,7	13,4	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	27.643	37,2											
Listavci	108.295	24,6											
Skupaj	135.938	26,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,31	11,31											
Priprava tal	ha	0,20	0,20											
Sadnja	ha	0,20	0,20											
Obžetev	ha	0,51	4,08											
Nega mladja	ha	9,59	9,59											
Nega gošče	ha	58,41	69,59											
Nega letvenjaka	ha	8,62	8,62											
Nega drogovnjaka	ha	14,05	14,05											
Zaščita z ograjo	m	350	350											
Zaščita s koli ali tulci	kos	400	400											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 21140*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	59,98	0,00	0,00	59,98
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	51,9	28,1	15,0	5,0	0,0	1,6	4,1
Bor	51,8	28,1	15,1	5,0	0,0	2,4	6,2
Bukev	42,0	23,0	20,0	10,0	5,0	58,4	153,1
Hrast	42,0	23,0	20,0	10,0	5,0	7,5	19,7
Pl. Ist.	42,0	23,0	20,0	10,0	5,0	5,6	14,7
Dr. tr. Ist.	42,0	23,0	20,0	10,0	5,0	24,5	64,3
Meh. Ist.	45,5	21,5	19,0	9,5	4,5	0,0	0,0
Iglavci	51,8	28,1	15,1	5,0	0,0	3,9	10,3
Listavci	42,0	23,0	20,0	10,0	5,0	96,1	251,7
Skupaj	42,4	23,2	19,8	9,8	4,8	100,0	262,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,30	0,09	0,03	0,01	0,00	4,4	0,42
Listavci	5,98	1,71	0,96	0,35	0,11	95,6	9,10
Skupaj	6,28	1,80	0,99	0,36	0,11	100,0	9,52

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	59,98	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	59,98	100,0
Skupaj vsi gozdovi	59,98	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	59,98	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	13,85	23,1						
Debeljak	33,21	55,3	0,19	0,6	0,0	0,0	100,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,49	0,8	0,33	67,3	0,0	0,0	100,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	12,22	20,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0,21	0,4						
Skupaj	59,98	100,0	0,52	0,9				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,03	0,03	0,15	0,00	0,52
%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	59,6	5,8	5,8	28,8	0,0	100,00

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	36	12	33,0	0,6
LISTAVCI	1.984	106	5,4	5,3
Skupaj	2.020	118	5,9	5,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	10,0	10,5	0,1
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	15,1	0,2	0,1
Hrast	31,0	4,0	0,3
Pl. list.	1,4	0,2	0,0
Dr. tr. list.	42,5	2,1	0,4
Meh. list.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	10,0	4,9	0,1
Skupaj listavci	90,0	0,8	0,8
Skupaj	100,0	0,9	0,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,8	8,9	46,6	0,0	4,9	0,2
Listavci	0,2	1,1	0,7	0,8	4,7	0,8	1,8
Skupaj	0,2	1,1	0,8	1,2	5,1	0,9	2,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	2,9	0,0	4,1	0,2	0,0	45,4	14,1	2,9	30,3	0,1
2013	0,8	0,0	0,9	0,0	0,0	68,2	6,7	5,9	17,4	0,1
2023	1,6	0,0	2,4	0,0	0,0	58,4	7,5	5,6	24,5	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	111	18,0											
Listavci	1.464	9,7											
Skupaj	1.575	10,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah**Zasebni gozdovi***Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	5.476,40	56,2	245,1	301,2	1,39	5,37	6,76	34,5	23,1	25,2	113,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	19,77	20,3	232,5	252,8	0,52	5,57	6,09	31,9	20,9	21,8	90,5
VAROVALNI GOZDOVI	59,98	10,3	251,7	262,0	0,42	9,10	9,52	18,0	9,7	10,0	27,6
Skupaj vsi gozdovi	5.556,15	55,5	245,1	300,6	1,37	5,41	6,78	34,4	23,0	25,1	111,2

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	96,98	1,7
Drogovnjak	582,12	10,5
Debeljak	2.296,95	41,5
Sestoj v obnovi	1.113,50	20,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	23,48	0,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.413,99	25,4
Panjevec	7,12	0,1
Pionirski gozd z grmišči	22,01	0,4
Skupaj:	5.556,15	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	12,4
Jelka	1,1
Bor	4,8
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,0
Bukev	44,2
Hrast	16,0
Pl. lst.	3,9
Dr. tr. lst.	15,9
Meh. lst.	1,5
Iglavci	18,5
Listavci	81,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,8	19,8	23,5	28,5	18,4	18,5	55,5
Listavci	7,7	21,7	24,8	23,0	22,8	81,5	245,1
Skupaj	8,1	21,4	24,4	24,1	22,0	100,0	300,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	106.209	34,4											
Listavci	312.797	23,0											
Skupaj	419.006	25,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	45,69	45,69											
Priprava tal	ha	3,05	3,05											
Sadnja	ha	1,16	1,16											
Obžetev	ha	1,44	6,34											
Nega mladja	ha	30,63	30,93											
Nega gošče	ha	119,22	121,95											
Nega letvenjaka	ha	19,10	19,10											
Nega drogovnjaka	ha	12,85	12,85											
Zaščita z ograjo	m	850	850											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	212,49	69,3	206,1	275,4	1,95	4,69	6,64	27,0	11,6	15,5	64,3
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	7,04	5,5	144,0	149,6	0,11	4,25	4,36	100,0	9,5	12,8	44,0
Skupaj vsi gozdovi	219,53	67,3	204,1	271,4	1,89	4,67	6,56	27,2	11,6	15,4	63,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	18,45	8,4
Drogovnjak	30,68	14,0
Debeljak	96,06	43,8
Sestoj v obnovi	48,17	21,9
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,79	0,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	23,56	10,7
Pionirski gozd z grmišči	1,82	0,8
Skupaj:	219,53	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	19,3
Jelka	0,3
Bor	4,6
Macesen	0,5
Bukev	40,4
Hrast	10,5
Pl. lst.	6,3
Dr. tr. lst.	16,0
Meh. lst.	1,9
Iglavci	24,8
Listavci	75,2
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	17,6	20,1	22,3	24,9	15,1	24,8	67,3
Listavci	8,9	21,6	24,3	21,2	24,0	75,2	204,1
Skupaj	11,1	21,3	23,7	22,1	21,8	100,0	271,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	4.014	27,2											
Listavci	5.189	11,6											
Skupaj	9.203	15,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,00	3,00											
Priprava tal	ha	0,20	0,20											
Sadnja	ha	0,20	0,20											
Obžetev	ha	0,69	5,16											
Nega mladja	ha	1,08	1,08											
Nega gošče	ha	12,02	18,59											
Nega letvenjaka	ha	2,23	2,23											
Zaščita s koli ali tulci	kos	400	400											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	54,29	86,4	256,1	342,5	2,68	5,85	8,53	12,9	11,6	11,9	47,8
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	11,51	28,5	187,1	215,6	0,60	3,95	4,55	50,3	25,7	29,0	137,0
Skupaj vsi gozdovi	65,80	76,2	244,0	320,3	2,32	5,52	7,84	15,3	13,5	13,9	56,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	4,10	6,2
Drogovnjak	7,38	11,2
Debeljak	27,88	42,4
Sestoj v obnovi	20,75	31,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	5,59	8,5
Pionirski gozd z grmišči	0,10	0,2
Skupaj:	65,80	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	9,9
Jelka	7,3
Bor	2,8
Macesen	3,8
Bukev	54,9
Hrast	5,3
Pl. lst.	4,6
Dr. tr. lst.	11,2
Meh. lst.	0,1
Iglavci	23,8
Listavci	76,2
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	30,7	12,9	13,5	25,5	17,4	23,8	76,2
Listavci	7,9	20,6	23,6	21,6	26,3	76,2	244,0
Skupaj	13,3	18,7	21,2	22,6	24,2	100,0	320,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	770	15,3											
Listavci	2.164	13,5											
Skupaj	2.934	13,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,00	2,00											
Nega gošče	ha	3,56	5,56											
Nega drogovnjaka	ha	5,00	5,00											
Zaščita z ograjo	m	350	350											

Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
09001	36	36	35	36	35	36	30	28
09002	34	34	32	35	34	35	28	28
09003	34	34	33	32	34	32	28	28
09004	36	36	36	30	28	30	28	28
09005	36	36	34	30	28	30	28	28
09006	36	34	34	32	28	32	26	28
09007	33	32	32	32	30	32	28	28
09008	34	34	34	34	32	32	28	28
09009	34	34	34	34	34	34	28	28
09010A	30	30	28	32	31	30	28	28
09010B	30	30	28	32	30	30	28	28
09011	32	32	32	30	28	30	26	26
09012	34	34	32	32	30	32	28	28
09013	34	34	34	30	28	30	26	28
09014	34	34	32	32	30	32	28	28
09015	34	34	34	32	30	30	26	26
09016A	32	30	30	30	30	28	26	26
09016B	32	30	30	30	29	29	28	28
09017	34	34	34	32	30	32	28	28
09018	34	34	30	34	33	34	26	26
09019	35	35	33	34	32	34	26	26
09020A	36	36	36	34	33	34	28	28
09020B	34	34	34	32	32	32	28	28
09022A	36	36	36	32	32	34	28	28
09022B	36	36	34	32	30	32	28	28
09023	34	34	32	34	32	34	30	28
09024	35	35	34	34	34	34	28	26
09025	35	35	34	35	34	35	28	26
09026	35	35	34	34	32	34	28	26
09027	35	35	32	35	34	34	28	28
09028	33	33	32	33	32	33	24	24
09029	34	34	34	31	29	30	26	26
09030	36	36	36	32	30	32	26	26
09031	36	36	36	32	28	32	28	28
09032	34	34	34	30	28	30	26	26
09033	36	36	36	32	30	32	28	28
09034	36	36	36	30	30	32	28	28
09035	36	36	36	32	30	32	28	28
09036	34	34	34	34	34	34	30	30
09037A	34	34	33	34	33	34	30	30
09037B	34	34	33	34	34	34	30	30
09038	34	34	30	32	32	32	30	30
09039A	36	36	34	32	30	32	28	28
09039B	30	30	30	29	28	29	26	28
09040	34	34	32	34	32	34	30	26
09041A	34	34	32	34	32	34	28	28
09041B	30	30	30	28	26	26	26	26
09042	34	34	32	34	32	34	30	26
09043A	34	34	32	34	32	34	28	28
09043B	28	28	28	28	26	28	26	26
09044	35	35	32	34	32	34	32	30
09045A	34	34	32	34	32	34	30	30
09045B	28	28	26	26	26	26	24	24
09046	36	36	30	34	32	34	26	28
09047	34	34	32	34	30	34	30	28
09048A	34	34	32	34	34	34	32	30
09048B	36	36	34	35	34	34	28	28
09049	34	34	32	34	34	34	30	28
09050A	34	34	32	34	30	34	26	26
09050B	36	36	36	34	34	34	30	28
09050C	34	34	34	34	32	34	30	28
09050D	32	32	32	32	30	32	28	26
09051A	36	36	34	34	33	34	28	28
09051B	36	36	32	35	35	34	30	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
09051C	36	36	34	34	34	34	30	28
09052A	34	34	30	34	32	34	30	30
09052B	34	34	33	34	33	34	28	30
09053	30	30	30	33	32	33	26	26
09054	34	34	34	34	33	34	26	30
09055	36	36	35	32	30	32	28	28
09056	36	36	35	30	30	30	26	28
09057	33	33	33	31	31	31	28	28
09058	33	33	32	32	31	32	28	28
09059	34	34	34	31	30	31	28	28
09060	34	34	34	31	30	31	28	28
09061	34	34	34	31	30	31	30	30
09062	34	34	34	30	30	30	28	28
09063	34	34	34	30	30	30	28	28
09064	34	34	34	32	32	32	30	30
09065	34	34	34	30	30	30	28	30
09066	35	35	34	32	34	32	26	26
09067	35	35	34	34	33	34	28	26
09068	35	35	34	34	33	34	28	28
09069	34	34	33	32	32	32	26	28
09070	34	34	32	36	35	36	28	30
09071	34	34	32	33	32	33	28	28
09072A	34	34	32	35	30	35	28	28
09072B	35	35	33	34	34	34	28	30
09073	36	36	36	32	30	32	28	28
09074	36	36	36	34	30	32	28	28
09075	32	32	32	29	28	30	28	28
09076	34	34	32	36	33	34	26	28
09077	35	35	32	35	34	35	28	30
09078	34	34	33	36	35	36	28	30
09079	33	33	33	30	28	30	28	28
09080	33	33	32	28	28	28	26	26
09081	34	34	32	33	32	33	28	28
09082	33	33	32	33	32	33	30	28
09083	35	35	34	32	32	32	30	28
09084	34	34	32	34	33	34	30	30
09085	33	33	32	33	32	32	29	29
09086	35	35	34	35	34	34	28	28
09087	34	34	34	34	33	34	28	28
09088	32	32	32	30	30	30	26	26
09089A	36	36	36	35	32	34	30	28
09089B	36	36	36	34	32	34	30	30
09090	34	34	34	32	32	32	30	28
09091A	35	35	34	34	32	34	28	28
09091B	34	35	34	36	34	34	33	33
09092A	34	34	34	32	32	32	28	28
09092B	32	32	30	32	30	32	28	28
09093	34	34	32	33	31	34	28	28
09094	34	33	33	33	32	33	30	30
09095	36	36	35	35	34	34	30	30
09096	35	34	33	34	33	33	30	29
09097	35	34	34	34	33	34	30	30
09098	35	34	33	34	33	34	30	31
09099	35	35	33	36	35	35	31	30
09100	35	34	34	36	35	35	31	30
09101	35	35	34	35	34	35	31	30
09102	35	34	34	35	34	34	31	30
09103	32	32	32	32	32	32	30	30
09104	34	34	32	34	32	34	28	30
09105	34	34	32	35	32	35	28	26
09106	35	35	34	34	34	34	28	26
09107A	34	34	32	34	34	34	28	30
09107B	28	28	26	28	28	26	24	24
09108	34	34	32	34	34	34	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
09109	33	33	33	31	30	31	28	28
09110	33	33	32	31	28	31	28	28
09111	34	34	34	32	30	32	28	28
09112A	32	32	32	29	28	29	26	26
09112B	26	26	24	24	24	24	22	22
09113	32	32	32	29	28	29	26	26
09114	32	32	32	29	28	29	26	26
09115A	34	34	32	29	28	29	26	26
09115B	26	26	24	24	24	22	22	22
09116	36	36	34	33	32	34	28	28
09117	35	35	34	33	32	33	28	30
09118	35	35	34	33	32	33	26	28
09119	34	34	33	35	34	35	26	28
09120	35	35	34	35	34	35	26	28
09121A	35	35	34	35	34	35	26	28
09121B	35	35	34	32	31	32	26	26
09122A	35	35	34	34	33	34	26	28
09122B	28	28	26	26	26	26	24	24
09123	34	34	32	34	33	34	26	26
09124	35	35	34	32	31	32	28	28
09125	36	36	36	33	30	32	28	28
09126A	36	36	36	32	31	32	28	28
09126B	36	36	36	32	31	32	28	28
09127	36	36	36	33	31	33	28	28
09128	34	34	30	34	33	34	26	26
09129	34	34	32	34	33	34	26	28
09130	34	34	30	35	34	35	26	28
09131	34	34	32	32	30	32	28	28
09132	34	34	34	32	30	32	28	28
09133	35	35	34	32	30	32	28	28
09134	36	36	35	32	30	32	28	28
09135A	32	32	32	29	28	29	26	26
09135B	26	26	24	24	22	24	22	22
09136	34	34	33	34	33	34	26	28
09137	36	36	35	36	35	36	28	28
09138	34	34	33	35	34	35	26	30
09139	35	35	34	36	34	36	28	26
09140A	35	35	32	32	32	32	28	28
09140B	30	30	30	28	28	28	26	26
09140C	34	34	34	32	32	32	28	28
09141	35	35	35	32	31	32	28	28
09142	35	35	35	32	31	32	28	28
09143	35	35	35	32	31	32	28	28
09144	35	35	35	32	31	32	28	28
09145	35	35	35	32	31	32	28	28
09146	35	35	35	32	30	31	28	28
09147	34	34	34	30	30	30	28	28
09148	35	35	35	32	31	32	28	28
09149A	35	35	33	32	32	32	30	30
09149B	35	35	33	32	33	34	30	30
09150	36	36	34	34	34	34	26	28
09151	35	35	32	30	29	30	28	28
09152	35	35	32	32	29	30	28	28
09153A	37	37	34	32	33	34	26	28
09153B	28	28	26	26	26	26	24	24
09154	35	35	34	35	34	35	26	28

Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
21022	SM	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	JE	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	OI	093	0,0612	0,0473	0,0366	0,0284	0,0220	0,0170	0,0132	0,0102	0,0079	0,0061	0,0047	0,0037	0,0028	0,0022
	BU	094	0,0614	0,0445	0,0347	0,0283	0,0238	0,0205	0,0180	0,0160	0,0144	0,0131	0,0119	0,0110	0,0102	0,0095
	HR	095	0,0496	0,0362	0,0283	0,0232	0,0196	0,0169	0,0148	0,0132	0,0119	0,0108	0,0099	0,0091	0,0085	0,0079
	PL	096	0,1264	0,0762	0,0514	0,0373	0,0284	0,0225	0,0183	0,0152	0,0128	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074	0,0066
	TL	097	0,0677	0,0454	0,0333	0,0258	0,0209	0,0173	0,0147	0,0127	0,0111	0,0099	0,0088	0,0080	0,0072	0,0066
	ML	098	0,1058	0,0585	0,0370	0,0254	0,0185	0,0141	0,0110	0,0089	0,0073	0,0061	0,0052	0,0044	0,0039	0,0034
21041	SM	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	JE	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	OI	093	0,0612	0,0473	0,0366	0,0284	0,0220	0,0170	0,0132	0,0102	0,0079	0,0061	0,0047	0,0037	0,0028	0,0022
	BU	094	0,0614	0,0445	0,0347	0,0283	0,0238	0,0205	0,0180	0,0160	0,0144	0,0131	0,0119	0,0110	0,0102	0,0095
	HR	095	0,0496	0,0362	0,0283	0,0232	0,0196	0,0169	0,0148	0,0132	0,0119	0,0108	0,0099	0,0091	0,0085	0,0079
	PL	096	0,1264	0,0762	0,0514	0,0373	0,0284	0,0225	0,0183	0,0152	0,0128	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074	0,0066
	TL	097	0,0677	0,0454	0,0333	0,0258	0,0209	0,0173	0,0147	0,0127	0,0111	0,0099	0,0088	0,0080	0,0072	0,0066
	ML	098	0,1058	0,0585	0,0370	0,0254	0,0185	0,0141	0,0110	0,0089	0,0073	0,0061	0,0052	0,0044	0,0039	0,0034
21042	SM	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	JE	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	OI	093	0,0612	0,0473	0,0366	0,0284	0,0220	0,0170	0,0132	0,0102	0,0079	0,0061	0,0047	0,0037	0,0028	0,0022
	BU	094	0,0614	0,0445	0,0347	0,0283	0,0238	0,0205	0,0180	0,0160	0,0144	0,0131	0,0119	0,0110	0,0102	0,0095
	HR	095	0,0496	0,0362	0,0283	0,0232	0,0196	0,0169	0,0148	0,0132	0,0119	0,0108	0,0099	0,0091	0,0085	0,0079
	PL	096	0,1264	0,0762	0,0514	0,0373	0,0284	0,0225	0,0183	0,0152	0,0128	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074	0,0066
	TL	097	0,0677	0,0454	0,0333	0,0258	0,0209	0,0173	0,0147	0,0127	0,0111	0,0099	0,0088	0,0080	0,0072	0,0066
	ML	098	0,1058	0,0585	0,0370	0,0254	0,0185	0,0141	0,0110	0,0089	0,0073	0,0061	0,0052	0,0044	0,0039	0,0034
21051	SM	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	JE	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	OI	093	0,0612	0,0473	0,0366	0,0284	0,0220	0,0170	0,0132	0,0102	0,0079	0,0061	0,0047	0,0037	0,0028	0,0022
	BU	094	0,0614	0,0445	0,0347	0,0283	0,0238	0,0205	0,0180	0,0160	0,0144	0,0131	0,0119	0,0110	0,0102	0,0095
	HR	095	0,0496	0,0362	0,0283	0,0232	0,0196	0,0169	0,0148	0,0132	0,0119	0,0108	0,0099	0,0091	0,0085	0,0079
	PL	096	0,1264	0,0762	0,0514	0,0373	0,0284	0,0225	0,0183	0,0152	0,0128	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074	0,0066
	TL	097	0,0677	0,0454	0,0333	0,0258	0,0209	0,0173	0,0147	0,0127	0,0111	0,0099	0,0088	0,0080	0,0072	0,0066
	ML	098	0,1058	0,0585	0,0370	0,0254	0,0185	0,0141	0,0110	0,0089	0,0073	0,0061	0,0052	0,0044	0,0039	0,0034
21071	SM	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	JE	091	0,0627	0,0470	0,0376	0,0313	0,0268	0,0234	0,0208	0,0187	0,0170	0,0156	0,0144	0,0133	0,0124	0,0117
	OI	093	0,0612	0,0473	0,0366	0,0284	0,0220	0,0170	0,0132	0,0102	0,0079	0,0061	0,0047	0,0037	0,0028	0,0022
	BU	094	0,0614	0,0445	0,0347	0,0283	0,0238	0,0205	0,0180	0,0160	0,0144	0,0131	0,0119	0,0110	0,0102	0,0095
	HR	095	0,0496	0,0362	0,0283	0,0232	0,0196	0,0169	0,0148	0,0132	0,0119	0,0108	0,0099	0,0091	0,0085	0,0079
	PL	096	0,1264	0,0762	0,0514	0,0373	0,0284	0,0225	0,0183	0,0152	0,0128	0,0110	0,0096	0,0084	0,0074	0,0066
	TL	097	0,0677	0,0454	0,0333	0,0258	0,0209	0,0173	0,0147	0,0127	0,0111	0,0099	0,0088	0,0080	0,0072	0,0066
	ML	098	0,1058	0,0585	0,0370	0,0254	0,0185	0,0141	0,0110	0,0089	0,0073	0,0061	0,0052	0,0044	0,0039	0,0034

13 Prostorski del načrta

1. Stanje in razvoj gozdnih površin (karta št. 1)

Na karti št. 1 so v merilu 1 : 25 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 126: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	Indeks**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	5.643,39	100
1b) Novo določene površine gozdov	282,61	5,0
1c) Novo izločene gozdne površine*	82,92	1,5
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	29,1	0,5
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	5.841,48	103,5
Površine v zaraščanju (niso gozd)	33,11	
Druga gozdna zemljišča	29,72	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

2. Večfunkcionalna območja (karti št. 2a in 2b)

Na dveh kartah v merilu 1 : 50 000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 127: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	640,57	11
Ostala površina	5.200,91	89
Skupaj	5.841,48	100

Na karti št. 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija,
2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 128: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)*
1. območje	45,86	33,8
2. območje	18,76	13,8
3. območje	51,42	37,9
4. območje	19,79	14,6
Skupaj	135,83	100,0

Na 1. območju je prisotna funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (gozdne površine v kmetijski krajini) in klimatska funkcija na 1. stopnji (okolica večjih naselij) ob hkratni prisotnosti rekreacijske funkcije na 1. stopnji (Mestni gozd Sevnica, širša okolica Sevnice).

Na 2. območju je rekreacijska funkcija na 2. stopnji in se potencialno konfliktno območje nahaja v širšem območju Sevnice.

Na 3. območju sta na 2. stopnji poudarjenosti prisotne klimatska, varovalna in hidrološka funkcija, ki se prepletajo z rekreacijsko funkcijo na 1. stopnji.

Na 4. območju sta prisotni hidrološka in varovalna funkcija na 2. stopnji in rekreacijska na 2. stopnji poudarjenosti.

Za izogib konfliktom na vseh štirih območjih je potrebno usmerjati obiskovalce na urejene poti, skrbeti za njihovo prehodnost, gozdni red in vzdrževanje objektov (klopi, razgledne točke...).

Vsa 4. območja se med seboj deloma prekrivajo, tako da je dejanska površina gozdov, kjer so možni konflikti velika 53,55 ha.

3. Intenzivnost gospodarjenja (karta št. 3)

Na karti št. 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se kot merilo upošteva vsota števil, ki izražajo povprečje letnega možnega in realiziranega poseka (oba v bruto m³ na hektar) ter povprečje dvakratnega obsega načrtovanih in realiziranih gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

1. zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9;
2. velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9;
3. srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6;
4. majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3;
5. gozdovi brez načrtovanih ukrepov

Preglednica 129: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)*
Zelo velika	282,07	4,8
Velika	1.759,36	30,1
Srednja	3.417,37	58,6
Majhna	364,38	6,2
G. brez načrtovanih ukrepov	18,30	0,3
Skupaj	5.841,48	100,0

4. Območja gozdov s posebnim namenom (gozdni rezervati) in varovalni gozdovi (karta št. 4)

Na karti št. 4, v merilu 1 : 50 000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom), kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09 in 91/2010) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Z Uredbo je bilo izločenih 59,98 ha varovalnih gozdov. Zaradi poudarjenih socialnih funkcij je občina Sevnica manjši del gozdov z Odlokom razglasila kot gozd s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 54/04).

Preglednica 130: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)*
Večnamenski gozdovi	5.743,18	98,3
GPN – ukrepi dovoljeni	38,32	0,7
Varovalni gozdovi	59,98	1,0
Skupaj	5.841,48	100,0

5. Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja (karti št. 6a in št. 6b)

Gozdov za sanacijo v GGN GGE nismo opredelili.

6. Območja gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali (karta št. 6a) in območja, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti (karta št. 6b)

Karta št. 6a v merilu 1 : 50 000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

Preglednica 131: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)*
Grmišča	23,93	0,4
Zimovališča	0	0
Mirne cone	0	0
Skupaj	23,93	0,4

Na karti št. 6b so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti. To so gozdovi na Posebnih varstvenih območjih (območja NATURA 2000) in gozdovi na ekološko pomembnih območjih (EPO).

Preglednica 132: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Pov. v GGE (ha)	Pov. v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov) %
EPO	3.283,56	2.350,00	40,2
Natura 2000	1.412,90	1.091,37	18,7

7. Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Varstvena in ogrožena območja določi Vlada RS. Pristojni minister v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, podrobneje predpiše metodologijo za

določanje ogroženih območij in način razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti. Do določitve s pravnimi akti območij v GGN ne prikazujemo.

Na karti so za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda prikazana ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavno območje),
2. erozije celinskih voda in morja (erozijsko območje),
3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje).

Plazovitih območij na območju GGE Sevnica ni.

8. Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda (karta št. 8)

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so: varovalni gozdovi, gozdni rezervati ter drugi gozdovi s posebnim namenom.

Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave ter manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Preglednica 133: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	61,14	1,0
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	5.361,90	91,8
Krčenje gozda je dopustno	418,44	7,2
Skupaj	5.841,48	100

9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru (karta št. 9)

a. odprtost gozdov s prometnicami

Na karti št. 9 so v merilu 1 : 50 000 prikazane gozdne ceste. Dolžina gozdnih cest znaša 30,4 km in javnih cest 61,0 km. Gostota produktivnih cest v enoti je 15,6 m/ha. Gostota prometnic v enoti zadošča za racionalno gospodarjenje z gozdovi.

b. prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 5 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja, v GGE Sevnica ni.

c. prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak, kjer je naklon manjši od 35 stopinj, delež odprtosti odseka manjši od 75% in možni posek večji od 4 m³/ha/letno, v GGE Sevnica ni.

